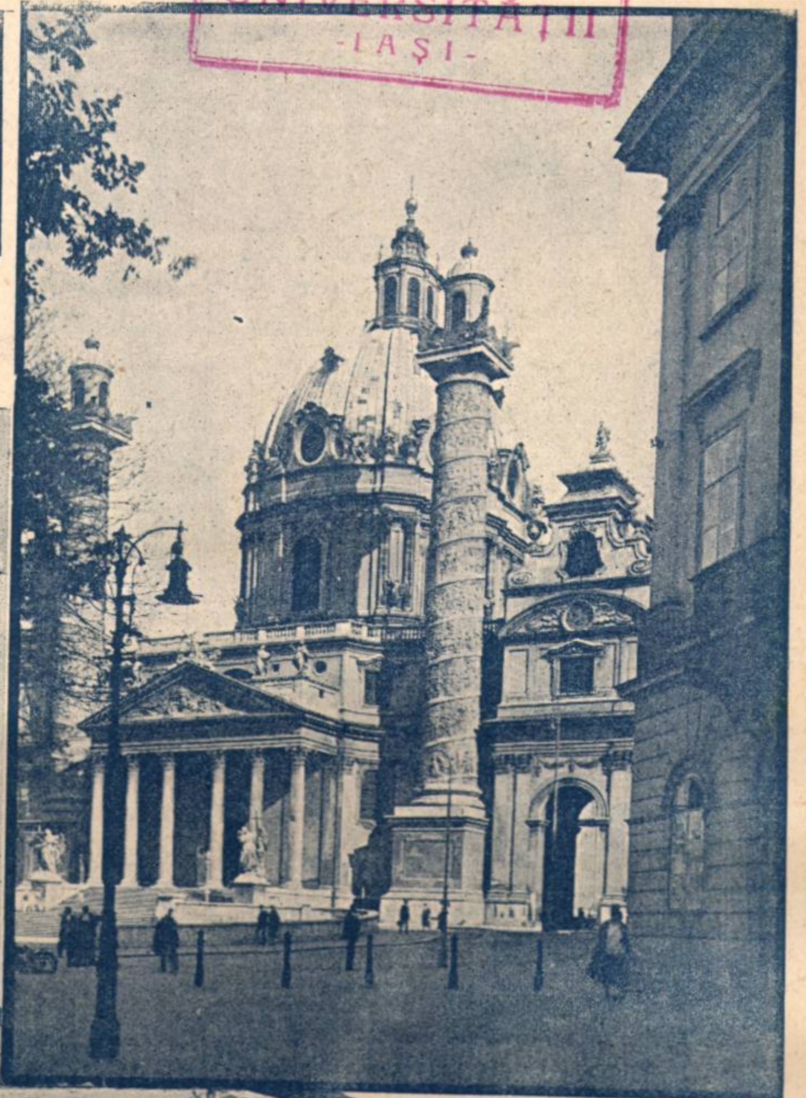
NEMURITOAREA Vienă

Orașul milenar, care atâtea veacuri a condus lumea, este și azi poate cel mai interesant din Europa.

Comoară de arhitectură, Viena mai este și leagănul tuturor cântecelor, al valsului și al operetelor. Cu monumentele, parcurile și squarurile sale, cu bulevardele largi, având locuitorii cei mai politicoși și primitori depe pământ, vecinic cu un zâmbet de prietenie pe chip, capitala Austriei lasă oricărui vizitator străin cea mai plăcută amintire și sădește în suflet dragoste pentru Viena și vienezi.

Astăzi orașul de unde altădată se conducea o țară cu 40 de milioane locuitori a rămas ca un cap prea mare pentru un trup mic și puțintel. Deaceea vienezii se străduesc și astăzi să atragă pe străini în orașul lor. Au făcut în consecință cele mai mari avantagii vizitatorilor: scutire de viză la pașaport, reduceri mari la transport pe uscat și pe Dunăre, reduceri la hoteluri. Cu aceste reduceri viața la Viena devine pentru călător mai ieftină decât în oricare alt oraș din lume și călătoria merită să fie făcută.

PIK ŞI PUFF IN VILEGIATURA

N'ar fi vrut ca'n vara asta
Să mai facă cheltuială,
Deaceea socotit-au
Să rămână'n Capitală.
Dar căldurile cumplite
Care dogoriră tare
Ii siliră să o şteargă:
El la munte, — ea la mare.
Despărţiţi, comunicară
Prin a Poştei noastre punte
Trimiţând misive'n versuri
De la mare, — de la munte.

PIK
(răvaşu-i era mov)

Salutări de la Braşov!
Eu sunt bine, sănătos.
Pe aici este frumos.
Şi-ar fi chiar o încântare
De n'ar fi scumpete mare.
M'am plimbat pe promenadă
Singuratic, dând din coadă.
Lume multă pe'nserat
Ca 'ntre Capşa şi Palat.
Forfoteală ca la Strand,
Lărmuială de jazzband
Ce răzbate prin fereşti.
Parc'aş fi la Bucureşti...
Melancolici, numai munţii
Cu omăt pe coama frunţii
Contemplând zădărnicia,
Asurziţi de gălăgia
Dimprejur, clipesc din gene.
Au cărări şi au poiene,
Dă concert privighetoarea...
Unde este visătoarea?
Flori şi păsări ţin soborul...
Unde este visătorul?
Dragă Puff,
e curios:
La 'nceput eram voios
Dar, pe nesimţite 'ncet,
Mă cuprinse un regret
Şi un dor năvalnic după
Bucureşti...
Un păr în supă
Găsii azi la birt. Ce zici?
La hotel sunt numai purici
Cari azi noapte m'au făcut
Să n'adorm niciun minut.
Eu nu-s om. Sunt un nimic.
Un căţel ce-l cheamă Pik.
Dar eu fac o socoteală:
Oare e o chibzuială
Să laşi rostul tău şi casa,
Liniştea, odihna, masa,
Ca pe urmă să trăeşti
Mult mai prost ca'n Bucureşti?
Străzi frumoase, bulevarde?
Cui de ele îi mai arde?
Case mari, muzee, temple?
Cine stă să le contemple?
Majestuoasa, calma, fire?
Cine oare s'o admire?
Mâine, — scurtă socoteală:
Mă întorc în Capitală.
Nu-mi mai pasă de zăduf...
Insă tu, iubită Puff,
De eşti bine la Balcic
Mai rămâi acolo...

PIK

PUFF
(misivă colorată)

Iţi trimit o ilustrată
Cu-o vedere de la mare
Şi, în plus, o sărutare.
Despre tine, dragă Pik,
Până azi nu ştiu nimic
Fiindcă, de petreceri, luat
Tu desigur m'ai uitat.
Ce să-ţi spun? Pe-aici e bine.
Marea e cu valuri line.
Totu 'n jur este o vrajă,
Soare foarte mult pe plajă,
Ba chiar minunat ar fi
Dacă... lumea ar lipsi.
Gălăgia-i infernală
Ca la noi în Capitală.
Este lux şi e jazzband
Ca la Lido sau la Strand.
Şi perechi flirtând găseşti
Ca oriunde 'n Bucureşti.
Incât eu, făptură mică,
Rezonabilă pisică
Mă întreb:
— Dacă aici
Nu am tihnă şi n'am nici
Loc de meditări... Nimic...
Ce să caut la Balcic?
Pe deasupra-i scump şi prost...
Ştii c'azi noapte, când am fost
La hotel, — m'am speriat:
Numai ploşniţe în pat.
Iar la birtul lui Mehmet:
In tocană, un şiret.
Şi când luai un ostropiel
Am găsit un şoricel.
Flirtul mă scandalizează,
Zgomotul mă enervează,
Specula mă indignează.
Căci aicea toţi te fură...
Asta-i vilegiatură?
Dragă Pik,
Mâine plec de la Balcic
Şi mă'ntorc la Bucureşti
Unde ai să mă găseşti.
Nu-mi mai pasă de zăduf...
Te sărut frăţeşte...

PUFF

. . . .

Izgoniţi din Capitală
De călduri caniculare
Pik şi Puff se plictisiră
Şi la munte şi la mare.
Şi veniră iarăş unde
Somnu-i somn şi masa-masă,
La căminul lor...
Morala?
Tot mai bine e acasă!

DON JOHN

PRINTRE STELE (urmare din pag. 4-a)

genda — l-ar fi sfidat şi el s'ar fi ţinut de cuvânt. Văzând aceasta, artista s'ar fi retras într'un sanatoriu, spre a da o explicaţie dispariţiei sale.

* * *

MARLENE DIETRICH şi-a adus fetiţa la Hollywood, dar se opune la apariţia ei pe ecran. Probabil, că un drăcuşor de patru ani ar da turburătoarei Marlene o notă de maturitate. In orice caz, s'a dovedit că svonul despărţirei de soţul său, *Herr Sieber*, e un adevăr, asupra căruia nu mai încape nici o îndoială. Apariţia ei pretutindeni, în tovărăşia lui Von Sternberg, nu mai miră pe nimeni.

* * *

INDELUNGATA legătură dintre Lupe Velez şi Gary Cooper se apropie de sfârşit.

— „Certurile lor sunt atât de dese şi de violente", spune un prieten, „încât mă fac să cred că s'au săturat unul de altul, sau că sunt căsătoriţi".

* * *

NU MICĂ a fost alarma cu care Hollywood-ul a privit sosirea artistei franceze, recent importată de M. G. M., care poartă ciudatul nume de „Huguette ex-Duflos".

Acest „ex" înaintea numelui e explicat de departamentul de publicitate al studioului prin faptul că artista divorţând de soţul său, legea franceză i-a interzis să mai poarte numele de „Duflos". I-a permis însă — spre a nu pierde o publicitate câştigată — să anexeze un „ex" la numele purtat până atunci.

Gândiţi-vă numai ce consecinţe ar avea la Hollywood, a cărui viaţă e şi aşa destul de complicată — introducerea acestor „ex"-uri în cazuri similare cu cel de sus:

Betty ex-Cruze Compson, Ina ex-Gilbert Claire, Constance ex-Plant Bennett, sună destul de nostim, nu?

Apoi vin „ex"-urile multiple: Alegem un exemplu la întâmplare, din grămada ce intră în această categorie: Constance ex-Pialoglu ex-MacIntosh Talmadge şi înregistrăm un record: Gloria ex-Berry ex-Somborn ex-De la Falaise ex-de la Goudraye Swanson.

* * *

V'AŢI întrebat vreodată ce sunt artistele în ochii soţilor lor? Ştiţi oare că Evelyn Brent, Ann Harding, Joan Crawford şi Ruth Chatterton se mai numesc Mrs. Harry Edwards, Msr. Harry Bannister, Mrs. Douglas Fairbanks-Junior şi Mrs. Ralph Forbes?

V'aţi întrebat vre-odată ce cred aceşti soţi despre publicitatea ce se face femeiuştilor cu care-şi împart viaţa, de svonurile, uneori scandaloase, ce circulă asupra lor?

Joan Crawford îmi spunea tocmai că un gazetăraş, „vânător de senzaţii", scosese de sub prăfăria trecutului una din micile ei aventuri sentimentale, uitate cu mult înainte ca Doug să apară în viaţa ei. De altfel Joan, a povestit soţului său întreaga serie de „amourete" pe care le-a avut ca fată aşa că, oridecâte ori aude o astfel de anecdotă, tânărul Douglas cască plictisit şi-şi astupă urechile.

Harry Edwards, soţul Evelinei Brent, se ocupă foarte puţin de publicitatea ce se face soţiei sale, şi râde când vede prin ziare, şi magazine adjective ca: „ameţitoare", „enigmatică", etc., însoţindu-i numele. Ii spune Betty dar mai ales „baby" şi o tratează ca pe-un copil.

In ce priveşte comentariile care se fac asupra performanţelor ei artistice, el recunoaşte criticului dreptul de a-şi spune părerea fără înconjur. Cât despre publicitatea cu caracter de cancan, de atac personal, ce-i drept o detestă, dar nu reacţionează, pentrucă ştie că în această direcţie nu e nimic de făcut.

Ralph Forbes are şi el o atitudine spartană faţă de publicitatea făcută soţiei sale. „Dacă e elogioasă" — spune el, — „cultivă orgoliul şi dacă e adversă depresează eul".

E de părere că în ultimul timp critica făcută lui Ruth a fost prea elogioasă. Nu că n'ar merita-o, ci pentru simplul motiv că prea multă adulare e ca un exces de zahăr. După el, în orice întreprindere, trebue să intre un element de luptă, iar laudele ruinează acel spirit combativ.

* * *

Sunt unii bărbaţi cari pur şi simplu nu pot suferi ca soţiile lor să fie artiste. Richard Berthelmess se prenumără printre aceştia. Asta a şi fost cauza care a pus capăt căsniciei sale cu Mary Hay. „Când nu e soţia, soţie?" „Când e Star" îţi va răspunde Barthelmess.

Clive Brook, Warner Baxter şi Harold Lloyd, sunt cam de aceeaşi părere. Soţii lor se dedică exclusiv menajului.

John Monk Saunders, soţul lui Fay Wray, rareori citeşte publicitatea ce se face artistei şi o lasă să se ocupe singură de această chestiune. Numai odată a intervenit: cu ocazia unui articol ce conţinea prea multe neadevăruri şi era mult prea injust, spre a fi trecut cu vederea. Mr. Saunders s'a dus atunci la directorul magazinului, în care apăruse acel articol şi rezultatul a fost alt articol, ce retracta în mare parte aserţiunile făcute în precedentul. „Sunt ocazii, — spune John Monk, — când se impune ca soţul să intervie.

JAMES GRAY

Acestea vă dau o piele frumoasă și o înfățișare proaspătă și frumos brunată, — Chiar și pe timp înourat, cât și vântul ca și aerul vă brunează corpul. Crema Nivea și uleiul Nivea conținunice in felul lor-Eucerita care conservă pielea. — Amândouă micșorează pericolul arsurii soarelui atât de dureroasă: amândouă vă dau splenditul ton al pielei bronzate, atât de dorit. Crema Nivea influențează de altfel, in zilele călduroase, extrem de răcoritor. Uleiul Nivea apără și in timpul răcoros de răceli ce ar putea surveni ușor, așa că puteți face baie chiar și in zilele răcoroase de vară in lumina, aer și apă. Nu vă expuneți niciodată la soare având corpul ud! Fricționați-vă inainte totdeauna!

Crema Nivea este in plus un mijloc excelent pentru a vă pudra, căci ea fixează și facilitează intinderea pudrei in mod egal și impiedică astuparea porilor permitând mai târziu de a se indepărta pudra mult mai ușor.

Crema-Nivea: Lei 16.oo—72.oo
Uleiul-Nivea: Lei 55.oo, 85.oo
Beiersdorf & Co. S. A. R., Brașov

Apologetica

Asemenea ghioceilor, cari înainte de vreme, curioşi, îşi scot capetele din zăpadă, la primele raze ale unui soare plăpând, a apărut, prin vitrinele librăriilor acum, cu trei luni înaintea sezonului literar — sfioase în îmbrăcămintea lor albă, schiţele publicate sub titlul „Clasa VII-a") de către o scriitoare care numără deabia 18 primăveri: domnişoara Marta Rădulescu.*

Zorile limpezi anunţă ziua frumoasă: domnişoara Rădulescu, studentă în anul I la Cluj, se afirmă cu acest prim volum, dintr'o dată, ca un talent viguros.

Un remarcabil spirit de observaţie, un colorit viu, un stil fraged şi mai ales subiectul cu totul nou, fac din apariţia volumului un eveniment literar.

Schiţa pe care o publicăm e extrasă din cartea domnişoarei Rădulescu.

* * *

Ştiţi ce e *apologetica?*

E dovedirea de argumente logice şi etimologice că Dumnezeu există şi că tot ce se scrie în vechiul şi noul testament e numai adevăr:

Omul a fost făcut din lut şi din coasta lui Adam, acum şapte mii de ani şi n'are nimic deaface cu neamul maimuţelor. Darwin e un mincinos iar Häckel un falşificator. Iosua a oprit cu adevărat soarele, astfel că astronomia, pe care o învăţăm anul acesta, e o insanitate, iar pământul nu datează de sute de milioane de ani, cum spun fără nici o dovadă geologii, ci de vreo şapte mii de ani, dela geneză.

Şi pentru ca să ne dovedească toate astea ne-a venit un profesor de religie nou.

Popa Mucius Vulcan, e un ardelean mare, negru şi burtos, cu obrajii şi ceafa pline de coşi mari, veşnic în erupţie. I se scurg ochii după fete şi, oricând poate, le spune vorbe cu două înţelesuri.

Sunt mai ales de pomină între fete spovedaniile la Popa Vulcan.

In schimb nu permite să lipsim dela „biserică"; iar cine lipseşte fără motivare, nu mai vede notă bună. Aşa că eu şi cu încă alte trei fete ştim ce ne aşteaptă azi: popa ne va trece 'n sus şi 'n jos prin apologetică, şi ne va binecuvânta cu câte un 4 sau 3 la cea mai mică greşală. Cele ameninţate de această crudă soartă tocesc de zor la apologetică.

Vre-o câteva externe şi cu mine ne plimbăm pe coridor repetând lecţia. Superioara apare în capul sălii:

— „Untraţi fechelor în clăşi c'o „sunat de multu ghe untrare. Doră „nu v'o fo' bugătă recreaţia? Hai „n'auzâţi? C'apoi v'o regula ea pă „voi directoarea".

— „Invăţăm la religie!" răspunde Macovei Sorana, cea mai arţăgoasă dintre regăţencele noastre".

— „No, că doră n'aud io că ce fel „dă relijie învăţaţi voi.... că cum „dansează „dânsu" dă frumos. V'oi „spune eu popii că ce cetiţi..."

— „Ştii ce?" se răsteşte exasperată Sorana, „să ne laşi în pace! Noi „nu suntem interne să-ţi dăm socoteală D-tale de ce facem."

Şi trece mai departe. Superioara, sufocată de indignare, nu mai găseşte cuvinte în primul moment, apoi după o clipă isbucneşte:

— „Hârb!... Hârb de regăţancă!..." ţipă ea răguşită în urma Soranei.

— *„Eu bidinea!!! Meri ş'om vedea ce-a zâce directoarea!*

Aceasta se întoarce brusc, cu mâinile în şolduri, cu nasul în vânt:

— „Hârburi găunoase sunteţi voi Ardelenii, dacă e vorba".

Văzând pe superioară vânătă d mânie, Ana şi cu mine intervenim

— „Sorano, faci foarte rău ca vorbeşti aşa. Nu suntem noi fraţi?"...

— „Adică surori" îndreptă Ana

— „Nu e frumos să vorbiţi aşa"...

— „Păi eu am început?" întrerupe Sorana... Eu? N'ai auzit ce-a spus bidineaua asta?..."

— „Aşa??..." icneşte răguşit superioara. „Eu bidinea!! Meri ş'om „vedea ce-a zâce directoarea! Te-oi „spune eu că mă ciufuleşti. Amu..." şi răscucindu-se în loc, se aruncă oarbă de mânie drept în pântecele proeminent al popii, care să arăta după colţ, mergând legănat ca un răţoi imens şi rotofei.

— „No că ce'i aci pă coridor?"

Până să răspundă superioara, Sorana îi taie vorba:

— „Ardelenii şi regăţenii sunt fraţi sau nu, d-le profesor?"

Popa, naţional-ţărănist d'ai lui Haţeganu şi mâncător de regăţeni, clipi din ochi încurcat, neştiind ce să răspundă şi, după o ezitare, întrebă:

— „Da'... ce faceţi mă rog pe coridor?"

— „Tocmai d'asta discutam. Vă rog să-mi răspundeţi!" continuă dârz Sorana, ca să nu lase timp superioarei să spună o vorbă.

— „No! meri dă'ntreabă d'astea „pă D-ra directoare că'i dă istorie, „au pă D-ra Lupu că-i din răgat.

— „Am înţeles", răspunde Macovei indignată, întoarce spatele popii şi intră în clasă trântind uşa.

— „D-le părinte..." intervine atunci superioara... dar popa îi taie vorba cu un gest.

— „No, las' amu. Untraţi mai bine „în clas' şi nu vă mai mestecaţi în „politică, ce mai bine v'aţi cujeta „la bacaloriat, că zis-a Isus: Mulţ' „chemaţ', puţâni aleşi."

In clasă popa scoate o fiţuică soioasă din buzunar şi citeşte:

— „Corcodan, Dobrescu, Guran, Maje şi Rădulescu o lipsit dela biserică. Unde aţi fost?"

— „Dar eu am fost D-le părinte „că eu sunt internă, protestează Cor„codan, mare tot atât cât popa, bu„zată şi neagră ca o cioară".

— „Nu-i dirept! că doar am strâgat catalogu'!"

— „Şi asta înseamnă numai decât că n'am fost?"

— „De ce n'ai răspuns atunci?"

— „Păi... eram ocupată... vorbeam cu..."

— „Ei..."

— ...„cu un băiat..."

— „Ahaa!..." Popa zâmbeşte cu mult înţeles şi după o pauză, continuă: „Te-oi crede de mi-oi spune „cine o slujit".

— „Un preot".

— „Doară că n'a şi slujit o fată! „Spune numa' că cine o slujât şi „despre ce s'o vorbit în sfânta be„serică."

— ????...

— „Păi a fost, a fost D-le profesor!" sar toate internele cu gura. „A fost cu noi. Am văzut-o noi".

— „Păi voi nu vedeţ' că nice nu „ştie că cine o zâs slujba? Ce um„blaţ' voi a mă prosti."

— „Apoi vorbea sărmana cu un „băiat, şi n'a auzit când a slujit".

Ana se plecă la urechea mea:

— „Al dracului să fie cine a as„cultat o iotă din slujbă. Toate „eram ciucure împrejurul lui Mişu, „care se strecurase iar între noi şi „ne spunea snoave".

— „Şi ca să nu-l zărească, adăogă „Speranski râzând, se făcuse mic „mititel şi se băgase aproape sub „fusta lui Corcodan. D'aia n'a auzit „ea, când a strigat-o popa".

— „No! Că io tot te-oi pune ap„sentă, şi ţi-oi scădea nota ca la aş„telante, că cine nu vine la beserică, „să pedepseşte. Aşa scrie la regula„ment auzitu-m'aţi?"

— „Eu am bilet de motivare", intervine Dobrescu, întinzând biletul.

— „Daa?... Da pă Corzo ştiu-ai mere?? Nu te-am văzut eu??"...

— „Da, dar am fost bolnavă..."

— „Dă-i pace! Mi-e nu'mi te scu„za, că când eşti bolnav nu te pre„umbli...."

Popa ascultă pe cele trei delicvente dinaintea mea despre dovezile din profeţii, cu privire la moartea şi învierea Mântuitorului şi le încurcă pe toate cu întrebări „inedite" şi de „intelijenţă"...

Toate se aleg cu un patru afară de Maje, fata unui popă prieten cu Vulcan. Aceasta se scuză că îi e rău şi-l roagă s'o amâne pe lecţia viitoare...

— „No! bine ş'om vedea... Zâ amu „Rădulescu, argumenturile pă care „le aduce beserica că domnul nost' „Isus, ar fi înjiatu. Eşti pregătită „au ba?"

— „Dacă n'aş fi, m'aş fi scuzat tot ca Maje."

— „No! No!... nu te mânié aşé „ghe repeghe... „Aşe-s poeţii: „ghe„nus iritabile."

— „Pot să 'ncep?"

— „Zâ!!"

— „Mai întâi D-v., aţi arătat că, „pentru ca să se poată spune că Isus „a înviat, trebuie să dovedim mai „întâi că a murit".

— „No, bine ai început. Zâ numa' mai departe ce „te opreşti ?" zice popa, confiscând în acelaş timp linealul cu care Ana îşi făcea de lucru bătând, când pe spinarea mea şi pe a lui Speranski, când mai ales pe poala redingotei popii şi mai sus ceva.

— „Zău nu mi-o luaţi D-le profe„sor... Daţi-mi-o vă rog... scânceşte „Ana".

— „La ce-ţi trăbă? Taci numa'! „Naţ'o şi şii cuminte. Urmează Ră„dulescu ce stai?"

— „Se ştie că Isus a murit cu a„devărat, şi avem dovezi pentru a„ceasta".

— „Câte-s?..."

— „Trei: Mai întâi când a fost „împuns cu suliţa în coastă a curs „sânge şi apă, adică serum. Aceasta „înseamnă că sângele se coagulase, „ceea ce dovedeşte indiscutabil „moartea..."

— „No, bine foarte bine..."

— „Apoi soldaţii n'au mai sdro„bit fluerele picioarelor lui Isus, „ceea ce dovedeşte că şi ei se con„vinseră de moartea Lui. Al treilea „argument. Au!!... Ana mă înţeapă „cu linealul pe la spate..."

— „No! Apoi Ştefănescu, dacă „nu-i dai pace îţ' zvârl vărguţa pă „fereastă".

— „Am încercat şi eu că văd dacă „n'a murit de atâta ştiinţă... râ[illegible] „Ana".

— „Ia vezi să nu cerc eu alte cele. „Zâ mai departe Martă, ce stai?..."

— „Chiar să nu fi fost deplin „mort, dar după ce l'au uns cu a„tâtea mirodenii şi l-au pecetluit în

*) „Clasa VII-a" de Marta Rădulescu. Edit. „Scrisul Românesc", Craiova. **Preţul 80 lei.**

„mormânt de piatră, timp de trei „zile, s'ar fi asficsiat..."

— „Vezi bine. Să zăcem dară c'a „murit... Amu ce argumenturi ai c'o „înjiat?"

— „In primul rând Isus şi-a dat cuvântul...."

— „De onoare" sugerează Ana cu glasul pe jumătate.

— „Că va învia a treia zi..."

— „După Scripturi..." complectează Ana.

— „Credeţi d-tră, că se putea să „nu-şi ţină cuvântul, tocmai fiul lui „D-zeu?..."

— „De ar şi fost un şarlatan n'ar „şi putut, da' tomna' asta-i vorba: „Ţinutu-şi-l'a au ba?... No! asta „să-mi dovedeşti..."

— „Păi Isus n'a fost un şarlatan, „cum ziceţi D-v, ci, precum singur „spunea. a fost fiul lui Dumnezeu, „iar fiul lui Dumnezeu nu putea „minţi. Acesta mi-se pare cel mai „puternic dintre toate argumentele".

— „Altele nu mai ştii?"

— „Dacă Isus n'ar fi înviat ar fi „trebuit să-l fure ucenicii. Dar cu „ce puteau mitui nişte bieţi oameni „săraci pe soldaţii romani de pază? „Nu'i aşa?"

— „Aşa-i doară!... Ştefănescu las'o „'n pace... Mai ză Rădulescu alt ar„gument."

In gândul meu: Aşa? Iţi dau eu argument. (Tare).

— „S'a dovedit că piatra de pe „mormânt era mult mai grea decât „putea s'o ridice doi, trei oameni."

— „De unde ştii asta?"

— „Am citit în „Die Woche".

— „No bine, ză mai departe..."

— „Atunci cum putea altul, decât „un înger cu putere dumneseească, „să ridice piatra şi să sperie pe pă„zitori, de au căzut la pământ...?"

— „Eu am citit tot în „Die Wo„che", că în cădere, unul din păzi„tori şi-a rupt clavicula şi altul co„loana gibraltară, şopteşte Ana. De „ce nu-i spui şi asta popii?"

Eu mă ţin din toate puterile să nu râd.

— „Ce ai zis?" se întoarnă repede popa la Ana. „Te apuci amu să-i şi sufli? Ştie ea şi fără tine..." şi uitându-se la ceasornic, zice: „No „amu-i destul! Ai ştiut bine, da nu „ţi-oiu pune mai mult ca cinci, că „când te cotă omul mereu te apsen„tezi dă la biserică... Scoaţeţi fie„care câte o foaie de hârtie."

— „Ce să facem cu ea?" întrebă Ana cu angelică nedumerire.

— „Veţi da istemporal. Vă dau 25 de minute. „Veţi scrie despre..."

— „Teoriile erupţiunilor vulcanice", şopteşte Speranschi ţintind un coş enorm, gata de erupţie pe nasul popii Vulcan.

Acesta se face că n'aude.

— „Veţi scrie dovezile existenţei „lui D-zeu cu argumenturi raţionale „şi din develaţiune. Cujetaţi-vă-ţi „că ce-i aceea. De unde cunoaştem „pe Dumnezeu?"

— „Din fotografie şopteşte Speranschi..."

— „Cine are cărţi să le puie jos."

Dar internele, cum au auzit de „istemporal", şi-au şi strecurat Apologetica în culoţii de gimnastică.

* * *

Ana se plecase să-şi aranjeze cartea mai bine.

— „Ce coţi sub bancă Ştefănescu?"

— „Fotografia lui Dumnezeu", bombăne Ana.

— „Scrie şi nu te tot mişca".

Apoi, prinzând manopera cu culoţii, adăogă zâmbind cleios:

— „Budigăii-s buni să dosească „alte cele... nu cărţăle de relijie."

— „Ţap râios!" şopteşte la stânga mea Gruia cu desgust.

Scriu: „Punctul de plecare al oricărei religii e cunoaşterea lui D-zeu. In primul rând ceea ce se cere în religie, este cunoaşterea lui Dumnezeu. Dar cum cunoaştem pe Dumnezeu?"

Mă opresc... Cum cunoaştem pe D-zeu? Atenţia mi-se duce... Simt o opresiune şi o întristare umilită. Nu ştiu cum, ceva nespus de bun, de sfânt şi drag a murit în sufletul meu. Am o senzaţie atât de dureroasă...

...Revăd bisericuţa în care slujea bunicul meu, un sfânt preot cu barbă albă, scoborât parcă dintre sfinţii dintr'alte vremuri zugrăviţi. Acolo în biserica fragedei mele copilării, ochii îmi erau mai cu seamă atraşi de icoana Invierii.

Imi apare în amintire deodată, halucinant de clară: Cu faţa la pământ păzitorii mormântului zac ca loviţi de trăsnet. Un înger frumos susţine încă cu mâna greaua lespede smulsă depe mormânt, iar Isus, frumos, dumnezeesc, în iradieri de aur şi de argint, aureolat de o lumină supra naturală, se ridică, se înalţă cu ochii pierduţi spre cer. Luminoasă. vie şi mistică, *aceasta* era Invierea.

Intr'o sancta sanctorum, în cea mai candidă şi luminoasă parte a sufletului, acolo unde nu pătrundeau nici nelegiuirea întrebării, nici pângărirea îndoelii.... şedea neprihănită credinţa...

Şi acum ce i-am răspuns făpturii ăştia hidoase la trup şi la suflet...? Ce m'a făcut să spun? Ce a ucis şi a pângărit, iremediabil poate, în sufletul meu?...

Stupid mă uit pe fereastră şi lacrimile îmi umplu ochii....

Sună....

Popa îşi aruncă ochii pe pagina mea, îmi vede ochii plini de lacrimi şi vede doar cele câteva rânduri.

— „No vezi că când nu 'nveţi şi nu meri la biserică, „nu ştii scrie?"

O fată culege extemprolale...

Acasă, Doamne! s'alerg acasă la mine, în tăcerea odăii.

MARTA RĂDULESCU

GLUME

— „Cum, Ionescu e atât de pungaş?"

— „Şi 'ncă ce pungaş! Dacă-i dai mâna, trebue să-ţi numeri numai degât degetele, să vezi dacă nu-ţi lipseşte vreunul".

UN OM PRACTIC.

— „Şi ce-a zis tata, când i-ai spus că nu puteai dormi noaptea de dorul meu?"

— „Mi-a oferit un post de paznic de noapte la fabrica lui".

Servitorul: Conaşule, afară stă un nenorocit, care spune că n'a mâncat de 10 zile, că n'a avut de lucru, de patru luni şi vă roagă să-l miluiţi cu un lucru întrebuinţat".

— „Aşa... aşa, dă-i te rog un pachet de jurnale vechi".

EL: „Cei mai proşti bărbaţi, au totdeauna cele mai frumoase femei".
EA: „Ah! Iar începi cu complimentele?"

INTÂMPLĂRI TRĂITE

Manifestațiuni spiritiste?

Drept răspuns la ancheta întreprinsă de revista noastră, prin rubrica „Intâmplări trăite", publicate cu începere din No. 232 din 9 Iulie al revistei „Realitatea Ilustrată", ne-au parvenit o serie de manuscrise, constituind o adevărată colecție rarisimă de manifestațiuni spiritiste, surprinzătoare prin supranaturalul lor.

Publicăm azi o scrisoare a d-rei Florica Obogeanu, fiica eroului general Obogeanu, care relatează întâmplări de un tragism profund zguduitor, desfășurate într'un cadru de lugubre apariții, menite să deconcerteze cea mai realistă și pozitivistă minte.

Era în 1917. Refugiați în Moldova, ne stabiliserăm în micul sat Stroești nu departe de Târgul Frumos. Fuseserăm găzduiți de către o preoteasă văduvă. Deși aveam numai 8 ani pe atunci, îmi reamintesc bine căsuța igrasioasă și tristă în care am stat 11 luni. Pe prispa de lemn aproape putrezită, se urca iedera de un verde întunecat, care astupa complet lumina ferestrelor așa încât înăuntru era veșnic besnă. Locuiam acolo cinci persoane: preoteasa bătrână de 75 ani, bunica, — o femee voinică și sănătoasă pentru cei 63 ani pe care îi avea, mama, sora mea Marioara și cu mine. Ordonanța dormea departe de casă într'un șopron.

Era toamnă. Ploi nesfârșite cu cer plumburiu întristau mai mult căsuța destul de tristă dealtfel. Intr'o seară, tocmai ne luam cina la lumina sărăcăcioasă a unei lămpi cu gaz, când auzirăm două pocnituri la scurt interval una după alta, venind dinspre un dulap în care țineam văsăria. Mama mare a luat lampa și a căutat în dulap. Erau acolo două sticle mari de vin, goale. Gâturile se spărseseră singure, dar atât de rotund și de frumos, încât păreau tăiate cu un diamant. La lumina lămpii am văzut că mama mare era foarte palidă. — Este un semn prevestitor de rău — a spus dânsa. Două persoane din casa aceasta vor muri.

In mai puțin de o săptămână bunica și preoteasa se îmbolnăviră de tifos exantematic și peste puțin, încetară din viață.

De atunci casa ne-a părut și mai tristă, și mai lugubră.

Venise iarna și viscolul urla în cerdacul pe care îl ascunsese aproape sub zăpadă. Noaptea, mama își trăgea patul de-a curmezișul ușei. Ii era frică, întovărășită numai de două fetițe, una de 15 și alta de 8 ani. Frica ei era cu atât mai îndreptățită cu cât în fiecare noapte de la moartea celor două bătrâne, se auzia duduind și pășind prin sală și prin odăile goale. Odată, la mijlocul nopții auzii pe sora mea vorbind: — Cine ești? Ce vrei cu mine?

Eu și mama ne-am sculat speriate.

— Aprindeți lumina, ne spuse Marioara, să văd cine este femeea asta îmbrăcată în alb. Zice că s'a întâmplat a treia nenorocire.

Mama a aprins lampa dar în odae nu eram decât noi trei. Am crezut că sora mea avusese un vis și am adormit din nou.

A doua zi de dimineață am aflat că verișoara noastră murise arsă într'un accident.

Spre primăvară am plecat în sfârșit dela Stroești. Se semnase armistițiul și tata, generalul Obogeanu, ne-a luat la el pe front.

* * *

Au trecut ani fără ca să fi survenit vreo întâmplare extraordinară. Era în noaptea de 1 Ianuarie 1931. Uzat de mizeriile vieții de tranșee, sărmanul meu tată era acum bolnav în pat. Tristă noapte de revelion! Sora mea fiind acum căsătorită era la casa ei, iar mama extenuată de oboseală, trecuse să se odihnească în altă încăpere. Eu veghiam singură pe scumpul meu bolnav.

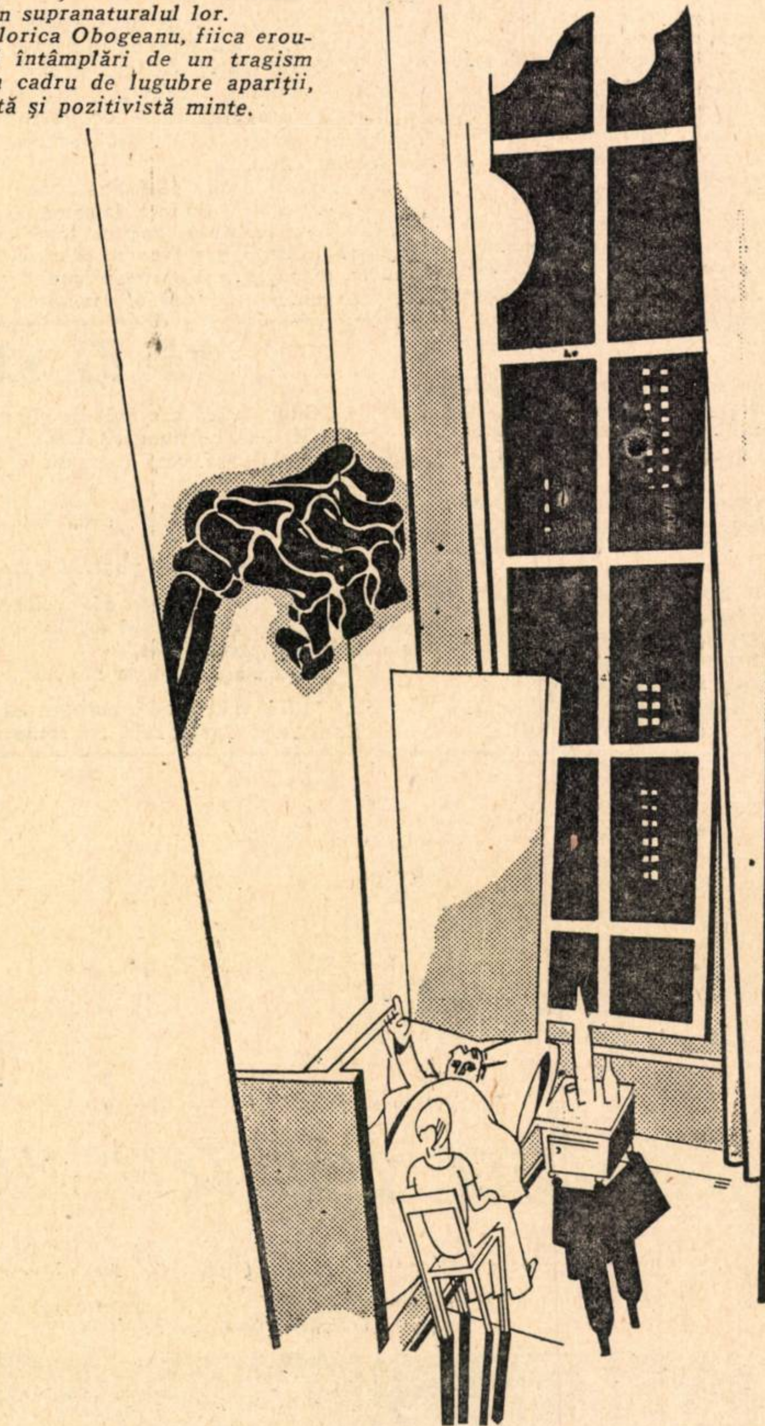
Când pendula bătu miezul nopții și lumina electrică se stinse, am aprins o lampă ca tata să nu rămână pe întuneric.

Afară cetățeni veseli trăgeau focuri de revolver. Cineva trecu pe sub fereastră cântând din armonică. Mă apropiasem de geam căutând să deslușesc prin întuneric ce se petrecea afară, când auzii pe tata că mă chiamă.

— Ia vezi, Florico, ce se mișcă pe perete? Parcă ar fi o mână. Mărește lampa!

M'am întors spre perete dar am rămas înmărmurită, văzând într'adevăr umbra unei mâini cu degete scheletice și crispate cum se mișca urcându-se spre tavan, apoi se cobora spre pat ca și cum ar fi vrut să înhațe pe tata de piept. Am pus mâna pe perete în locul unde era umbra, dar aceasta se ridicase acum pe tavan și-și mișca degetele scheletice luând forma unei caracatițe monstruoase.

Am încercat să îndrept atenția tatei spre altceva vorbindu-i despre flașneta din stradă și propunându-i să bea un pahar cu limonadă. Glasul mi s'a înecat însă, când am văzut că umbra mâinei se coborîse pe cealaltă parte a odăei și se întinsese peste lampă. Lampa s'a stins. Am luat cutia cu chibrituri, încercând s'o reaprind. Dar chibriturile se stingeau ca suflate de o ființă nevăzută. Din fericire becul electric începu să se lumineze, întâi palid, apoi din ce în ce mai luminos.

— „Ia vezi, Florico, ce mişcă pe perete? Parcă ar fi o mână...

La 29 Ianuarie iubitul meu tată a încetat din viață. Fiind decorat cu multe ordine streine și române, cavaler al ordinului Mihai Viteazul, înmormântarea a fost organizată de către garnizoana Craiova și corpul sărmanului meu tată urma să fie depus la catedrală, unde trebuia să fie păzit de o gardă de onoare până în ziua înhumărei.

In aglomerația de militari care veniseră să ia cadavrul, un unchi al meu, d. Nicu Gheorghiu, a luat cheia de la ușa odăii mortuare care comunica cu salonul. In zăpăceală nu și-a reamintit unde a pus-o și am căutat-o zadarnic câteva zile. Am încercat diferite chei pentru a deschide ușa; nici una nu se potrivia.

Intr'o noapte, ducându-mă în fosta cameră a părintelui meu pentru a aprinde candela, am mai încercat odată la ușe. Era tot închisă.

Nu știu de unde mi-a venit ideea aceasta, dar am zis cu glas tare, că dacă există spirite, rog spiritul tatălui meu să se manifeste găsindu-ne cheia.

Am plecat apoi, lăsând odaia sub lumina palidă și pâlpâitoare a candelei. In casă nu eram decât eu și mama. Servitoarele n'au mai intrat, căci închisesem ușile devreme.

Pe la mijlocul nopții, am fost deșteptată din somn de o pocnitură, apoi am auzit lămurit cum se întorcea o cheie în broască.

N'am sculat pe mama ca să nu o sperii. Presupunând însă că este poate un spărgător care profită de nenorocirea noastră ca să ne jefuiască, am încărcat revolverul pe întuneric. N'am mai auzit însă nici un zgomot.

A doua zi de abia amintindu-mi rugămintea pe care o adresasem tatălui meu, m'am dus la ușă, a cărei cheie nu se găsea. Spre emoțiunea mea nu numai că cheia era în broască, dar și ușa fusese deschisă.

Am întrebat pe mama dacă nu cumva știe ceva, dar și dânsa era tot atât de uimită ca și mine.

Unchiul meu nici până astăzi nu și-a reamintit unde pusese cheia.

Veți crede poate că este vorba de o sugestie colectivă când vă voi mărturisi că șease săptămâni după moartea tatălui meu, simțeam când unul, când altul, din familie, parfumul cu care stropisem pe tata după ce a fost îmbălsămat. Apoi nu l-am mai simțit până în ziua morții-lor, când toată dimineața am fost urmărită de acest parfum.

Nu privisem încă calendarul în acea zi, și nici nu bănuiam măcar, că era ziua închinată eroilor morți pe câmpul de luptă. De abia când am primit jurnalele și am văzut prima pagină închinată lor, mi-am dat seama de aceasta.

Imediat parfumul acela obsesiv, se volatiliză parcă complet încetând să se mai manifeste. Luând aceasta drept un avertisment am luat flori și am plecat la cimitir.

* * *

Cine poate spune căror influențe de ordin psihic se datorează aceste manifestațiuni?

Eu aștept să ajung acolo unde ne vom regăsi cu toții, în țara umbrelor, căci numai atunci voi putea lămuri misterul care înconjoară aceste întâmplări din viața mea.

FLORICA OBOGEANU

POLITEȚE

Dialoguri ca acestea erau odată foarte frecvente în timpul vizitelor...

— „Te rog, mai servește-te cu o ceașcă de cafea".

— „Ești foarte amabilă, dar numai pot lua... scuză-mă".

— „Dar n'ai băut deloc. Nu-ți place cafeaua ?"

— „Cafeaua e admirabilă dar... etc."

Constrângerea de-a se servi și refuzul era socotit altădată ca „bon ton".

In suburbie și în provincie, aceste maniere sunt și astăzi în uz. A te servi după prima invitație a gazdei se consideră încă drept un gest care trădează lipsa de maniere.

In centrele mari și'n metropele însă, aceste artificii sunt socotite ca perimate.

Tot perimat a devenit astăzi și obiceiul de-a lăuda mosafirul, sau în calitate de invitat, a te micșora în fața gospodinei.

— „Un cozonac admirabil... De unde v'ați procurat rețeta?"...

— „Vă place? Din nefericire de data aceasta n'a reușit tocmai bine; bucătăreasa a uitat să puie zahăr cât trebuie".

— „Dar e admirabil totuș... etc."

Dialoguri de acest fel ne reamintesc dialogurile chinezești, împestrițate de formule de politeță, absurde și ridicole, demonstrând însă ipocrizia cu care Fiii Cerului înțelegeau să se trateze reciproc.

Iată un exemplu :

Amfitrionul: „Cer iertare, că eu, o creatură mizerabilă, îndrăznesc, să incomodez un atât de rafinat gastronom, cu o prăjitură care nu merită să formeze nici măcar masa unui câine.

Invitatul: „Nici nu îndrăznesc măcar să ating cu degenerata mea limbă, această dumnezeească mâncare".

Nu-i exclus ca amândoi să fi avut dreptate!

In China, — se spune, — ar exista uzanța de-a se exprima în felul acesta. La noi însă, situația de-a te scuza pentru calitatea sau cantitatea mâncărei, e considerată drept gafă.

Când o gospodină se scuză cam în felul acesta :

„Știi dumneata, masa la noi e foarte redusă, mai ales seara, fiindcă nu obișnuim carne", această declarație sună ca un avertisment de o sinceritate brutală, la care invitatul adaugă mai totdeauna, — în cugetul său — gândul sincer al amfitrioanei, formulat cam astfel : „Ce supărător lucru, că ai venit. Acum desigur mâncarea nu va ajunge pentru toată lumea". Și mai penibilă e situația când „țapul ispășitor" e servitoarea, care e admonestată prin priviri asasine, tălmăcite, cam astfel : „dece ai dat atât ăluia..."!

Nu mai puțin supărătoare e situațiunea următoare :

Pe o farfurie, în mijlocul mesei zac triste și singuratice, două bucăți de tortă.

Deodată se aude un glas subțire și plângător; al unui copil de patru ani :

— „Mama, mai dă-mi o bucată de tortă".

— „Nu se poate. Acum ți-am dat o bucată", se răstește mama încruntată. După o clipă însă, binevoitoare, schițând un surâs zaharos se adresează invitatului :

— „Mai luați o bucată de tortă, domnule doctor".

E cași cum ar adăuga : „Dumitale ți se iartă lăcomia domnule doctor!"

Sunt oameni, cari opinează că ar fi naiv să exteriorizezi orice plăcere pe care ți-ar procura-o un fel de mâncare.

„Nu exprima niciodată o părere asupra unei mâncări" spune codul manierelor elegante... Tocmai contrariul e adevărat. Nimic mai plictisitor, decât un invitat, care face să dispară un boboc de rață, cu acelaș aer plictisit cu care ar înghiți o bucată de pâine uscată.

Chiar la un banchet, complimentele adresate amfitrioanei, măgulesc, bineînțeles, dacă sunt formulate cu măsură.

Poți rămânea totdeauna nepedepsit, spunând unei femei că are ochi frumoși, când ei seamănă a ochii de miel, dar e jignitor, când vei încerca un compliment, spunând unei femei că are obrajii rumeni, când ea dorește să-i aibă palizi.

Penibil, și chiar o gafă se consideră deasemeni faptul, să refuzi o supă, după ce i-ai cântat osanale, determinând pe ceilalți comeseni, să se servească de mai multe ori, din îndemnul gazdei, convinse, că s'a întrecut pe sine în realizarea acestui articol de artă culinară.

ȘTIAȚI CA...

... mai există și astăzi profesiuni lucrative, unde se pot câștiga mulți bani ?

Toreadorii spanioli au introdus tarife fixe pentru reprezentațiile lor. Nici un toreador nu poate apărea într'o luptă cu taurii fără a fi remunerat după tariful fixat.

Cei 27 de toreadori, cari există astăzi în Spania, sunt remunerați, pentru fiecare apariție în arenă, cu suma ce variază între 10.000 dolari (1.600.000 lei) și 50.000 dolari. Cei mai renumiți toreadori sunt milionari și posedă mari proprietăți.

* * *

... în stațiunile balneare germane, s'a oprit cu desăvârșire propaganda politică sau orice altă demonstrațiune, pentru a priva pe vizitatori de neplăceri, enervări, care-ar prejudicia sănătatea lor, asigurându-le astfel o liniște deplină.

Este o măsură judicioasă, care-ar putea fi imitată și de autoritățile noastre...

* * *

... săpătmâna trecută, o femee portugheză a născut șapte gemeni și anume șapte fete.

Atât fericita mamă (?!) cât și cei șapte prunci sunt perfect sănătoși. Statul portughez și-a luat asupra sa îngrijirea mamei și a copiilor. Doctori renumiți au sosit din toate părțile țărei, pentru a studia această minune a naturei.

UNDE E AVIONUL ROMÂNESC CARE SĂ TREACĂ ATLANTICUL?

Vom declara fără ipocrită modestie, din capul locului, că ancheta pe care am întreprins-o a avut un răsunet cu mult dincolo de cele mai optimiste așteptări ale noastre. Pretutindeni, în toate cercurile, în massa publicului, ca și în rândurile specialiștilor, ideia de a stimula energiile și curajul în vederea înfăptuirii unui record care să aducă glorie sburătorilor și țării, și care să însemneze un imens serviciu făcut umanității, a stârnit un entuziasm ce dovedește că am știut să atingem coarda cea mai simțitoare a sufletului românesc: mândria, năzuința spre realizarea de fapte îndrăznețe.

Acestea sunt însușirile caracteristice, verificate de istorie, ale unui popor care nu și-a plecat niciodată capul sub greutatea jugului și care a ajuns să-și cucerească un loc frumos sub soare și în prețuirea celorlalte popoare datorită imboldului permanent spre mai bine, spre fapta îndrăzneață cu dublu rezultat: practic și moral.

Vicisitudinile împrejurărilor, în loc să ne demoralizeze și să ne suprime, ne-au îndârjit. Împotrivirea pe care am opus-o dealungul veacurilor permanentului asalt al dușmanilor a însemnat înscrierea celor mai splendide pagini de vitejie în istoria lumii. Și, venind la timpurile noastre, ce a fost de fapt intrarea României în conflagrația mondială, cu scopul precis al eliberării provinciilor subjugate, ale reîntregirii țării, dacă nu un act de extraordinar, de uimitor curaj, care din capul locului a nedumerit și, — putem spune, — a demoralizat colosul împotriva căruia ne ridicam, cu mijloacele noastre reduse, dar cu nezdruncinata noastră voință de-a învinge?

Că, până la înfăptuirea izbânzii, am trecut prin grele încercări, prin sângeroase înfrângeri, — ce importanță are? O victorie este cu atât mai scumpă, cu cât e mai greu cucerită. Și roadele ei sunt cu atât mai prețioase cu cât sunt plătite mai scump.

Încercările au putut încovoia trupul țării, rănile au putut-o sângera, dar credința din sufletul ei n'a putut fi un moment clintită.

Fiindcă o altă însușire a noastră e capacitatea de-a suferi. Cu ea, cu suferința, ne-a deprins vitregia oamenilor și a împrejurărilor. În apele ei ne simțim ca într'o baie reconfortantă, căci ea ne oțelește și ne îndârjește.

Nu o căutăm, dar nu o ocolim.

Când trece printr'un necaz, țăranul scrâșnește, se uită la cer, se îndreaptă din șale și își spune: „Hm, o să treacă și asta!" Uneori mai scapă și o înjurătură, — că de-aia e țăran, — în care sunt cuprinse ciuda și râvna de a-și lua revanșa în tr'un fel.

Timpurile prin cari trecem, timpuri de crudă mizerie obștească, de criză economică, de sacrificii impuse și acceptate, constituesc cea mai categorică dovadă a imensei noastre capacități de suferință. O să treacă și asta! Până atunci răbdăm. Au trecut, ele, vremuri mai grele și n'am pierit.

Aceste însușiri, — mândria, curajul, răbdarea, — au fost și sunt chezășia tuturor izbânzilor.

Aceste însușiri au fost valorificate și recunoscute în concertul străduințelor de mai bine și mai frumos ale omenirei întregi.

De ce nu le-am pune în valoare, încă odată în suprema întrecere de a croi noui drumuri în văzduhul albastru?

Fiindcă la multe alte fapte de vitejie aeriană am luat parte și noi, isbutind în repetate rânduri să smulgem laurii admirației mondiale. Recorduri de-o natură sau alta au atras zelul, curajul și știința sburătorilor noștri, iar aeronautica lumii și-a înscris în cartea sa de aur.

Jertfe?

Da, sburătorii români au plătit cu numeroase jertfe temerarele lor încercări, — dar când a fost cu putință o victorie, împingerea jaloanelor progresului, fără tribut de sânge?

Decât jertfele nu i-au descurajat, ci dimpotrivă i-au stimulat. Iar ultima și cea mai îndrăzneață ispravă a aviației românești a fost aceea întreprinsă de Principele Bibescu, de maiorul Burduloiu și de locotenentul Beller, greu plătită cu sângele tuturor și cu moartea celui din urmă.

Cari au fost primele cuvinte ale bravilor exploratori în momentul revenirii printre noi? Un omagiu emoționant pentru cel înmormântat cu onoruri, departe, sub cerul Indiei, și exprimarea dorinței de a repeta încercarea un monument zădărnicită de un vultur gelos că i-e disputată întinderea albastră a văzduhului.

Când acestea sunt însușirile bravului suflet românesc și când aviația noastră s'a înscris cu atâtea glorioase fapte în istoria sborului, neparticiparea ei la realizarea celei mai mari isprăvi, — străbaterea Oceanului în condițiuni care să depășească toate înfăptuirile de până acum, — îndreptățea toate nedumeririle.

Dar neparticiparea putea fi considerată cel mult o regretabilă omisiune, — dovadă răsunetul și entuziasmul pe care le-au trezit inițiativa noastră. De pretutindeni primim felicitări și adeziuni de colaborare într'un fel sau într'altul pentru realizarea unei fapte menită să proecteze o puternică lumină asupra țării noastre.

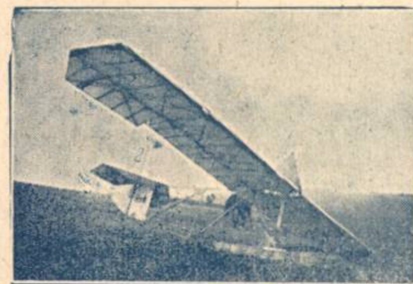
„REALITATEA ILUSTRATĂ"

Sboruri cu avioneta fără motor

Sborurile cu avioane fără motor, au trecut de mult din faza preliminară a încercărilor, într'o fază de perfecțiune. Aviația germană în special, a obținut adevărate recorduri în acest gen de sboruri.

Aviația română imitând exemplul țărilor apusene pentru a se menține în ritmul evoluției în domeniul aerotechnicei, a înființat la Cadlea, lângă Brașov, o școală de pilotaj, pentru avioanele fără motor.

Școala este deocamdată frecventată numai de zece elevi, și două eleve.

Acestea din urmă s'au dovedit de o abilitate extraordinară, efectuând zilnic sboruri cât se poate de interesante. După cum se poate constata și din fotografiile alăturate, avioanele nu posedă roate, ci numai glisoare, ceeace îngreunează considerabil aterizarea, și cere o deosebită dexteritate pilotului.

In legătură cu sborurile fără motor, sunt legate o sumă de probleme de aerodinamică, care toate țin a perfecționa construcția avioanelor cu motor, dând posibilitatea acestora de a plana cât mai mult timp, întrebuințându-se cât de puțin motorul. E indubitabil, că prin aceste perfecționări se va realiza o economie simțitoare în consumul combustibilului necesar motoarelor în timpul zborului, mărind totodată coeficientul de siguranță a aparatului propriu zis.

Toți cititorii noștri trebue să citească interesanta carte: NEPTUN: „IN DRUM SPRE CER" cuprinzând descrierea amănunțită a călătoriei în stratosferă a prof. PICCARD și ing. KIPFER cu zeci de ilustrațiuni în text.
Prețul unui exemplar 20 lei.

Din Străinătate

O scenă impresionantă : *Generalul Gouraud, guvernorul militar al Parisului, a decorat pe invalizii de război belgieni cu ordinul de cavaleri ai legiunei de onoare.*

Criza economică din Europa: *Dificultățile economice din Germania au emoționat Europa întreagă i politicianii marilor state, s'au întrunit într'o con-erință pentru găsirea unor soluțiuni. Fotografia din stânga, înfățișează pe ministrul de externe al Angliei, Henderson (în mijloc) la sosirea sa la Berlin. El a fost întâmpinat de ministrul de externe german, dr. Curtius (la dreapta) și de ambasadorul englez, Sir Horace Rumbold.*

Senatorii american se grăbesc: *Senatorul american Hiram Bingham, un om ocupat, după o ședință în parlament a plecat imediat cu un helicopter, de pe piața Capitoliului din Washington, ca să ajungă după două ore la Chicago.*

Celli a câștigat premiul bărcilor cu motor. *La Herblay (Franța) italianul Celli a câștigat marele premiu motonautic al Europei. Barca lui cu motor se numește „Veneția".*

Sfaturi pentru îngrijirea frumuseţii

English Lucy. — Dacă să întrebuinţezi sau nu berea? Cum, ca băutură sau ca apă de toaletă, nu precizezi, e drept ca vechile matroane romane se spălau mai mult pe faţă cu bere. Dar pentru asta ţi-ar trebui zilnic să trimiţi după câte un ţap proaspăt şi nu eşti sigură dacă pe căldura asta, servul sau serva nu vor fi tentaţi să o întrebuinţeze şi ei, dar pe dinăuntru.

Spală-te mai bine cu o jumătate pahar lapte rece, jumătate apă de colonie.

Nauda de Enghien. — Ce săpun întrebuinţez eu? Chiar eu? Nici măcar o vedetă oare-care de Cinema, ci pur şi simplu **Eu**? Ei bine, află; săpunul **Malaceine, apa Laura, crema** idem, că doar sînt fiicele mele şi pudra **dr. N. Payot.**

Stella confidente. — Eşti amorezată de un doctor frumos ca o stea şi vrei să ştii de la mine dacă medicina e compatibilă cu amorul?

Ce să-ţi spun? Am avut şi eu odată o prietenă care în fiecare zi se întreba acelaş lucru.

Idolul ei, un tânăr doctorand, ce coincidenţa, frumos tot ca o stea, şi-a lucrat teza la ea, cu cele mai bune intenţii d'a împrieteni amorul cu medicina, dar într'o zi aceasta din urmă i-a cerut Paris, bani, specializare, maşină, etc. şi amicul amicei mele a găsit o mireasă ce i-a dat ce-i trebuia.

Deci, dacă poţi scoate din poşetă Parisul, bani mulţi, maşină etc. iubeşte-ţi doctorul frumos ca o stea... Laura te va binecuvânta

Natalija Dărmăneşti. — Dacă nu ai încă un „pol de aur“ după expresia ce utilizezi, ar fi mai bine să rogi pe cineva să-ţi aleagă cărţile. Dar cineva care e în stima oamenilor, care poate înţelege „ce e rău şi ce e bine“, cum spune poetul, cineva care să-ţi înţeleagă sufletul şi căruia să-i poţi comunica micile tale taine. Cărţile să nu le faci „Evanghelie“ ci să-ţi servească numai de prilej ca să cugeţi asupra vieţii şi a oamenilor. Numai astfel vei putea păstra, toată viaţa, frăgezimea sufletului şi vei putea găsi fericirea, chiar acolo unde nu o vede nimeni.

Filica — Că ai căutat să devi din ce în ce mai frumoasă, nu mă mir. E ambiţia tuturor duduilor de vârsta matale. Dar că ai rămas tot urâtă mă mir foarte mult. Acum vrei să **faci ultima** încercare să-ţi întuneci părul. Şi bine faci. Dacă numai părul te împiedică să fii frumoasă atunci înseamnă că ai reuşit. O perucă neagră şi gata. Dacă ai oroare de peruci, un bun coifeur ţi-l va întuneca cu héné. Il vrei ondulat din neted? Mata ai auzit de ondulaţie permanentă? Dacă ai auzit e foarte simplu, ţi-o recomand şi îţi urez ca ultima încercare să-ţi fie încoronată de succes.

Bessarabski. — Sunt mulţumită că ţi-am fost de folos. Petele roşii ce au rămas se vor scoate cu altă cremă. Iată: Lanolină Vaselină ac. 20 gr. Oxid de zinc 10 gr. Amidon 10 gr. Crema Laura No. 2 şi apa Laura nu se procură cu gramul, ci sunt în sticle închise originale. Crema nu miroase frumos nici urât, e o cremă pentru coşuri. Să nu-mi scrii ruseşte că nu înţeleg nimic. Sunt chineză în limba rusă.

Naiţie Obraznicul. — Că eşti urât şi ai conştiinţa propriei d-tale urâţenii nu e aşa de plâns cum crezi. Eşti bărbat şi în viaţa eşti greşit dacă crezi că nu mai „Apollo“ reuşeşte. Mai întâi că Apollo nici n'a existat. In schimb au existat o mulţime de bărbaţi urâţi, fericiţi chiar, cu soţii frumoase. De prisos să-ţi spun. Fi frumos sufleteşte! Dar dacă ţi să ai ten ca laptele şi sprâncene lungi sunt gata să te ajut. Vei utiliza acel ulei de ricin extern care îmi scrii că te-a scăpat de multe neplăceri cnd erai copil. Nu-ţi garantez că vei deveni frumos ca Ramon Novaro dar vei avea sprâncene lungi. Pentru coşuri o cură de Crema Laura No. 2 îţi va fi de folos. **Şi acum aştept fotografia promisă... şi mulţumirile. Nu uita să-mi trimeţi 2 fotografii, înainte şi după cură ca să constat binefacerile sfaturilor mele.**

Mama Pădurii. — Ţi-au trecut pistruii? Foarte mulţumită de dispariţia lor. Vei continua cu crema: Tigenol 1 gr. apă de portocal 20 gr. Lanolină 40 gr. Extr. hamamelis 1 gr. ce o poţi utiliza mai multă vreme. Ţine-mă în curent cu efectul curei şi totdeauna gata să te servesc cu sfatul.

Varzer. — Nu cunosc adresa parfumeriei Worth. Nu intră de altfel nici în cadrul rubricei mele. O reţetă cu plăcere, cât despre adrese cercetaţi o carte telefonică.

Vlăduţă Idiotul. — Ce mă tot pisezi Domnule cu pseudonimul d-tale şi cu întrebările nu mai puţin la înălţimea lui. Ce crezi d-ta că eu exist pe lume ca să-ţi răspund la ce vârstă a murit Marchiza de Pompadour şi câte măsele de minte a schimbat Napoleon al 3-lea? Fi serios altfel nu ştiu dacă Napoleon a schimbat măsele de minte, cert e că D-ta nu ai avut ce schimba în acest domeniu.

Laura II. — Nu ai putea să-ţi schimbi pseudonimul că e cam jenant pentru adevărata Laura? Ori vrei să-mi faci concurenţă în domeniul rubricei şi cremelor? Dacă lucrurile stau astfel, sunt teribilă în mânie. Pentru coşuri utilizează crema ce ne poartă numele. E minunată.

Marioara. — Ţi-a servit crema? Foarte încântată de titlul ce mi-l dai. Pentru stomac la rubrica medicală. Stomacul nu intră în domeniul meu.

Marie Jan. — Nu cunosc preparatul de care mă întrebi. Dacă i se face reclamă probabil că e bun. Dacă aş încerca pe obrazul meu toate preparatele cu reclamă la ziar aş deveni în scurtă vreme un cameleon European. Şi Cameleonul nu trăeşte în Europa după câte ştiu eu.

Mariana. — Ai încercat să-ţi faci părul singură cu héné şi ţi l-ai stricat. Eu te-am sfătuit să te duci la un bun coafeur. Ce sunt vinovată dacă vrei să laşi coifeurii pe drumuri furându-le meseria. Acum ce te mai sfătuesc? Să te duci la coifeur să dreagă ce ai stricat.

Manole cel frumos. — Că eşti frumos nu mă îndoesc... Iţi mai lipseşte însă un păr ondulat? Dar de când cu ondulaţiile permanente e uşor să devii frumos fără nici un cusur. Deci încearcă.

Pasărea măiastră. — Iţi admir pseudonimul e cu măestrie ales. Utilizează Crema Laura No. 1 şi vei avea penele cu adevărat măiastre.

Ionel F. — Un aparat de scos perii de pe picioare? Nu există după cât ştiu un astfel de aparat. Dar dacă zici că eşti „tânăr“ şi nu „tânără“ ce nevoie ai de aparat depilator? Un tub de Taki îţi va face acelaş serviciu.

Manon. — Ai utilizat crema şi apa? Ai slăbit cu 7 kilograme după indicaţiile mele? Opreşte-te acum. E suficient şi cred că găseşti şi mata la fel. Pe urmă mi-e teamă că nu te vei mai putea îngrăşa.

Lenuţa V. — Cine te-a învăţat pe mata să te ungi pe cap cu gaz? E oribil şi ca miros şi ca consecinţe. Gazul usucă, aspreşte şi mănâncă firul. Benzina se utilizează foarte rar odată pe an. Fă la o farmacie reţeta ce ţi-am prescris şi lasă gazul în lampă.

Copil prost. — Şi cuminte adaug şi eu. Ai urmat spălătura cu sfinţenie, foarte frumos şi bine ai făcut. Nu ştii dacă uleiul de recin nu strică părul? Nu se utilizează în nici un caz pur, ci intră în preparaţia frecţiunilor de păr. E necesar. Altfel alcoolul pur din fricţiune aspreşte părul.

Viorela. — Nu m'ai înţeles de loc dragă duduie şi mă judeci greşit. Eu utilizez expresii ca: Radix etc. în reţete fiind încredinţată că le faceţi la farmacii nu singure. Farmacistul ştie ce înseamnă Radix foarte bine. Deci nu te mai supăra şi copiază din revistă reţeta exact, prezentând-o unui farmacist. Şi vei vedea ce va zice şi el.

LAURA

DE VORBA CU CITITORII

Atragem atenţiunea onoraţilor noştri cititori, că analizele grafologice cerute prin această rubrică, se fac complet gratuit.

Liane. — Răspund la cele două scrisori. Am impresia unui vulcan care clocoteşte. Un snop de nervi excitaţi la paroxism, aproape în delir. Un temperament care se consumă pe sine însuşi cu o voluptate sadică. Dece nu vrei să-mi mărturiseşti adevărul? Retractezi în parte ce ai confirmat cu o scrisoare înainte? Nu crezi că ai putea să-mi acordezi mai multă încredere? Nu-ţi fac analiza grafologică, până ce nu va trece criza. Prea multe picături de sânge printre rânduri.

O tânără studentă. — Cu plăcere mă execut duduie, fiindcă mi-e simpatic prin definiţie, tot ce-i tânăr şi... studiază. Singularul pe care-l întrebuinţezi cu mine mă flatează. Imi dă impresia că sunt un ţar al vechiei Rusii, pe care toţi supuşii îl tutuiau, îl numiau „tătucule" şi-l pupau pe umăr. (Renunţ însă la cele două ultime prerogative, fiind un umil muritor). Scrisul dumitale spune că eşti o fiinţă bună, dar puţin egoistă; îţi place să te impui. Dintr'un motiv pe care n'aş putea să-l definesc, văd însă oarecare depresiune morală. Imi face impresia că suferi din cauza faptului că nu te afli în mediul social pe care-l doreşti. Motivul că ţii să profesezi advocatura, în afară de alte considerente normale legate de o situaţie materială, se mai defineşte ca o concluzie a tendinţei de libertate şi a unui sensualism, care nu suportă stavile create printr'o eventuală dependenţă matrimonială. In această direcţiune, tenacitatea e bine afirmată. Pentru rest, caracterul apare destul de echilibrat şi într'o fază vecină cu maturitatea.

Napoleon. — Te rog altă dată să nu mai iei acest nume în deşert. Fie că ţi s'au împăinjenit circumvoluţiunile de bătrâneţe, sau sunt încă prea crude şi albe, dar orice urmă de geniu a dispărut. Poţi să-ţi iei ori care alt pseudonim, fără nici un inconvenient pentru configuraţia Europei sau a României Mari. Fii cel puţin modest. Sau poate simţi plăcerea sadică de a te zeflemisi singur? Cred că nu mai e necesară o analiză. Ce zici?

Cineva. — Trebuiai să completezi pseudonimul, astfel: „Cineva foarte deştept". Perspicacitatea dumitale e groaznică. Imi vine să cred că sub acest pseudonim, se ascunde „papagalul filozof". Vrei să-mi cunoşti sufletul? Foarte simplu. Aşteaptă-l la intrarea principală, pe lumea cealaltă, până ce va veni.

Tinell. — După cum ai urat revistei noastre „viaţă lungă şi mulţi cititori", îţi urez şi eu: „să fii sănătos şi să ai mulţi copii!"

Dacă vrei să-ţi fac o analiză grafologică trebuie să scrii o scrisoare mult mai lungă; n'are importanţă ce scrii în ea (nu te sfii să scrii şi prostii, ţi se conturează mai precis personalitatea). Asa că aştept răspunsul d-tale, „deliciosule"!

Un „provincialist" amator". — Eşti prin urmare un provincial diletant? Ce ar fi să te dedici carierei, provincialiste pentru eternitate? Pentru a „participa la concursul pentru câştigarea (câtă siguranţă!) automobilului nu-i nevoie „să fii în persoană" ci se poate „să fii" şi prin delegaţii, sau prin corespondenţă. Rămâne la aprecierea dumitale. E mai bine însă să fii în persoană, ca să poţi pleca cu automobilul. Cine o să ţi-l transporte?

C. Nălucă. — E vorba de colaborare literară. Cuvântul „literar" în înţelesul său strict şi riguros însă. Altfel vă creiaţi singur o deziluzie şi nouă o pierdere inutilă de timp.

M. Mihăiescu. — Tinere, trebue să-mi spui întâi ce instrument vrei să înveţi la conservator, sau ce materie în legătură cu muzica: Solfegii, contrapunct, armonie etc. In urmă voi putea să-ţi răspund. 2) Cum cineva poate ajunge paraşutistă? E simplu. Intâi trebuie să fii femee, ca să fii „paraşutistă" şi nu paraşutist. Apoi te înarmezi cu o umbrelă de ploaie, o deschizi, sărind după gard, coteţul de păsări, şopron etc. După aceste pregătiri preliminare, te duci la un centru de aviaţie şi te interesezi.

„Blândă Mioriţă". — Mioriţă laie, dacă... psihografologia nu-ţi place, de ce nu dai pace, prea ocupatului bace? Şi dacă nu-i dai crezare, el nu va căuta să te convingă, blândă Mioriţă, fiindcă respectă convingerile altora în special ale „Mioriţelor"! Cartea poştală e insuficientă.

Cleo d'Argy. — Frumoasă Cleo, sufletul dumitale nu-i aşa de senin, după cum ţi-e fruntea de senină şi fără pic de gând. Dar să lăsăm glumele. Scrisul dumitale deşi arată o fire răutăcioasă şi încăpăţânată, eu cred că este mai mult o stare artificială, datorită crizei nervoase prin care treci. Fără să-mi fi atras atenţia asupra stării dumitale nervoase, ţi-aş fi spus-o eu. Te sfătuesc să nu neglijezi acest lucru. Starea sufletească în care te găseşti, e comparabilă cu un arc întins la refuz. Fără să ai curajul să mi-o mărturiseşti, dar ceeace te preocupă în prim plan, este căsătoria. Odată acest eveniment trecut, sunt convins că se va produce o ameliorare profundă în caracterul dumitale. Iţi spun acestea, fiindcă eşti actualmente într'o stare de abulie accentuată şi complect pradă senzualităţii.

Fii gentilă şi scrie-mi ceva despre viaţa dumitale intimă. Ce visezi, care-ţi sunt preferinţele etc. De data aceasta serios. **Analizele grafologice la această rubrică sunt absolut gratuite.**

Cendrillon. — Nu ştiu duduie cu ce ţi-ai asigurat recunoştinţa mea? Desigur pentrucă m'ai gratificat cu „dragă" şi aştept cu „frenezie" răspunsul. In tot cazul ţi-ai asigurat simpatia mea... îndepărtată şi misterioasă. Acum ceva despre dumneata: Dacă ai ceva bun în suflet? Desigur. Multe visuri şi proecte irealizabile. Ai calităţile şi defectele inerente unei senzitive. (aşi trebui să scriu cu literă mare). Oscilaţiuni sufleteşti dela „frenezie" la abulie. Eşti un suflet larg, altruist, bun, sincer, care se contrazice în aparenţe atunci când şi-a consumat simpatia faţă de cineva. Lipsa de voinţă de care suferi, mă face să cred, că nu te laşi condusă decât de instinct, ceva mai mult, te complaci în această atitudine. Printr'o singură expresie, te-aş putea concretiza în formula „mimoza... impudică" (aceasta din cauza androginismului d-tale moral). Sper că nu te supără expresia. Pot conta pe simpatia pe care am câştigat-o prin introducere. Nu?

E. Zamfirescu. — Dacă aşi putea prezice cuiva cât mai are de suferit în această „viaţă mizeră", crede-mă că aş căuta să-mi clarific şi mie situaţia pe glob. Din nenorocire nu-mi pot da seama decât de... ceeace ar trebui să fie. Aceasta ca să te liniştesc puţin, duduie, cu scrisul artistic cizelat, ca un filigram. (Observi că şi 'n materie de grafologie se pot face comparaţii quasi-literare). Ideile pesimiste — pe cari le laşi să picure parcimonios, ca dintr'un filtru prea strâns — îşi găsesc justificarea în fineţea simţirei dumitale, filată până la morbiditate. Spiritul larg cu care priveşti lumea, nevoia de a domina, de a te impune, au venit deasemeni în conflict flagrant cu realitatea. (Nu cea ilustrată, cea... prozaică). Deşi ai un fond sufletesc plin de bunătate, totuş astăzi lăcătueşti această calitate rară, o ascunzi, şi devii muşcătoare, ironică, răutăcioasă. Spre fericirea dumitale însă, şi a celor din jur, e numai o atitudine artificială, o viziune de coşmar, care face imediat loc adevăratului suflet. Ceeace e remarcabil la dumneata, e voinţa, destul de puternică, o calitate care-mi dă dreptul să cred, că vei răuşi să înlături vicisitudinile. Nu ştiu dece, dar scrisul mă face să mai cred că aveţi o figură cu trăsături aristocratice. Un motiv mai mult de răuşită.

Nutzi B. — Şi eu cred că inteligenţa dumitale există, că e ceva real, deocamdată însă într'o fază de formaţie, după cum nici caracterul dumitale nu-i încă format şi arată oscilaţiuni inerente oricărei adolescenţe. Iţi spun foarte sincer, că în scrisul dumitale, văd foarte multe inegalităţi, pe cari nu ştiu cum să le tălmăcesc. Se contrazic îngrozitor una pe cealaltă. Ca să-ţi pot spune ceva mai mult, te rog să-mi mai scrii o scrisoare, cu mai mult text. Poate că voi putea preciza ceva.

Ileana Cosânzeana. — Adică dumneata te îndoieşti de autenticitatea fotografiei pe care am publicat-o? Şi apoi o contrazicere: ţi-e frică să nu mă visezi, şi totuş îmi trimiţi... o guriţă. Ar putea însemna că nu vrei să fie un vis. Mă rog, stau la dispoziţie, imediat ce-mi voi tunde favoriţii! Şi acum ceva despre d-ta, legendară figură a basmelor internaţionale. Şi caracterul dumitale e un basm. Un basm cu „cocoşu roşu"; dar mult mai idealizat, aşa de pildă, cum l'ar fi scris Eminescu, dacă s'ar fi gândit să poetizeze galinaceele. Dar să lăsăm glumele: eşti o fire idealistă, cu multă gingăşie în suflet, sinceră, cu o voinţă destul de bine echilibrată. Modestă. Inteligenţă sprintenă alimentată de un temperament vioi. Singurul lucru rău, pe care-l întrevăd însă pentru mai târziu, e o tendinţă spre minciună, chiar ipocrizie. Aceasta pentru mai târziu, când n'or mai fi basme, şi Feţi Frumoşi... Pe când noua scrisoare, cu... spovedania?

Sametal. — N'as vrea să-mi încarc conştiinţa, sfătuindu-te să te apuci de o meserie, care în majoritatea cazurilor te lasă muritor de foame, şi te pregăteşte să devii pensionar al „Azilului de Noapte". Dar dacă dorinţa e totuş aşa de arzătoare, urmează întâi conservatorul, şi de acolo te vei putea lansa mai uşor. Am zis şi mă duc să mă spăl pe mâini!

LOTHAR

Pentru cititorii noştri din provincie

Cititorii din provincie, cari n'au posibilitatea să se deplaseze la Bucureşti spre a participa la alegerea „cheii norocului", care să deschidă automobilul pe care-l dăruim, vor putea preda bonurile, oricui vor crede de cuviinţă în Bucureşti, pentru a lua parte la tragere.

Domnița Ileana a fost luată pe aripile vântului de un prinț din țări depărtate și dusă departe de plaiurile unde s'a născut și a cres grafii de ale principesei care o înfățișează li diferite vârste, până în momentul când preotul a pus cununiile pe capetele mirilor.

In pagina următoare: expoziția darurilor de nuntă la Sinaia

ut. In numărul trecut al revistei, noi am dat publicității o serie întreagă de fotografii luate la nunta dela Sinaia. Prezentăm acum cititorilor, foto- și cei doi miri pe scările castelului Pelișor.

Foto Julietta

Foto Royal

Yvonne *Georgi, socotită printre cele mai celebre dansatoare ale lumei, a obținut, la Theatre de Cahmps Elysee din Paris și la Opera Mare din Berlin, în dansul Salomeei un succes extraordinar. Ea pregătește alături de partenerul ei* Harald Kreutzberg *un mare turneu în Europa.*

reportaj

SARCOFAGUL DIN CONSTANȚA

La Constanța, pe șoseaua Traian, în fața școlii de industrie casnică, cu ocazia unor săpături, s'a descoperit un sarcofag, îngropat la o mică distanță de suprafața solului.

Această descoperire a produs senzație și a atras la fața locului un numeros public printre care și mulți intelectuali, bănuindu-se că sarcofagul aparține poetului Ovidiu, căutat de multă vreme de către arheologi. Sarcofagul fiind așezat în partea extremă a fostei cetăți Tomis, acolo unde ar fi putut exista o poartă de eșire — după cum indică vechile date — s'a întărit bănuiala că aci se odihnesc resturile pământești ale sensibilului poet roman. Această presupunere a câștigat teren în oraș, unde la un moment dat se afirmase aproape cu certitudine descoperirea mormântului lui Ovidiu.

POETUL OVIDIU

Ne folosim de acest prilej, pentru a evoca cititorilor noștri câteva date asupra vieții marelui poet latin.

Publius Ovidiu Naso, s'a născut la Solmona, în anul 43 a. Chr.

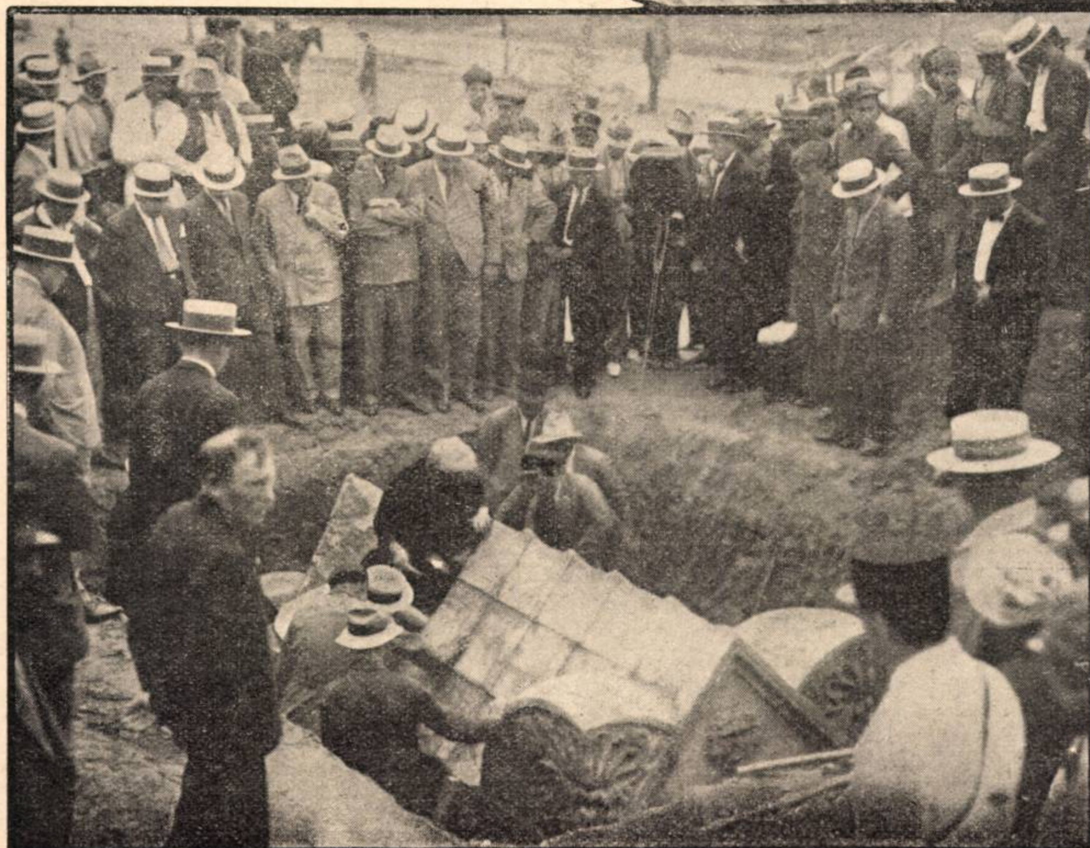
A ridicat la apogeu stilul retoric în poezia romană, dând în special elegiei erotice, o deosebită sinceritate și vitalitate.

Poet grațios, strălucitor, era una din figurile cele mai proeminente ale Romei, în timpul său, alături de prietenii săi, poeții Virgil și Orațiu.

Jos: *Scoaterea sarcofagului, în prezența autorităților și a d-lui Prof. Brătescu.*

Foto-Păsculescu

Capacul sarcofagului.

S'a bucurat mult timp de favoarea împăratului August, pentru care cei mai distinși bărbați ai Romei, îi căutau societatea.

In anul 9 a. Chr. din motive rămase misterioase, fu exilat la Tomi (Constanța de azi).

După versiunea cea mai verosimilă, cauza acestei ostracizări, se crede a se datora faptului, că Ovidiu era îndrăgostit de fiica împăratului August, Iulia, fiind astfel un permanent rival al tatălui ei, cuprins de o incestuoasă afecțiune față de copila sa.

In anul 43 a. Chr. muri în exil, deși înainte de moartea sa fusese grațiat și rechemat la Roma.

Dintre scrierile sale, cele mai importante sunt:

Metamorfozele, o prelucrare poetică (în 15 volume), a miturilor începând dela facerea lumei și până în zilele lui August.

Amores, **unde tonul elegiei devine intenționat frivol și indecent, dar de o perfecțiune de formă neobișnuită.**

„Fasti” un comentariu poetic al sărbătorilor, tradiţiilor şi datinelor religioase

şi *Tristia* şi *Epistulae ex Ponti*, scrise în timpul exilului foarte interesante pentru datele ce le cuprind despre Geţi şi locurile Daciei, pe care le descrie.

Viaţa lui Ovidiu, sbuciumul său sufletesc, a tentat penele multor scriitori români.

Una din ultimele scrieri ale d-lui Prim-ministru Prof. N. Iorga, tratează acelaş subiect, împletind într'o suavă idilă, de o frăgezime spontană şi delicată, profundul sbucium al unui suflet înstrăinat printr'un capriciu al soartei, de tot ce-i drag, trecând prin întreaga gamă a suferinţelor omeneşti, dela disperare la resemnare, dela ură la iubire, sfârşind prin a-şi asimila sufleteşte meleagurile aspre şi barbare ale ţărei noastre care simbolizau pentru el, ţara eternelor lacrămi.

LAMURIRILE D-LUI PROF. BRATESCU

Deoarece săpăturile s'au făcut în prezenţa d-lui prof. universitar Brătescu, specialist în arheologie, ne-am adresat d-sale.

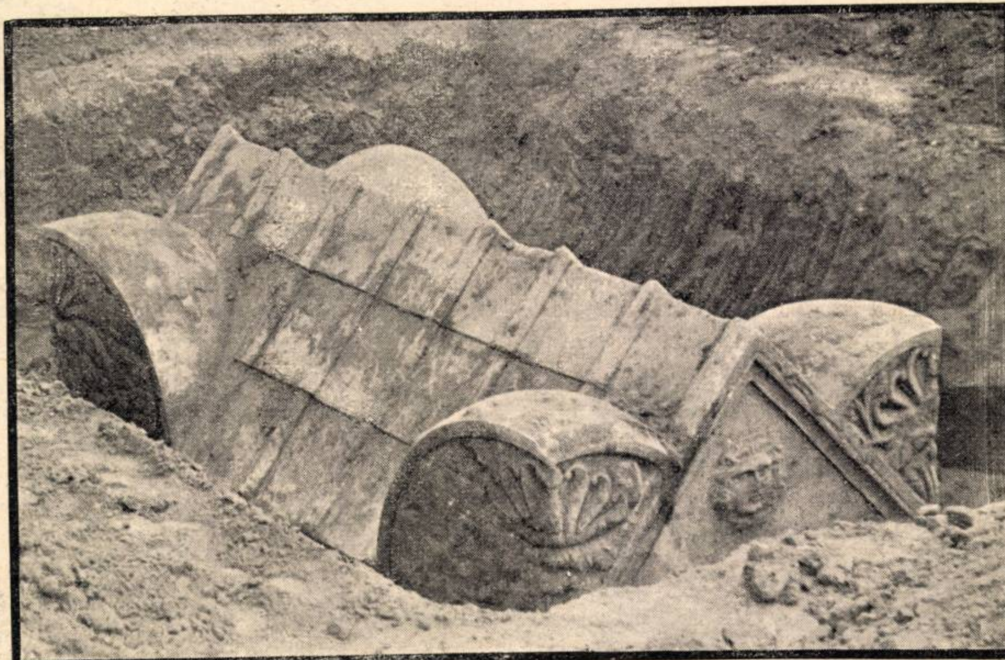
D. prof. Brătescu nu poate să precizeze dacă mormântul aparţine poetului Ovidiu, dat fiind lipsa de inscripţii şi alte amănunte necesare pentru reconstituirea adevărului.

In schimb d-sa ne-a relevat următoarele:

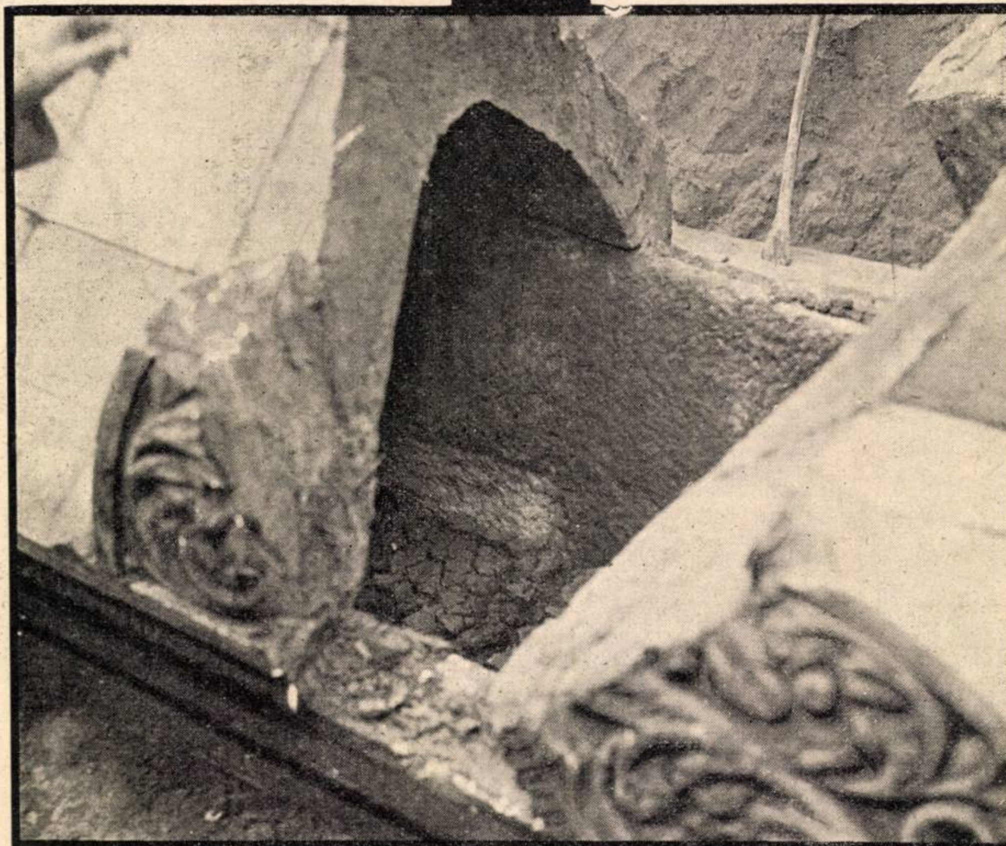
„La Vii, în locul unde direcţia portului face săpături pentru consolidarea malului, s'a desgropat în prezenţa autorităţilor din Constanţa un splendid şi uriaş sarcofag de marmoră zaharoidă, de culoare albă vânătă, format din cutia sarcofagului şi un capac în formă de acoperiş dreptunghiular.

Sarcofagul e prevăzut cu frumoase sculpturi, imitând plante şi flori, iar pe cele două laturi, oferă două basoreliefuri cari reprezintă un cap de femee foarte expresiv, cu o coafură specială.

Capacul a fost originar sculptat în două blocuri de marmoră, aşa că e format din două părţi despărţite printr'o suprafaţă transversală, tăiată parcă cu ferestrăul. Prin această crăpătură s'au strecurat în mormânt, în decursul vremii apele de ploae încărcate cu nămol, astfel că în interiorul mormântului s'a găsit un strat gros de circa 4 dm. de pământ cleios, crăpat din cauza uscăciunei. Sub acest strat s'a găsit pământ galben, până la fundul de marmoră al mormântului.

Sus: *Capacul sarcofagului pe care se disting basoreliefurile.*

Jos: *Blocurile de marmoră, tăiate parcă cu ferestrăul, prin care a pătruns nămolul...*

OSEMINTELE

In pământul galben odihneau resturile celui îngropat aci, probabil un personaj ilustru sau bogat. Scheletul este rău conservat; oasele sunt foarte fragmentate astfel că reconstituirea se face foarte greu. Judecând însă după craniu şi după maxilarul inferior, el arată că persoana era matură. Bărbia e de o rară frumuseţe şi ar dovedi, pe cât se pare, talentul elocinţei. Pereţii craniului sunt însă destul de groşi, ceeace ar indica împreună cu oasele membrelor inferioare mai degrabă un schelet de sex bărbătesc, deşi pe sarcofag basoreliefiul arată o femee. Nu s'a găsit în ţărîna mormântului nici o monedă ce să determine epoca, nici un obiect de îmbrăcăminte, afară de un fragment mic de ornament de bronz, foarte coclit gata a se măcina. Poate că acest ornament să dea oarecari indicaţii, asupra epocii în care a trăit persoana îngropată în sarcofag”.

Sarcofagul a fost dat în primirea muzeului regional al Dobrogii de sub direcţia d-lui prof. Brătescu, care-l va aşeza în „muzeul în aer liber” aşezat pe locul „Porţii măcelarilor” din zidul cetăţii Tomisului.

Scheletul şi ornamentul de bronz au fost depuse în muzeul dela primărie. In acelaş muzeu au fost depuse diferite obiecte antice ca: amfore, ulcele, opaiţe, sfeşnice de sticlă din epoca romană, monede, etc., cu toate descoperite în aceeaş parte a oraşului.

Din lămuririle d-lui prof. Brătescu reese că, după conformaţia oaselor craniene se poate deduce că în sarcofag se odihnesc osemintele unui ilustru cetăţean roman dotat cu inteligenţă şi talent oratoric şi este chiar posibil ca ele să aparţină autorului „Tristelor”.

Deocamdată cei ce vizitează sarcofagul se gândesc la Ovidiu.

ORAŞUL TOMIS

Perla Mării Negre, cum este numită Constanţa astăzi, era în timpul lui Ovidiu, un oraş atât de neînsemnat, încât nici nu se ştia precis unde este. Tot ce ştiau Romanii despre acest oraş situat la graniţele imperiului lor, era faptul că se afla la gurile „Danubiului”.

Oraşul propriu zis, se com punea dintr'o fortificaţie unde se afla o slabă garnizoană, însărcinată să astâmpere desele irupţiuni ale Geţilor şi Dacilor. Locuitorii aproape că nu îndrăzneau să iasă din colibele lor, în faţa puternicilor lor vecini. Fortăreaţa era mereu asaltată astfel că garnizoana, se afla în permanentă stare de răsboi. Nu rare ori, săgeţile asediatorilor ajungeau până în mijlocul uliţilor, îngrozind populaţia.

Tomisenii, erau un amestec bastard de greci şi geţi, încă în stare de barbarie, întrebuinţând o limbă primitivă.

Infăţişarea lor, nu-i deosebia cu nimic, de ceilalţi barbari, îmbrăcaţi în piei de animale, iar părul şi barba murdară şi încâlcită.

Cu toate acestea, Ovidiu reuşi să se facă iubit de ei, învăţă limba lor, şi obişnuia să spuie, că el este barbarul, întrucât limba latină, nu era înţeleasă în acele locuri.

In mijlocul lor, trebui să se asimileze obiceiurilor, ast fel că poetul, care purtase o viaţă întreagă în mâna sa dreaptă numai styloul, îl înlocui cu sabia, pentru a se apăra de năvălitorii, cari trei secole mai târziu, asediară Roma.

Climatul era oribil în acea regiune. Mai toată vremea zăpada nu se topia, iar o ceaţă deasă apăsa greu asupra piepturilor.

După şapte ani, de suferinţe necurmate, strălucitorul poet de altă dată îşi dete sufletul, murind de mâhnire.

Păsculescu

DIN MEMORIILE ARCHIDUCELUI LEOPOLD

Arhiducele Leopold.

Când eram arhiduce al vechiului imperiu Austro-Ungar, membru al familiei regale, văr al majestăţii sale imperiale Francisc-Joseph, născut şi crescut în palate, trăind numai între regi şi împăraţi, strălucind de decoraţii, urmărit de mulţime cu respect şi invidie, păzit de poliţie, mişcările şi fotografiile mele înregistrate de jurnale, nu mă îndoiesc că nu exista un băiat de băcănie în America sau Europa, care să nu fi vrut bucuros să-şi schimbe locul cu al meu. Dar cât ar fi regretat apoi!

O ştiu, pentrucă am fost în ambele situaţii. Risipindu-mi tinereţea în neplăcuta ocupaţie de arhiduce, demisionai, fugii din ţară şi după multe aventuri devenii pentru un timp băcan purtând un şorţ ce proteja pantalonii mei de un aspect nu tocmai regal şi un creion după una din habsburgicele mele urechi:

Un băiat de băcănie munceşte din greu în schimbul unei remuneraţii derizorii; numele său nu apare în coloanele ziarelor decât dacă comite o crimă.

Acest fapt fără îndoială îl amărăşte, dar când îşi agaţă şorţul în cui şi închide prăvălia, serile şi duminecile îi aparţin. Se poate căsători cu oricare fată. Ca arhiduce însă nu o puteam face. N'are un văr teribil cu dreptul divin de a-l căsători cu o femee care nu-i place şi nu-l place. Eu aveam un astfel de văr. Niciun băiat de băcănie nu poate fi băgat într'un ospiciu pentrucă a îndrăznit să răspundă vărului său, dar eu am fost internat într'un ospiciu. Indrăsneala mea păruse doctorilor o dovadă suficientă de nebunie. Viaţa de arhiduce era o viaţă de câine.

Când am fugit, ziarele austriace şi germane, mă descriseră ca pe „băiatul rău al Europei" iar pe sora mea Louisa de Saxonia o numiră „fata rea a Europei" când ea îşi părăsi soţul şi copiii, renunţând la eventualitatea de a fi regină şi fugi cu Giron, profesorul de muzică.

Aşteptaţi însă să vă povestesc ce ni s'a făcut şi să vedem dacă n'aţi fi părăsit şi dv. casa părintească.

Spre a expune situaţia familiei regale, trebuie mai întâi să schiţez, portretul neuitatului meu văr, Impăratul Francisc Joseph.

In primul rând, acest om n'ar fi trebuit să se nască mai târziu de al nouălea secol, când ideile sale ar fi fost tocmai la nivelul timpului. Avea un spirit fosilă, vedea lumea cu ochii lui Carol cel Mare, gândind şi lucrând pe cât îndrăsnea ca regii carolingieni.

Ilustrul meu văr nu se îndoia că nu guverna numai, dar că stăpânia de drept imperiul ca pe un bun personal. Spre marea sa desamăgire, constată la un moment dat că poporul ieşise de sub călcâiu-i de fier, dobândind o considerabilă libertate personală pe care el o socotia necuvenită şi temporară. Rudele sale însă, noi cei din familia regală, eram încă sub ordinele lui ca nişte sclavi şi trebuia să ne căsătorim cu cine vrea el întocmai cum fermierul îşi imperechiază vitele, fără să consulte în această privinţă sentimentele animalelor.

Eram copil când l-am auzit odată spunând tatălui meu: „Maşinismul demoralizează rassa umană. Puterea vaporilor e mai eftină decât cea muşchiulară, deci munca sclavului nu mai rentează şi deaceea a fost eliberat. Totuş Dumnezeu n'a înţeles ca această condiţiune să fie permanentă şi că nu va dura o veşnicie. Indată ce fierul, petrolul şi cărbunele se vor epuiza, vor trebui să se întoarcă la teasc şi la biciu, sau vor muri de foame, şi totul va reveni astfel la ceeace trebuia să fie".

Surprins, mă uitai la tata care părea că aprobă aceste idei. Era un bărbat înţelept şi blând; nu-i împărtăşea părerea, dar având mai mult tact decât fiul său, niciodată n'a stat la discuţie cu bătrânul tiran şi n'a fost închis într'un ospiciu.

Dacă Francisc Joseph ar fi putut fi strămutat înapoi într'o epocă întunecată, pus în vreun tron medieval, s'ar fi simţit cât se poate de bine. I-ar fi lipsit câteva amănunte ale civilizaţiei, ca telefonul de pildă, care ar fi fost mai mult decât compensate prin puterea supremă de a spânzura şi tortura pe oricine ar fi îndrăznit să nu-i împărtăşească vederile în chestiuni pământeşti sau spirituale.

Natural în prezenţa acestui căpcăun habsburgic, păstram cu toţii o tăcere silnică. Tocmai aceasta era şi dorinţa bătrânului despot, afară de acele ocazii, când ne găseam sub ochiul publicului. Atunci obişnuia să ordone ceeace noi numeam „râs gol". Svonuri despre nefericirea noastră ajunseseră în popor şi Francisc Joseph vroia să le desmintă.

Deaceea la festivităţi, se uita la noi nemulţumit şi mormăia:

Artista Katherina Schrott, favorita împăratului Franz-Iosef.

„Zâmbiţi, râdeţi, glumiţi, păreţi veseli".

Ordinul trecea astfel mai departe:

„Râzi, paiaţă, râzi! Deschide-ţi gura şi arată mulţimei dinţii".

Scumpul nostru stăpân ne comanda să fim fericiţi! Dumnezeu ştie că nu aveam de ce râde. Ca actorii pe scenă, ne supuneam repede şi isbucneam într'o veselie isterică dând spectatorilor iluzia că monarhul făcuse un spirit. Intr'adevăr, un spirit macabru.

Când priviţi fotografia vreunui prinţişor sau duce, cu pieptul acoperit de decoraţiuni, fiţi siguri că le-a plătit scump de tot.

Smulgându-mi din braţe singura femee pe care într'adevăr am iubit-o, cum ai îndepărta două animale, care nu sunt de rassă pură, Francisc-Joseph mă răsplăti cu o mână de tinichele şi trebui să port aceste dureroase mărturii ale umilirii mele la toate recepţiile.

Impăratul n'ar fi putut face aceasta unui băiat de prăvălie; dar eu eram doar un archiduce al vechei case de Habsburg şi chestiunea lua altă înfăţişare parcă aşi fi fost un animal de reproducere al casei de Holsteim.

Iată însă ce eram în realitate:

Cel mai mare fiu al lui Ferdinand al IV-lea, mare duce de Toscana, din a doua căsătorie a sa cu Prinţesa Alice de Parma. M'am născut în ziua de 2 Decembrie 1868 la castelul imperial din Salzburg, care fusese dat tatălui meu la nuntă de către vărul său Francisc Joseph al Austriei, recunoscut de cap al familiei.

Inaintea apariţiei mele pe scenă, patru generaţii de mari duci de Toscana se succedaseră din tată în fiu. Separaţi de ceilalţi Habsburgi, cari trăiau la Viena, erau educaţi după maniera italiană şi locuiseră în Florenţa mai mult de un secol.

Din aceşti mari duci domnitori, tatăl meu fu ultimul, dar nu putu domni decât vreo câteva luni după abdicarea bunicului meu Leopold al II-lea. Apoi fu exilat şi-şi stabili curtea la Salzburg.

Tatăl meu nu abdicase formal; şi cu toate că fuseserăm reprimiţi de Francisc Joseph în sânul familiei regale Austriace, făcea să se creadă că într'o zi se va întoarce în Florenţa, spre a-şi relua ducatul.

Dacă împăratul era un blestem pentru noi, aveam cel puţin satisfacţia că cineva ne răzbuna suferinţele: era însăşi împărăteasa Elisabeta soţia sa.

Pentru noi şi pentru ceilalţi supuşi ai săi, nimic din ceeace făcea Impăratul nu putea fi „rău"; pentru ea, era tocmai soţul care nu putea face nimic „bun".

Ceeace-l determina să se supuie capriciilor ei, era ideea fixă că în public soţia sa trebuia să apară supusă şi mulţumită. Ameninţarea că într'o zi va sări de pe tron şi va face o scenă publică, era un pumnal perpetuu în inima lui şi-l forţa să îndure cele mai teribile insulte în puţinele momente ale intimităţii lor.

Cu toate că nici ea nu ne iubia, din nerecunoştinţă nu voi revela nici una din acele meschine tiranii.

Singurul sentiment comun la această pereche regală ce trăia ca câinele cu pisica, era dragostea pentru unicul şi nefericitul lor fiu Kronprinţul Rudolf, despre a cărui moarte, publicul a auzit atâtea neadevăruri.

Această tragedie avu unul din cele mai neaşteptate rezultate.

Intrucât singura legătură care mai unia pe cei doi soţi se rupsese, ne aşteptam să vedem pe împărăteasă îndoindu-şi cruzimea faţă de Francisc Joseph.

Cel mai nimerit mijloc însă de a ghici ce face o femeie la disperare, e să-ţi închipui rezonabilul şi apoi să te aştepţi tocmai la contrariu.

Impărăteasa, în loc să devie mai răzbunătoare în amărăciunea ei, fu apucată de remuşcări şi încetă cu desăvârşire orice ostilitate. Aceasta însă nu fu totul. Vru să-l compenseze pentru tot ce-i făcuse până atunci şi cum era bătrână şi rece, încercarea se dovedi peste puterile ei. Işi sfătui atunci soţul să-şi caute mângâierea în braţele unei femei mai tinere şi mai drăguţe.

Când împăratul doborît de mâhnire, nu arătă nici un entuziasm faţă de ideea ei, împărăteasa şi introduse la curte pe artista Katherina Schrott. Impărăteasa Elisabeta — studiind o viaţă întreagă gusturile soţului său, spre a le combate sistematic, — putu alege mai bine decât el însuşi. Femeea aceea fu o mare mângâiere în ultimii lui ani.

Versiunea oficială care circula în acel timp asupra faimoasei tragedii, arăta că trupurile Kronprinţului Rudolf şi Baronesei Vecera, fuseseră găsite în pavilionul lui de vânătoare din Mayerling, împuşcate; lângă ei se aflase un revolver într'o poziţie din care nu se putea determina cine-l mânuise. Se presupunea că la mijloc fusese un pact de sinucidere.

Această versiune fusese probabil lansată de împărat părându-i-se desigur mai puţin scandaloasă. Mai târziu, fu uşor modificată, ivindu-se dificultăţi la înmormântarea prinţului. Acesta fiind de religie catolică, nu putea fi înmormântat, fiindcă se sinucisese. Medicul curţei redactă atunci un certificat arătând că actul fusese săvârşit într'un acces de demenţă, ceeace libera pe Rudolf de orice răspundere morală.

Am bănuit întotdeauna că tatăl meu cunoştea adevărul; dar trecură mulţi ani până când îl putui determina să mi-l desvăluie şi chiar atunci, sunt sigur că mi-a mai ascuns ceva.

Era într'o seară la Salzburg. Amândoi şedeam la gura focului, când consimţi să-mi povestească întâmplarea.

Intâi îmi vorbi de un ciudat sentiment ce pusese stăpânire pe el, când fără altă explicaţie primi la 30 Ianuarie 1889 o telegramă dela împărat chemându-l de urgenţă la Viena. Nu ştia ce se întâmplase, dar faţa pământie a lui Francisc Joseph îi confirmă cele mai teribile temeri.

— „Rudolf, Rudolf!"

Fu tot ce putu murmura împăratul zdrobit. Apoi luându-l pe tata de braţ îl duse în dormitorul ocupat de Rudolf ca flăcău şi acolo întins pe pat, tata, văzu cu groază trupul neînsufleţit al vărului nostru care fusese adus dela Mayerling cu câteva ore înainte.

La căpătâi, foarte rece şi preocupat, era medicul împăratului, Wiederhofer. Tata cu greu îşi putu înăbuşi un strigăt de oroare, când îl văzu extrăgând din capul lui Rudolf cu o precizie de expert, cioburi mari de sticlă verde. Craniul fusese fracturat: prezenta numeroase deschizături prin cari creerii se revărsaseră. Moartea fusese instantanee.

Impăratul rămase mut şi chiar mai târziu când se duseră la împărăteasă, toţi trei se priviră, păstrând o tăcere de moarte. Chiar acum, după atâţia ani recapitulând scena, tatăl meu vorbea cu greu.

Din spusele lui reieşia în mod clar că Rudolf nu se sinucisese, dar îmi fu foarte greu să scot dela el adevărul.

Ii repetai o altă versiune, care circula, anume că deşi trăia cu Maria Vecera în secret la Mayerling, Rudolf se strecurase noaptea la o întâlnire cu soţia unuia din pădurarii săi, şi că acesta prinzându-i împreună, îl omorîse pe loc. Cum orele treceau şi iubitul ei numai revenea, nefericita Maria ar fi plecat în pădure să-l caute şi l-ar fi găsit mort la piciorul unui pom. Copleşită de groază şi de durere, nefericita femee s'ar fi întors în pavilion unde s'ar fi împuşcat.

— „Este acesta adevărul?" îl întrebai pe tatăl meu, dar el dădu numai din cap. In cele din urmă reuşii să-l fac să vorbiască. Spusele lui asupra dramei dela Mayerling îmi par cele mai apropiate de adevăr.

— „Maria s'a sinucis, probabil, îndată ce a văzut că Rudolf era mort, zise el. Cred însă că Rudolf a fost victima unui asasinat. Omorul nu părea să fi fost premeditat; bucăţile de sticlă verde pe cari doctorul le extrăgea din capul său erau cioburile unei butelii de şampanie şi din ceeace mi s'a spus la Schoenbrunn, am dedus că a fost ucis într'o încăerare la sfârşitul unui chef. Iţi aminteşti că Maria avea şi alţi admiratori-bărbaţi ce nutreau pentru ea intenţii onorabile şi cari ar fi luat-o în căsătorie de n'ar fi fost prinţul. Rudolf în aparenţă, întreţinea legături de prietenie cu aceşti bărbaţi şi ceeace am înţeles atunci, fu că unul din ei ar fi venit la Mayerling unde împreună cu Rudolf ar fi băut până târziu noaptea. La un moment dat prinţul ameţit, l-ar fi insultat în aşa hal, încât celălalt bărbat turbat de mânie i-ar fi aruncat o sticlă de şampanie în cap. Probabil că Rudolf a atacat înainte de a primi lovitura.

Impăratul interzise cu desăvârşire orice investigaţie. Intreaga chestie era atât de îngrozitoare, încât trebuia înăbuşită imediat".

Atât vru bătrânul şi iubitul meu tată să-mi spuie şi nimic mai mult. In urma acelei seri dela Salzburg, nu-l mai auzii niciodată pronunţând cuvântul „Mayerling".

L-am cunoscut pe Rudolf de aproape şi nutream o adâncă afecţiune pentru frumosul şi nefericitul tânăr.

E drept că încă în copilărie manifestase un temperament impetuos, dar mai târziu se schimbase şi dacă dădea impresia că sărea dela un subiect la altul, era pentrucă gândia repede şi n'o făcea decât în prezenţa unui interlocutor cu spiritul lent, plictisitor. Cred că dacă providenţa ar fi permis ca acea sticlă de şampanie să nimerească în capul tatălui său, dubla monarchie s'ar bucura încă de o prosperă existenţă şi marele război n'ar fi isbucnit.

Că-i plăceau femeile, o admit: dar şi aceasta se datora poate — după cum însuş o spunea — tot tatălui său.

Intr'o zi când împăratul îl dojeni pentru numeroasele-i ştrengării, îi răspunse:

„Am fost foarte cumsecade până în ziua când m'ai forţat să iau o femee pe care o urăsc şi care fidel îmi împărtăşeşte aceleaşi sentimente.

Unele femei ne aruncă în ghiarele beţiei, unele în braţele altor femei. Aceasta mă trimite către ambele. Mi-ai aruncat în spinare femeea cea mai nesărată şi mai lipsită de imaginaţie".

Deşi-şi iubia fiul, împăratul era gelos pe el din cauza fascinaţiei pe care o exercita asupra tuturor femeilor. Dacă ai fi văzut cum li se aprindea în ochi admiraţia când intra într'un salon!

Caracterizarea pe care Rudolf o făcuse soţiei sale, fosta Prinţesă Stephania a Belgiei, nu era tocmai justă. A jucat odată soţului său o festă, care după mine, o plasează sus de tot în imaginaţia femenină. Faptul că o femeie îşi urăşte soţul nu o împiedică să fie geloasă şi astfel Stephania avea agenţi ce spionau şi-i raportau toate aventurile soţului ei. Intr'o zi, află că ultima sa simpatie era o doamnă care locuia într'un apartament situat într'o mahala a Vienei.

Rudolf ştia foarte bine că dacă cineva ar fi bănuit cine era, faptul ar fi produs senzaţie în modesta vecinătate şi deaceea venia îmbrăcat extrem de simplu într'o birje răpănoasă închiriată în acest scop, pe care o lăsa la intrare sub paza devotatului său vizitiu Bratfisch.

Intr'o seară, pe când ieşia din această casă, Kronprinţul văzu cu groază mulţimea îngrămădită şi două cordoane de poliţişti cari formaseră o cărare pentru el — nu spre Bratfisch şi spre sărăcăcioasa birje, ci spre propria-i trăsură regală, aurită cu cai albi şi lachei.

Reporterii îi luară instantanee şi mulţimea ovaţiona cu însufleţire pe prinţul care-şi vizita atât de pompos o amantă.

Stephania făcuse toate astea ordonând vizitiului pur şi simplu să se ducă acolo şi să aştepte. Restul se făcuse automatic. Trăsura regală atrăsese mulţimea şi mulţimea, poliţia, care gonise pe Bratfisch într'o altă stradă.

Să fi dat această dovadă de imaginaţie dela început, Rudolf nu şi-ar mai fi înşelat poate soţia din prima zi ca urmă lunei lor de miere.

Dacă o providenţă divină conduce faptele omeneşti, ea decretase deacum un sfârşit vechiei ordini de lucruri în Europa. Impăratul Germaniei şi cel al Austro-Ungariei nu se îndoiau că fuseseră desemnaţi de Dumnezeu să schimbe înfăţişarea lumei şi se pare că au avut dreptate; numai că rezultatul n'a fost cel aşteptat de ei.

Wilhelm de Honhenzollern flatase şi înebunise pe bătrânul împărat Habsburgic spre a-l aduce unde vroia el. Dar Rudolf înţelesese schema şi încercă să deschidă ochii tatălui său asupra urzelei germane.

Dacă Rudolf ar fi ajuns pe tron, ar fi atacat întregul plan al războiului; providenţa însă, cu o sticlă de şampanie doborî omul care ar fi putut salva situaţia şi menţinu pe tatăl său, până când războiul atinse un punct unde dezastrul nu s'a mai putut evita.

E. A

SANGEROASELE TORTURI DIN PERSIA

PERSIA este o țară care, ca întindere, este de 12 ori mai mare decât România. Acolo dacă moravurile suferă prea puține schimbări, apoi instituțiile se modifică din an în an, din lună 'n lună, din ceas în ceas.

Ați urmărit, desigur, ceeace se petrecea în Afganistan la un moment dat, în țara aceasta vecină apropiată Persiei și care are aproape aceleași moravuri.

Este de ajuns, cred, să vă spun că Persanii au un cod, Curți cu justiție și poliție. Ei au adoptat, instituțiile noastre, ale europenilor, și codul lor nu este altceva de cât Codul lui Napoleon, cu mici modificări, cerute de obiceiurile orientale.

Nenorocirea este că Persia s'a modernizat doar pe hârtie. Țara aceasta constitue o monarhie parlamentară. Puterea executivă este încredințată unui minister responsabil; Cabinetul numără, deasemenea, un portofoliu al justiției, încredințat unui nobil, prințul Nossratod-Douleh.

In realitate însă, cel care guvernează și poruncește este Châhinchâh-ul (Regele regilor) sau, cum se spune la noi, Șahul. Parlamentul, cabinetul, cuvinte goale...

In aparență toate acestea ar fi admirabile!...

Ca și la noi, în Persia există tribunale, Curți de apel și chiar Curți de Casație, organizate exact ca și ale noastre. Cât despre funcționarea lor să nu mai vorbim.

Dar închisorile! Regimul penitenciar ar fi minunat, dar din păcate e numai pe hârtie.

Am vizitat doar o singură închisoare persană și n'aș mai avea curajul ca să mai pun piciorul într'a doua.

Această s'a petrecut la Kasvin, cetate antică, fondată, după cele ce se spun, de către Zoroastru și care este situată la Nord-Vest de Teheran. Locuitorii de-acolo sunt în număr de vre-o cincizeci de mii.

Deținuții nu erau deloc hrăniți pe socoteala Statului. Ar fi fost desigur morți de foame și de sete, dacă mai multe persoane caritabile nu i-ar fi luat pe seama lor, trimițându-le în fiecare dimineață mâncarea prisosită din ajun.

Nenorociții condamnați zăceau într'o murdărie indescriptibilă, și din cauza căldurii, atmosfera era încărcată cu un miros atât de infect, încât am fost nevoit să țin la nas, în cursul celor patruzeci și cinci de minute cât ținu vizita, batista, pe care după povața ghidului meu persan, o îmbibasem fără economie, cu apă de Colonia.

Ceeace mi se păru și mai oribil a fost că toți criminalii fără deosebire de vârstă și de sex se aflau amestecați în Curțile închisorii, fără să se ia în seamă gravitatea crimelor și asprimea pedepselor.

Călăul privește spre obiectiv mai înainte de a tăia gâtul condamnatului

La câțiva pași de intrare, temnicerii ne arătară trei nebuni, doi bărbați și o femeie, pe care-i păziau în închisoare, în așteptarea deschiderii unui azil de alienați, a cărui construcție, fusese hotărîtă cu douăzeci și doi de ani mai în urmă!

Dar toate acestea nu constituesc nimic altceva decât dovada unei administrații neglijente, față de sărmanii deținuți. Dar mai sunt alte multe lucruri monstruoase și care ne aruncă dintr'odată, cu mai multe secole în urmă, lucruri de care noi n'avem idee, decât citind studiile istorice asupra Evului-Mediu, Inchiziției sau romanele cu spadasini, unde se văd în temnițe întunecoase, cu pereți umezi și pe unde forfotesc șoarecii, judecătorii neclintiți, armați cu fiare înroșite în jăratec, căutând, cu orice preț să smulgă nenorocitului supliciat, cine știe ce secret de Stat.

Călăul se pregătește să spintece în două corpul unui criminal.

Da! Torturile mai există și astăzi în Persia. Și încă ce torturi!

In primul rând vine bastonada. Tortura aceasta, deși rezervată autorilor de mici furturi și hoților de buzunare, nu este atât de anodină cum v'o imaginați.

Când loviturile cu ciomagul sunt aplicate la talpa piciorului, nenorocitul începe să urle de durere, încă dela a cincea lovitură și, de obiceiu, pe la a douăzecia, nu mai scoate nici un cuvânt; e leșinat.

Nu există nici o limită în aplicarea loviturilor. Totul depinde de rezistența fizică și morală a condamnatului. La Teheran am văzut un cerșetor estropiat care se târa cu ajutorul unor cârji; sărmanul primise, în tinerețea lui, cincizeci de ciomege care-i luaseră pentru totdeauna posibilitatea, de a se mai folosi de picioare.

Apoi, o execuție cu biciul. Procedeul este barbar, dar de data

(Continuare în pag. 24)

Cu surîsul pe buze, călăii aceștia amatori vor aplica nemiloși, ploaia de ciomege pe spinarea nenorocitului condamnat.

Cu un cârlig vârît în nas nenorocitul prevenit este condus întocmai ca un câine, pe locul supliciului.

Sângeroasele torturi din Persia

(Continuare din pag. 23)

asta, e vorba de un mizerabil care n'avea mai puţin de zece omoruri pe conştiinţă. Toate victimele lui fuseseră oameni inofensivi pe care-i ucisese doar pentru plăcerea de a omorî.

Să trecem de astădată la o execuţie şi mai originală: Condamnatul este aruncat într'un cazan cu smoală fierbinte.

Intr'o zi, un ofiţer belgian, instructor de jandarmi persani, mă invită să iau şi eu parte la o şedinţă de strangulare, dar am refuzat să particip la o astfel de oribilă tortură.

Nu toţi străinii aveau însă sensibilitatea mea stupidă. Am avut prilejul să văd patru vizitatori cari oferiră o sumă importantă unui călău din Teheran, pentru ca să poată asista la o triplă execuţie ce trebuia să aibă loc în aceeaş zi, într'una din închisorile din capitală...

Moravuri barbare, obiceiuri groaznice, care trebuesc desfiinţate fără întârziere...

JULES de S.

Un dar care a fost remarcat la Castelul Peleş

In preziua nunţii unice care a întrunit în Castelul Peleş dela Sinaia toate eleganţele unei lumi de elită, clipele predărei darurilor oferite de toţi cei ce au iubit şi admirat pe drăgălaşa Domniţă Ileana, au fost printre cele mai frumoase ale regalelor festivităţi.

In hallul împodobit cu tablouri de preţ şi covoare de Persia unde paşii se îngropau uşori, întreaga lume adunată cu evlavie aştepta momentul când mareşalul palatului va rosti numele celor poftiţi înăuntru.

Pe rând numeroasele şi bogatele daruri aranjate pe mese şi în vitrine sunt ridicate şi prezentate domniţei Ileana şi familiei regale.

Cele mai frumoase şi mai de gust obiecte sunt întâmpinate cum e şi logic cu exclamaţii de admiraţie din partea celor prezenţi.

Astfel s'a remarcat mult superba casetă oferită de *fabricile de ciorapi DARLING*, lucrată din piele antică ornată cu frunze gravate şi aplicate din bronz şi cu monogramul artistic împletit al Alteţei Sale, caseta cuprindea două duzini de ciorapi din cea mai fină mătase naturală, ţesuţi cu o artă neîntrecută, de o trăinicie şi totuşi o delicateţă cu totul superioară.

Culorile modrne cele mai suave putând cadra cu toaletele felurite de orice nuanţe formau deasemeni una din calităţile acestor ciorapi făcuţi anume pentru un picior elegant.

Principesa Ileana, s'a bucurat mult la primirea acestui dar, întâmpinat cu sincere exclamaţiuni, care au lăsat tuturor impresia că *Darling* va fi în curând „Darlingul" tuturor femeilor elegante.

Pianist român premiat la Paris

Institutul francez „Ecole normal de musique de Paris" a acordat tânărului pianist român Radu Mihail, diploma superioară intitulată „Licence de concert" o distincţie foarte greu de obţinut, faţă de condiţiuni de o exigenţă deosebită ale comisiunei examinatoare.

Pianistul român a fost clasificat primul, decernându-i-se şi un premiu bănesc.

Al doilea a fost clasificat muzicantul ceho-slovac Vondrovic ; iar al treilea, pianistul francez Collard. Aceştia din urmă sunt deasemenea pianişti de primul rang, foarte bine apreciaţi în cercurile muzicale.

Concursul arătat mai sus a avut loc la Paris, între 6 şi 9 Iulie. Juriul a fost prezidat de marele muzician şi pianist mondial Alfred Cortot. Radu Mihail, este un element produs de şcolile româneşti.

„Mysticum Compact"

EXISTĂ FEMEI, cari nu întrebuinţează pudră, pentru că refuză să deie impresia unei frumuseţi, pe care n'o posedă. Şi unii bărbaţi gândesc foarte sever în această privinţă, sunt însă entusiasmaţi de fiecare obraz drăgălaş de femeie. Femeia ştiutoare zâmbeşte asupra naivităţei şi neştiinţei surorilor sale şi rămâne fidelă lui „Mysticum Compact", pentru că ştie, că această pudră fină este pur şi simplu indispensabilă pentru îngrijirea exemplară a tenului. Ea nu-ţi dă „iluzia" frumuseţei, ci înlătură numai într'o clipă luciul gras al pielei, îi redă frăgezimea naturală, fină de pastel, avantajează şi înobilează particularitatea trăsăturilor feţei şi rămâne totuşi invizibilă mulţumită fineţei sale inimitabile.

Şi ambalajul lui „Mysticum Compact" este ca şi la toate celelalte produse ale fabricei Scherk, Berlin, caracteristic şi plin de gust, astfel că este o podoabă chiar pentru cea mai costisitoare poşetă.

Cabinetul Psihografologic al „Realităţii Ilustrate"

Cunoaşterea exactă a caracterului unei persoane, găseşte largă aplicaţiunea în viaţa de toate zilele:

fie în caz de căsătorie sau logodnă;

înainte de angajarea unui functionar;

la îndrumarea profesională;

pentru cunoaşterea calităţilor şi defectelor proprii.

Pentru o analiză psihagrafologică, rugăm să ni se trimeată câteva documente de minimum 10 rânduri fiecare, scrise cu cerneală şi creion şi purtând iscălitura originală. Indicaţi adresa la care doriţi răspunsul.

Preţul unei analize psihografologice

lei 60 pentru cititorii „Realităţii Ilustrate" care ataşează cuponul.

gratuit pentru cei ce se vor abona pe un an la revistă.

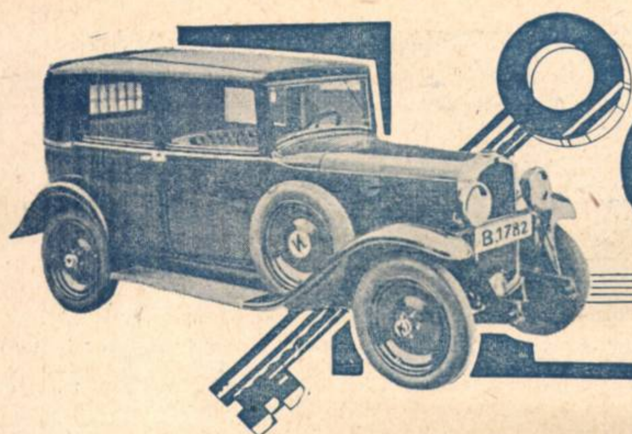
pentru abonaţii vechi lei 40.

lei 40 pentru cei ce se vor abona pe 6 luni.

Pentru mai mulţi cititori: cele mai bune tratate de grafologie sunt alelui lui *Crépieux Jamin.*

No. 236

Cupon pentru Grafologie

GĂSIŢI CHEIA NOROCULUI!

Oricărui dintre d-voastră vă poate aparţine acest automobil

Strângeţi bonurile pe care le publicăm în fiecare săptămână. La mijlocul lunei August veţi primi în schimbul lor un cupon numerotat.

Tot atunci, în cadrul unei serbări estivale vom expune automobilul a cărui fotografie o reproducem aci. Vom convoca pe toţi posesorii cupoanelor şi fiecare dintre ei va alege, dintr'o grămadă, o cheie care să deschidă *automobilul*.

Cel care va găsi cheia potrivită, cheia norocului, devine proprietarul maşinei.

El poate pleca imediat cu ea.

Adunaţi deci, bonurile din „REALITATEA ILUSTRATĂ".

„REALITATEA ILUSTRATA"

Bon No. 8

Numele ....

Str. .... *No* ....

Localitatea ....

Bonurile se vor trimite administraţiei noastre toate odată, după apariţia ultimului bon. Abonaţii noştri sunt înscrişi la tragere, din oficiu

Concurs de perspicacitate pentru cititorii „Realităţii Ilustrate"

Desenatorul nostru a fost săptămâna trecută la Tekirghiol şi a observat lumea depe plajă. La prima vedere i s'a părut lucru curios, că putea deosebi în mulţime perechi, perechi, doamne şi domni, îmbrăcaţi identic şi cu atitudini identice. După o observaţie mai atentă însă, a văzut că în realitate, în toată mulţimea aceea, nu existau decât doi vizitatori care să fie unul copia fidelă a celuilalt. I-a şi desenat în felul acesta. Cu desemnul său instituim un concurs cerând cititorilor noştri să-şi pună astfel la încercare spiritul de observaţie.

Ei vor tăia desenul şi vor însemna cu două cruciuliţe, perechea identică.

Deslegările vor fi trimise pe adresa revistei noastre, str. Constantin Mille 7, cel mai târziu până la 12 August, cu menţiunea numelui şi adresei trimiţătorului.

Se acordă trei premii în bani:

Premiul I Lei 2.000
„ II Lei 1.000
„ III Lei 500.

Apoi alte şapte premii, câte un volum de literatură din editura „Adevărul" S. A.

Premiile se acordă acelora dintre concurenţi cari vor da răspunsul exact. Dintre ei vom alege pe câştigători prin tragere la sorţi.

Repartizarea premiilor se face la data de 20 August.

ASEW, TRĂDĂTORUL

ROMAN DE FRANZ LARWIN

Asew, un tânăr student din Rostow-Don, după ce delapidează o sumă de bani, pleacă în Germania la studii. Acolo își ia diploma de inginer, pătrunde în cercurile revoluționarilor ruși, pe cari îi trădează, devenind unul din cei mai abili spioni ai poliției ruse.

* * *

Misivele lui conțineau sfaturi pentru membrii consiliului, cari nu trebuiau să ia în seamă declarațiile lui Bakai, fostul provocator și actualmente un om care nu mai făcea parte din mișcare. Bakai era acum redeșteptat din morți. El evadase din Siberia, trecuse prin Finlanda și Suedia și ajunsese la Paris, ca să-l ajute pe Burzew în lupta contra lui Asew.

Asew n'avea o situație prea strălucită în urma declarațiilor lui Burzew și Bakai. Kropotkin și Lopatin începuseră să-și piardă increderea în Asew, numai Vera Figner mai credea în el, ea care trecuse prin greutăți. Nici prin minte nu-i trecea, că Asew ar putea fi trădătorul revoluționarilor.

Incetul cu încetul vina lui Asew începe să se accentueze. La un moment dat condamnatul nu mai e Burzew ci Asew.

Judecătorii se deciseră să întrerupă ședințele pentru câtva timp și să amâne astfel și condamnarea. Lopatin plecă spre Italia, Kropotkin spre Londra. Amândoi susținuseră până la sfârșit că Asew e nevinovat; în sufletele lor însă simțiau amândoi ce vină mare apasă asupra conducătorului lor.

In Noembrie Asew apăru la Paris și făcu o vizită lui Sawinkow. Șeful era acum de nerecunoscut. Sawinkow constată că era îmbătrânit, obosit, doborît de necazuri. Asew află dela Sawinkow cele ce declarase Burzew și că judecătorii erau din ce în ce mai creduli. Mai află apoi că există o dovadă care întăria mai mult spusele lui Burzew; nu se vorbise însă de ea, din pricina deciziei luate de partid. Asew se întunecă la auzul celor declarate de Sawinkow. Deodată însă, spuse cu o ironie prefăcută:

— „Probabil că dovezile acestea veniau dela un alt Bakai?“

— „Nu. Nici un Bakai“, răspunse Sawinkow.

Asew întrebă pe Sawinkow dacă și acel om făcea parte din poliție. Sawinkow tăcu. Convorbirea fu întreruptă.

După un timp, Asew începu iar cu întrebările:

— „Spui prin urmare, că Kropotkin mă crede capabil să joc două roluri?“

Și zâmbind adăugă:

— „Natural! Nu sunteți atât de excepțional de inteligenți! Pe voi vă poate înșela cineva foarte ușor!“

Asew încerca să citească în trăsăturile lui Sawinkow.

— „Celălalt acuzator al meu era deci din poliție? Imi pot închipui“. Dar Sawinkow nu se trăda atât de ușor.

Inainte de lichidarea consiliului de judecată, se decisese ca pe un anume Argunow, să fie însărcinat cu cercetările la Petersburg, dacă acel Lopuchin era într'adevar un om serios și dacă argumentele decisive ce dăduse contra lui Asew, erau juste sau erau numai simple presupuneri. Pe la sfârșitul lui Noembrie se înapoie și Argunow din Capitală. Raportul său trebuia să facă lumină în această afacere. Lopuchin era — după el — un om franc, care iubia adevărul și în afară de acestea ar fi rupt de mult legăturile cu țarismul. Astfel că n'ar fi avut nici un interes să vâre vrajbă în rândurile revoluționarilor.

Aceasta însă nu era totul. Argunow a căutat să se întâlnească cu Lopuchin și aceasta i-a declarat următoarele:

„La 11 Noembrie 1908, după prima deliberare dela Paris, Asew veni să-l viziteze pe Lopuchin. (Asew plecase din Paris la începutul lui Noembrie, și spusese prietenilor lui că pleacă la München, pentru 10—15 zile, acolo urma să-și găsească un cunoscut. Abia pe la sfârșitul lunei s'a întors la Paris, mai abătut și mai întunecat ca de obiceiu). Cu toate că Lopuchin n'a mai vrut să-l primească — ceasul fiind deacum 10 noaptea — totuș Asew n'a plecat. El îl conjură pe Lopuchin să nu declare nimic revoluționarilor, cari eventual ar veni să-l ceară amănunte asupra lui. Lopuchin, desgustat, îi arăta ușa“.

Fiindcă această vizită nu-i folosi la nimic, teama crescândă a lui Asew, îl făcu să se ducă la șeful siguranței din Petersburg, la generalul Gerassimov și să-l roage să intervină dânsul la Lopuchin, pentru salvarea lui. Generalul îndeplni cererea lui Asew și se duse la Lopuchin, rugându-l să nu trădeze pe Asew, căci trădându-l pe el, trăda și interesele poliției. Interveni o discuție violentă între gazdă și vizitator. Astfel raportă apoi Argunow, din cele ce-i povestise fostul prefect.

Generalul Gerassimow întrebuință amenințări la adresa lui Lopuchin pentruca acesta să nu trădeze nimic din această afacere, însă celălalt, înfuriat că i se impune această tăcere, făcu o scrisoare președintelui consiliului de miniștri, Peter Stolypin, în care-i descrise în amănunt cazul. Această scrisoare, care din nenorocire căzuse numai în parte în mâinile revoluționarilor, începea cu următoarele vorbe, distrugătoare pentru Asew:

— **„La 11 Noembrie, cam pe la ora 10 seara, un anume Ewno Asew, un om pe care-l cunoșteam ca agent secret, din Mai 1909 până în Ianuarie 1905, câtă vreme am fost eu șeful poliției, veni să mă viziteze... El îmi povesti că cineva dăduse informațiuni partidului social-revoluționar, că pe lângă funcția ce o îndeplinia în această mișcare, făcea parte și din Ochrana....“**

Aceste știri senzaționale le adusese Argunow din călătoria sa la Petersburg.

Asew comisese cea mai formidabilă greșeală, făcuse un lucru care-l ducea la pieire, când se dusese să-l impună tăcerea fostului șef de poliție și încă presant. Ceeace Burzew nu putuse obținea, în munca lui de ani de zile,

pentru descoperirea ticăloșiei lui Asew, obținuseră acum prin scrisoarea lui Lopuchin. Nimeni nu se putea îndoi de exactitatea celor scrise în acea scrisoare. Și apoi Asew, care spusese tuturor că pleacă la München pentru mai multă vreme, fusese văzut de un tovarăș pe calea Newski, din Petersburg.

Puținii cari mai credeau în nevinovăția lui, spuneau că imediat ce se va reuși să se dovedească că Asew se afla la München pe la 11 Noembrie, toate cele susținute de Lopuchin. Burzew și Bakai, s'ar fi dovedit neadevăruri și Asew ar fi fost iarăș șeful suprem al mișcării revoluționare. Acești câțiva nici nu se îndoiau că Asew va reuși să convingă pe toți de nevinovăția lui.

Când Asew se reîntoarse din marea călătorie ce o întreprinsese în Germania, el fu chmat de tovarăși și rugat să le povestească unde zăbovise și ce făcuse în primele săptămâni ale lunei Noembrie. Asew declară că stătuse zece zile la München.

Acum Sawinkow era acel care începuse să se intereseze de această afacere. El voia să cerceteze la fața locului și în consecință plecă imediat la München. Cele ce aflase acolo fură deajuns să distrugă toată prietenia și stima ce o purta până atunci lui Asew.

Sawinkow se puse în legătură cu tovarășii, la cari susținea Asew că fusese la München. Informațiunile pe care le culese și pe care le aduse mai târziu la Paris, erau următoarele :

Asew mințise. Voiajul său la München durase numai cinci zile. Despre sosirea sa își înștiințase tovarășii cu o scrisoare, trimisă din Berlin. Nimeni n'avea habar de timpul cât Asew stătuse la Berlin. Scrisoarea lui Asew trimisă din Berlin, purta data de 9 Noembrie și el sosi la München la 15. Astfel reeșia că dela trimiterea scrisorii până la sosirea lui, trecuseră 6 zile; tocmai timpul care ajungea pentru un voiaj la Petersburg și înapoi. Deci nu mai exista vreo îndoială de adevărul susținut de Lopuchin.

Singurul lucru de care se mai puteau îndoi, era felul cum Asew își petrecuse timpul la începutul lunei Decembrie. Tovarășii erau acum extrem de curioși să vadă sfârșitul acestei afaceri. Burzew era cel mai interesat și n'o făcea aceasta din pricina răspunderii ce-i atârna greu pe umeri, ci el își da perfect seama ce consecințe putea să aibe aceasta. Lopuchin fusese funcționar superior și de altfel nu avea nici un interes să se ocupe de afacerea Asew; cum însă era un om drept, ținea să facă dreptate și revoluționarilor, cu cari n'avea nici o legătură, ba mai mult, în vremea când era șeful poliției, îi urmărise. El își ținu promisiunea și plecă la Londra, spre a se întâlni acolo cu Argunow și Sawinkow și cu apărătorul lui Asew, Cernov.

In Londra se rupse ultimul văl ce acoperia secretul lui Asew. Comunicările lui Lopuchin au dus la dovezi apăsătoare:

Lopuchin auzise prima oară de Asew, imediat după numirea sa de șef al poliției. Fostul conducător al secției politice pentru paza străină, adică șeful agenților secreți trimiși prin toate provinciile și țările Europei, Raschkowski, trimise 500 de ruble unui agent secret al lui, un oarecare Raskin-Asew. Asew declară poliței că va reuși să-l predea pe Gerschuni, fostul conducător al organizațiilor de luptă social-revoluționare și mai afirmă că el nu face parte din partidul revoluționar, însă avea cunoștințe care-l informează de toate câte se petrec în sânul acestei mișcări.

Lopuchin întâlni a doua oară pe Asew în anul 1904. El primise un bilet prin care „o persoană pe care o cunoștea" îi cerea o întrevedere. Persoana „care-l cunoștea personal" era Asew. El venise să ceară o mărire de salariu, însă Lopuchin refuză să i-o acorde, căci 2000 mărci, cât avea Asew atunci pe lună, ajungea unui om cât de luxos.

A treia oară se întâlnise cu Asew înainte cu o lună, la Petersburg. Era vorba de renumita vizită, în care Asew venia să-l roag pe Lopuchin să nu-l trădeze. Acuzatorul descrise trăsăturile celui ce-l vizitase: statură potrivită, mâini și picioare mici, gât scurt și gros, figură palidă și trasă, păr aspru, aproape negru, frunte mică, ochi căprii, cam holbați, nas mare și turtit, maxilare proeminente, urechi mari roșii și pleoștite, buze foarte groase. Din toată această descriere, tovarășii recunoscură portretul lui Asew.

Când aceste știri ajunseră la Paris, consiliul de judecată, hotărî să se întrunească și să decidă asupra condamnării lui Asew. Ei constatară într'o ședință, că ceeace comisese Asew era o crimă — și deci trebuia condamnat la moarte. Diversitate de păreri interveni numai la decizia felului cum urma să moară trădătorul. Comitetul organizator avea totuș teamă că moartea lui Asew, avea să descurajeze mult tovarășii.

Adunarea decise să se procedeze astfel la condamnarea lui Asew, încât mișcarea și organizațiile de luptă mai ales, să nu sufere. Asew nu trebuia să moară în Franța. Adunarea alese pe doi dintre tovarăși, cari trebuiau să închirieze o vilă în Elveția, în care Asew trebuia momit și omorît în felul cum ucisese el pe un alt tovarăș al lor.

In seara zilei de 5 Ianuarie 1909, trei trimiși ai comitetului central revoluționar veniră la locuința lui Asew din Paris. Asew deschise personal și-și conduse oaspeții în camera sa. Toți remarcă că Asew căuta să-și facă singur curaj. El se uită întâi la fiecare în parte, apoi bâlbâind, începu convorbirea :

— „Ce s'a întâmplat, domnilor?"

Cernov îi spuse brusc:

— „Noi știm bine că n'ai fost la München în ziua de 11 Noembrie ci ai fost la Lopuchin, la Petersburg".

Cu un ton ironic și amenințător, Asew le răspunse:

— „Prostii! Am fost la Berlin... Și apoi, ce-i tonul acesta, cu care-mi vorbiți ? Trecutul meu garantează pentru mine!"

Aceasta era tocmai stafia de care se feria Asew. Tovarășii combătură susținerile lui Asew și-i aruncară în față toată vina și ticăloșia. Asew însă își recăpătase sângele rece și voința de fier, cel puțin pentru următoarele două ceasuri. Cu cel mai formidabil curaj, trădătorul își jucă rolul. Era însă pentru ultima oară.

XIII.
PRABUȘIREA

Intrevederea dură o oră și jumătate.

Asew minția, minția totul, minția chiar lucruri, care ar fi putut face foarte ușor să le admită. Pentru toată această ocazie el își propusese această atitudine și nu voia să părăsească această tactică. Asew era îngrijorat numai de cele spuse de Lopuchin, cele susținute de Burzew și Bakai nu-l interesau. Își dădea bine seama că nu va putea să scape prea ușor de învinuirile lui Lopuchin.

Interogatoriul era condus de Cernov. După ce trecuse mai mult de o oră, Tschernov îi propuse:

— „Iți facem o propunere: desvăluie-ne și nouă secretul tău și mărturisește că ai și ai avut legături cu poliția secretă. Nu vrem nimic altceva decât să cunoaștem adevărul. Ție nu ți se va întâmpla nimic și cu atât mai puțin familiei tale. Și domnul Degajew trăește acum liniștit în America". (Degajew era fostul agent secret, care trădase pe Vera Figner, și din a cărui cauză ea zăcuse câțiva ani la Schlüsselburg).

Asew se plimba în aparență liniștit, în sus și în jos, și fuma o țigară după alta.

Tschernow îl conjură :

— „Primește propunerea în propriul tău interes... Așteptăm răspunsul tău".

Asew se opri deodată în fața lui Tschernow, și-i spuse :

— „N'am avut niciodată legături cu poliția, și nici nu am".

— „Cum explici atunci toate învinuirile ce ți se aduc ? Vrei să susții că o intrigă a poliției, poate să te coboare în ochii noștri ?"

— „Nu știu".

— „Iți vom da timp de gândire".

Asew se plimba iar dintr'un capăt într'altul al camerei, se opri iar în fața lui Tchernow, și-i adresă cu vocea tremurândă și cu ochii înotând în lacrimi :

— „Victor, am fost prieteni, am conlucrat amândoi. Tu mă cunoști, mă cunoști bine, cum ai putut... cum ai putut să mă bănuești de o trădare atât de... atât de mârșavă ?"

(Sfârșitul în numărul viitor)

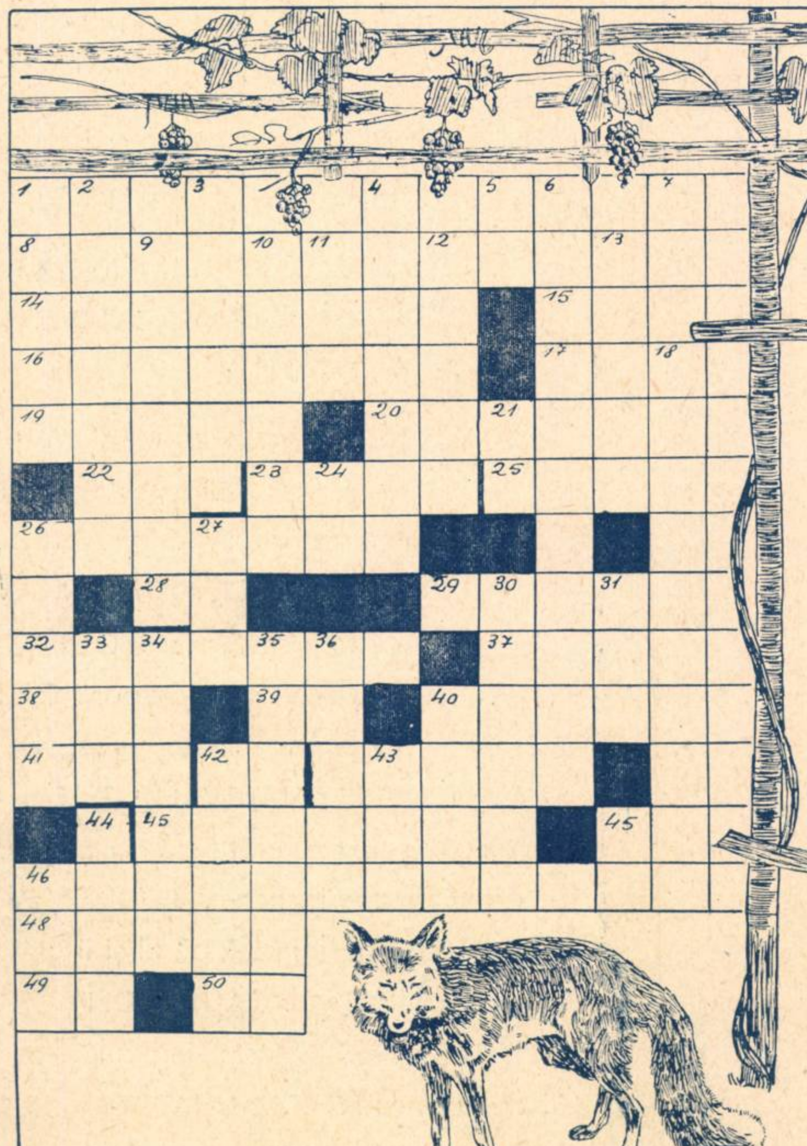

JOCURILE REALITĂŢII

Joc de cuvinte încrucişate

Vulpea când nu ajunge la struguri,..

(10 PUNCTE) de EUGEN CHIROVICI

ORIZONTAL: 1) Prefix. 5) Volum. 8) Incapabili. 14) Cum se numeşte acel care fură rubricile unei reviste. 15) Fam. bătaie. 16) Mojici bădărani... 17) Bucăţi de piele. 19) Clasa zeilor suverani în mitologia vedică. 20) Neregulat. 22) Cămaşe. 23) A da un nume. 25) Păcălită. 26) Umflat în pene. 28) Monedă. 29) Pui de iepure. 32) Ce sunt cei de la „Sfinxul"?... 37) Uz trecător, ce depinde de gust. 38) Ceas. 39) Pronume. 40) Ocolit. 41) Fular. 42) Prepoziţie. 43) *Iubiţi...* cititori ? 45) Cum sunt cei de la „Sfinxul", văzând campania dusă de revista „*Rebus*", pentru demascarea plagiatorilor ? 45) Oraş în Chaldeia. 46) Expresii de care se servesc cei dela „Sfinxul. 48) Confederat. 49) Conjuncţie. 50) Măsură chinezească.

VERTICAL: 1) A însufleţi. 2) Renunţări la serviciu. 3) Ce le-ar trebui copiilor de la „Sfinxul"?... 4) Persoană care sub nume fals se pretează la diferite mojicii. 5) Credincioşii Domnului. 6) Defăimători. 7) Notă muzicală. 9) Umoare secretată de unele organe. 10) A face zgomot. 11) Fir. 12) Flori. 13) Ceată de nespălaţi conduşi de un nespălat mai mare. 18) Cei ce fură jocuri din revistele străine. 21) Pronume. 24) Mijlocul unei nuci. 26) Fanfaron. 27) Porţi. 30) Inşelat cu dibăcie. 31) Stropită. 33) Exclamaţie. 34) Stări de calfă. 35) Invăţaţi. 36) Nume rusesc. 40) A umbla. 42) Literator francez. 43) Atribuţie. 44) A vorbi cu mânie. 45) Notă muzicală. 46) Baston.

Deslegătorii jocurilor din n-rele 233-234

M. Bizamcer şi Ovidiu Iuraşcu (Tulcea, 50), Marcel Mihailovici (Câmpina, 45), Nicolina Popescu (Caracal, 45), Gogu Georgescu (Titu, 20), Bercu şi Nathan Enghelberg (Bacău, 50), Al. Vasilescu-Walex (Loco, 30), Dorel şi Nathan Eisner (Odobeşti, 45), Oana Petrescu (Gura Motrului-Mehedinţi, 45), Penca Landau (Burdujeni, 40), Ion Ionescu (Băicoi-Prahova, 20), Nicu C. Slavu (Câmpina, 45), Pe.all D'Yon şi Willy Christescu (Cozmeşti-Tecuci, 25), Sorel Avramescu (Constanţa, 20), Bică Măcărescu (Câmpina, 45), Constanţa Cutculache (Loco, 20), Constantin Mardare (Săuceşti-Bacău, 35), D. Stănescu (Ploeşti, 50), N. Balnic, (Tecuci, 45), Nicolae Cimpoieş (Pecica-Arad, 45), Săvulescu Nicolae (Câmpina, 50), Carp Gheorghe (Tg. Ocna, 35), Gh. Calcântraur (Tg. Suliţa, 20), Elvira C. Canellos (Galaţi, 25), Lisinetchi Aurica (Tg. Ocna, 35), Costel Stoianovici, (Caracal, 30), Aurel Moldovanu (Bistriţa, 40), Stoian şi Dima Popovici (Dărmăneşti-Bacău, 50), Medic Cpt. Iosif (Loco, 50), Albert Gross (Botoşani, 45), Gheorghe Dumitrescu (Galaţi 25), I. Sufrin-Yusuf (Loco, 35), Glasberg Jean (Roman, 35), I. Dodon (Iaşi, 45), Racoviţa Constantin (Şabolat-Cetatea Albă, 35), Gh. Gh. Niciforescu (Todireni-Botoşani, 35), D-ra Mituţa Ioma (Loco, 10), Mauriciu Herşcovici (Tg.-Ocna, 50), Marioara Popa (Loco, 30), Nicolina Popescu (Caracal, 45), Ion Răşină (Tg.-Jiu, 45), Frosy Mărgineanu şi N. Gh. Stănescu (Constanţa, 40), Nicu Bzamcer (Tulcea, 50), Dumtru Costangioară (Caransebeş, 25), Mihail Minculescu (Braşov, 45), Maria Cosma şi Emil Târcatu (Tulcea, 50), Ionescu Iulia (Loco, 45), Gross Herman (Loco, 50), Herman Herscovici (Roman, 45), R. H. Simion (Loco, 50), Subl. Gh. Rombeanu (Tecuci, 40), Georgette Chiriac (Bârlad, 50), Ion Zaharescu (Piteşti, 50), R. Livianu (Loco, 45), Nathalie Rebus (35), Lică Nisipeanu (Tg. Jiu), Emilian Iliescu (Loco 40), Eliza V. Marin (Spital Lugoj, 30), Theodor Dumitrescu (Militari-Ilfov, 20), Mircea Popovci (Brezoi-Vâlcea, 50), Grünberg Mircea (Loco, 15), Al. Dobrinescu-Aledo (Bârlad, 45), Lenuş Gheorghievici (Loco, 20), Fănel Delaturnu (Turnu Măgurele, 40), Igor Hamaritov (Tighina, 50), Georges Dumitrescu (Galaţi, 20), D-na Amelie I. Georgiade (Loco, 45), Fănel Z. Theodosiu (Turnu Măgurele, 40), Gh. D. Stănescu-student (Loco, 40), Spiru Theodoreanu (Striharet-Olt, 45), Şt. Gh. Ştefănescu (Piteşti, 30).

Premiaţii jocurilor din No. 231-231

Prin tragere la sorţi, au câştigat:

Premiul I-iu: Lei 1000 în numerar, **d-l Marcel N. Vasiliu, Ismail.**

Premiul II-lea: Câte un aparat de radio cu galenă: **d-rei Antoinette Botez,** str. Canalului No. 14, Galaţi şi **d-lui Edgard Orenstein, str. Română No. 43, Bucureşti.**

Premiul III-lea: Câte un volum din Ed. „Adevărul": d-lui **Locot. C. Popa,** str. Nisipari No. 25, Loco; d-ui **Sorel Avramescu,** str. Cuza Vodă 31, Constanţa; d-rei **Georgette Kiriac,** str. Regală 178, Bârlad; **d-rei Vera Haraga,** învăţătoare, Leova (Cahul).

N. B. Premianţii cari nu şi-au dat adresa exactă, sunt rugaţi s'o facă din timp.

R.

Nouile noastre premii

Concursuri bilunare

Deslegările problemelor în numerele 233 şi 234 se primesc timp de două săptămâni dela apariţia primului număr, adică până Marţi, orele 6 seara.

Tragerile vor fi bilunare.

De fiecare tragere se vor acorda următoarele premii, proporţional cu numărul jocurilor deslegate:

PREMIUL I: 1000 lei în numerar;

PREMIUL II-lea: Două aparate de radio cu galenă;

PREMIUL III-lea: 4 volume din operele literare renumite.

N. B. — Deslegările vor fi însoţite de cuponul respectiv, purtând menţiunea: pentru jocuri.

Fiecare categorie va avea şanse egale în categoriile inferioare.

Cupon pentru jocuri

No. 236

Numele şi pronumele ....

....

Adresa ....

„REALITATEA ILUSTRATĂ". — *Director* Nic. Constantin.
Redacţia şi Administraţia: str. Const. Mille 7—9—11. — Telef. 359/99
Preţul abonamentelor: *Un an lei 400; 6 luni lei 200; 3 luni lei 100. Pentru străinătate lei 500 anual.*

Sgârcitul cu 3 testamente

MARCHIZUL d'Aligre a jucat un rol de frunte printre sgârciţii cunoscuţi în istoria omenirii. Era unul din acei avari, de a căror faimă numai în cărţi se pomeneşte. Cu toată micimea patologică a caracterului său, el a avut în jurul lui — până la moartea sa în 1847 — un grup de oameni, ce se intitulau prietenii lui.

El nu era mai prejos decât acel grup de aristocraţi şi cu excepţia sgârceniei sale, ar fi putut fi considerat ca un om înzestrat cu un suflet nobil.

Intr'o zi Napoleon I îl chemă la Tuillieri şi îi comunică dorinţa sa de a-şi căsători vărul, fiul generalului Arrighi, mai târziu ducele de Padua, cu fiica marchizului d'Aligre.

— „Sire", răspunse marchiul. „Ceeace sunt vă datoresc dv. asemenea şi viaţa mea. Insă recunoştinţa mea nu poate merge atât de departe, încât să vă sacrific fericirea fetei mele. Ea şi-a ales pe domnul de Pomereau şi eu îi respect alegerea".

După cum se vede, în anumite momente, sgârcitul marchiz era un om de inimă.

In tinereţea sa nu s'a ferit niciodată de plăcerile vieţii, ba ceva mai mult, le-a căutat chiar intens. Singura lui suferinţă, căci de atunci încă era sgârcit — era sbuciumul său între dorinţa de plăceri şi aviditatea de bani. In cele din urmă a găsit însă mijlocul de a împăca ambele dorinţe. Şi-a făcut obiceiul de a nu cheltui în cursul unui an, decât o anumită sumă pentru petreceri, sumă ce era o mică cotă-parte din venitul său anual. De multe ori însă cădea singur în ispită şi era nevoit să depăşească suma ce şi-o fixase. Atunci îngenunchia în faţa casei sale de fier şi îi explica dece îi solicită excepţional o sumă în plus. După ce îşi termina discursul şi după ce casa de fier nu zicea „nu", scotea suma. Dar cu asta încă nu termina. Scena împrumutului era gata numai atunci când marchizul scotea din deget un inel cu diamante şi îl punea ca amanet în casa de bani. Şi nu-l scotea de-acolo decât atunci, când putea economisi o sumă de bani, — egală cu cea scoasă, — pe care o punea la loc.

Ca şi avarul lui Molière, marchizul d'Aligre n'avea numai o casetă, ci şi un servitor şi nu era deloc nemulţumit de acest servitor. Cum îl slujia acesta vom vedea mai pe urmă.

Intr'o zi marchizul dădu servitorului său, o pălărie veche, pe care el n'o mai putea purta. Işi poate închipui uşor fiecare, ce aspect avea această pălărie. Câteva zile mai târziu marchizul observă pe capul servitorului său, o pălărie în stare destul de bună.

— „De unde ai această pălărie?" îl întrebă el bănuitor.

Află că servitorul a descoperit un ţăran care era un îndemânatic pălărier şi care pentru suma de 20 de centime, a refăcut pălăria ca nouă.

— „Adevărat?" se miră marchizul luând-o

Stg.: *Sgârcitul marchiz D'Aligre;* Jos: *Cum îşi refuza prietenii solicitatori de imprumuturi.*

din mâna servitorului şi punându-şi-o pe cap. „Pălăria e prea bună pentru tine", zise el; m'am necăjit că ţi-am dat-o. Uite ai aci cele 20 de centime, pe care le-ai cheltuit. Eu îmi iau pălăria înapoi, ca s'o port".

Marchizul dădea şi dineuri. La desert erau aduse minunate fructiere asortate bogat cu cele mai frumoase fructe. O singură dată, un oaspe care nu era obicinuit cu moravurile casei, avu nechibzuinţa să-şi ia din farfurie o pară. Nenorocitul nu ştia că fructele erau împrumutate dela un mare restaurant de pe bulevard, unde se duceau deobiceiu apoi să-şi astâmpere foamea, toţi invitaţii marchizului. După întâmplarea cu para, marchizul n'a mai dat multă vreme nici un dineu; apoi, când în cele din urmă a mai dat unul, inoportunul oaspe n'a mai fost invitat.

Dintre toţi oamenii din lume, marchizul iubia cel mai puţin pe acei cari îi cereau împrumuturi. E uimitor, desigur, dar se găsiau şi dintre aceştia. Intr'o zi un tânăr aristocrat îl căută şi îl rugă să-i împrumute o mică sumă de bani pentru a-l salva dintr'o jenă momentană, sumă ce reprezenta o nimica toată pentru marchiz.

— „Cu plăcere", îi răspunse avarul şi-l introduse în cabinetul său. Aici luă de pe birou un registru gros, îl deschise la mijloc, la o pagină jumătate scrisă, luă apoi un toc şi scrise numele aristocratului. Tânărul, era încântat de aceste formalităţi, căci era convins că dorinţa sa va fi realizată. Când însfârşit marchizul termină ce avea de scris, se adresă tânărului aristocrat:

— „Te rog să-mi ierţi aceste formalităţi plictisitoare".

— „Să te scuz? Dar în chestiuni de afaceri nu poţi fi niciodată destul de punctual şi exact".

— „Ai dreptate; apropie-te, te rog".

Şi în faţa ochilor musafirului său, marchizul începu să înşire numere, rugându-l şi pe tânărul aristocrat să controleze socoteala sa. Marchizul luă o linie, trase două linii paralele şi scrise numărul 8.593.675 fr. în litere şi în cifre, la marginea hârtiei.

— „Este exact?" întrebă el pe tânărul aristocrat.

— „Exact".

Marchizul schimbă atunci tonul de om de afaceri şi întrebă politicos:

— „Cum găseşti acest registru? E puţin cam gros, nu-i aşa? Cuprinde numai înregistrări pe care le-am făcut în decursul timpurilor. După cum vezi, — registrul va fi în curând plin. Vezi data depe prima pagină? Eram pe-atunci emigrant la Londra. Eram bogat şi alţi emigranţi îmi solicitau adesea, înprumuturi. Atunci mi-am cumpărat acest registru şi am trecut aci toate sumele pe care fusesem rugat să le împrumut. Fac socoteala totală de fiecare dată, când sunt rugat să împrumut o sumă nouă şi sunt fericit când văd, că dacă împrumutam toţi banii cari mi s'au cerut eram astăzi un cerşetor. Cred că nu mai e nevoie să-ţi spun, că majoritatea celor ce mă rugau să-i împrumut, nu aveau posibilitatea, dar mai ales dorinţa să-mi restitue suma împrumutată".

Cu toată contabilitatea sa antipatică, marchizul era nevoit uneori să împrumute bani prietenilor vechi, din epoca emigrării. Dar atunci o făcea cu un ceremonial extraordinar.

Contele de Roy, prietenul marchizului.

Odată unul din aceşti amici l-a rugat să-i împrumute 3000 de franci.

— „Dragă prietene, zise marchizul, 3000 de franci nu-ţi pot da, dar îţi voiu înlesni un câştig de 1500 franci şi mie unul egal.

Şi pe când celălalt holba ochii, marchizul continuă:

— „Foarte simplu. Uite aici ai 1500 de franci, bagă-i în buzunar".

Şi în timp ce solicitatorul ascundea cei 1500 de franci, fără să fie încă lămurit, marchizul adaogă:

— „Cei 1500 de franci ce-i ai în buzunar şi pe cari nu-i vei restitui niciodată, sunt câştigul tău. Cei 1500 pe care i-am salvat reţinându-i, sunt beneficiul meu".

Marchizul d'Aligre purta pe bună dreptate titlul de „cel mai mare avar al timpului său". Un alt om însă, contele Roy, îl urma în rang. Ambii aveau dorinţa de a se cunoaşte mai deaproape, fie pentru a-şi măsura puterile, ca doi campioni, fie pentru a-şi mărturisi părerile, ca doi savanţi preocupaţi de aceeaş problemă.

In cele din urmă contele Roy, care era cu trei ani mai tânăr decât marchizul, se decise să trimită acestuia o scrisoare, prin care să-l roage de a-i permite să-l viziteze.

Era o scrisoare absolut fără nici un defect de stil, scrisă însă numai pe jumătate de coală. Marchizul fu încântat de stilul epistolei, însă clătină totuş din cap.

— „Ce risipă!" zise el.

Şi răspunse contelui pe dosul unui bilet de invitaţie la o nuntă.

In seara următoare, contele Roy fu primit la marchiz acasă. Gazda îl întâmpină într'un salon, luminat de o lampă şi două lumânări. Când văzu acest lux contele, era cât p'aci să regrete că a venit. Nu se putu abţinea de a spune marchizului, că îl socotia drept un om dintre aceia cari nu aruncă banii pe fereastră, aşa că nu înţelege rostul acestei risipe de lumină.

Marchizul zâmbi mulţumit, coborî fitilul lămpii de petrol, apoi suflă în lampă şi o stinse complet. Din pieptul contelui eşi un suspin de uşurare. Discutară apoi despre risipa altora şi despre spiritul lor de „economie". Iar după câteva minute, contele se adresă către marchiz.

— „Nu crezi că ne-am văzut la faţă destul, aşa că e de prisos să mai ardă aceste două lumânări? Putem continua conversaţia şi pe 'ntuneric".

— „Perfect", răspunse marchizul. „Tocmai voiam să te rog să mă laşi să sting aceste mucuri, cari dealtfel încălzesc salonul".

Şi rămaseră astfel în întuneric. Discuţia continuă acum mai vioaie şi ambii erau cu inima liniştită. In cele din urmă ajunseră la concluzia, că numai risipa aduce nenorocirea în lume şi că dacă fiecare cerşetor şi-ar fi economisit banii, ar fi ajuns milionar.

Marchizul muri la 1847. Când testamentul său fu deschis parisienii au fost încântaţi de stilul şi tonul său violent. Se găsiau în el fraze ca acestea: *„Reţin din moştenirea pe care o las singurei şi mult iubitei mele fiice, tot ceeace legea îmi permite să reţin".*

— *„Las cincizeci de mii de franci domnişoarei Falcon, pentru plăcerea pe care am avut-o, de a o asculta o singură dată la Operă".*

— *„Prietenului meu, baronul X îi las o rentă anuală de douăzeci şi cinci de mii de franci, cu obligaţia de a asigura o rentă anuală de douăzeci de mii de franci D-lui P. C. şi una anuală de 4900 de franci d-lui A. B."*

— *„Las doamnei Y singura şi credincioasa mea prietenă, mica ceaşcă din porţelan de Sèvres, la care am ţinut atâta. Am întrebuinţat această ceaşcă până în ultima clipă a vieţii mele".*

Această doamnă Y a crescut pe fata marchizului. Marchizul îi păstra recunoştinţă. De aceea toată lumea se aştepta să-i lase o sumă de bani moştenire, care să o pună pentru restul vieţii sale, la adăpost de griji. Când colo, numai ceaşca aceea goală.

„Doresc ca toate castelele mele să fie dărâmate şi materialul din care au fost construite, să fie împărţit comunelor invecinate.

Când ciudăţenia acestui testament a început să se uite, iată că un nou testament apare la iveală. Năsbâtiile primului testament erau repetate, însă veniră să se adauge şi altele noi.

După cel de al doilea testament, care se descoperise la opt zile după primul, iată că se prezintă un notar cu un al treilea testament. Peste două zile, apăru un al patrulea. Peste alte două zile un al cincilea, apoi timp de o săptămână se prezintară în fiecare zi câte un notar, cu câte un nou testament, al marchizului d'Aligre.

Fiecare dintre aceste testamente anulau dispoziţii vechi şi creia altele mai curioase. Intreg Parisul ardea de curiozitatea de a afla noile dispoziţii testamentare ale marchizului şi toţi moştenitorii îşi trimiteau actele de legitimare.

Directorul unui teatru, care şi-a închiriat sala, pentruca lumea să poată asculta citirea testamentului, s'a îmbogăţit brusc. Iar revistele humoristice publicau caricatura marchizului d'Aligre privind depe lumea cealaltă, dezorientarea supravieţuitorilor săi.

Intr'o zi însă toate ciudăţeniile din testamentele de până acum ale marchizului d'Aligre fură depăşite de cel de al 28-lea act descoperit.

„Doresc ca la o lună după moartea mea, să fie deschis în prezenţa moştenitorilor mei, un dulap de oţel, ce se află ascuns undeva în camerile palatului meu. Pentru a putea descoperi acest ascunziş, să se apese pe butonul de aur ce se află în partea stângă de sus a sertarului al cincilea dela dreapta spre stânga, din biblioteca mea. Sertarul se va răsuci şi se va putea păşi astfel într'un coridor strâmt, care pare astupat de un perete. Apăsând pe prima rozetă din tapet, zidul se va da la o parte, iar în dosul lui se află dulapul de oţel. Cheia ei va fi înmânată de către un om al meu de încredere, în ziua hotărîtă de mine.

Dulapul fu deschis la a 35-a zi după moartea marchizului în faţa fiicei sale, d-na de Pomereau şi a soţului ei şi în prezenţa tuturor moştenitorilor, convocaţi în palatul decedatului. N'au fost găsite acolo nici bijuterii, nici bani, nici acţiuni, ci doar un sul de hârtie. Când notarul îl desfăcu nu mică fu mirarea ginerelui şi a fiicei marchizului când văzură că pe el era scris:

„Acesta e adevăratul meu testament; toate celelalte le declar nule:

In acest testament se găsiau următoarele fraze:

„Retrag legatele pe care le-am acordat domnilor P. C. şi A. B. în testamentele precedente. Ei m'au numit totdeauna un om care despică o centimă în patru, aşa că nu vreau să le dau ocazia de a-şi schimba părerea despre mine.

Oblig pe fiica mea, doamna de Pomereau, de a plăti măcelarilor din Paris, suma de zece mii de franci, ca amintire pentru gustoasa şuncă pe care obicinuiau să o furnizeze înainte de Revoluţie moşilor mele.

Las o rentă de douăzeci de mii de franci acelui invalid, care în 1839,

(Continuare în pag. următoare)

REALITATEA zâmbește

SUCCES

Vizitatorul : „Elevele dumitale de stenografie, au aplicație pentru această profesiune?"

— „Grozavă domnule, gândiți-vă numai, că din cincizeci de absolvente ale anului trecut, treizeci și cinci s'au și măritat cu șefii lor".

* * *

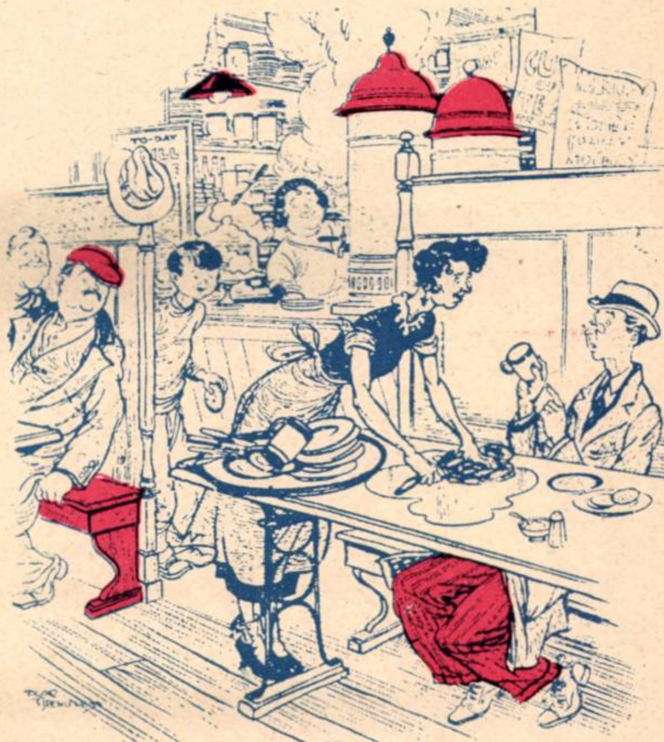
DIFERENȚA.

— „Chelner, o fleică!

— „De douăzeci și cinci de lei sau de treizeci de lei?"

— „Ce-i diferența aceasta?"

— „La fleica de 30 de lei, dăm și un cuțit ascuțit".

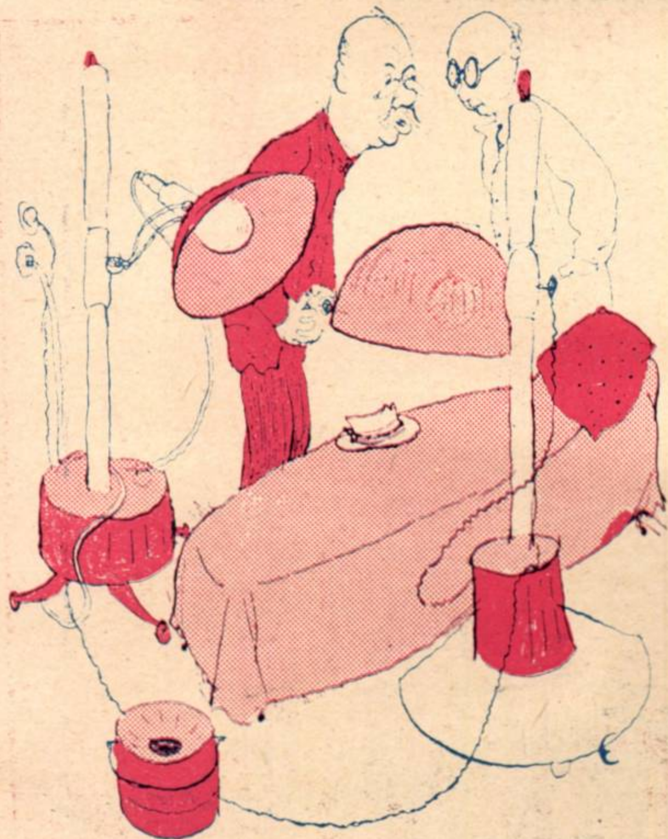

— „Elena, Mitică ți-a cerut mâna".
— „Ah, Papa", începu Elena să plângă, „n'aș vrea s'o părăsesc pe mama".
— „Ia-o cu tine! Ia-o cu tine draga mea!

UN LOCAL SELECT.

— *„Domnișoară, in ceașca mea este o muscă, ce 'nseamnă asta?"*

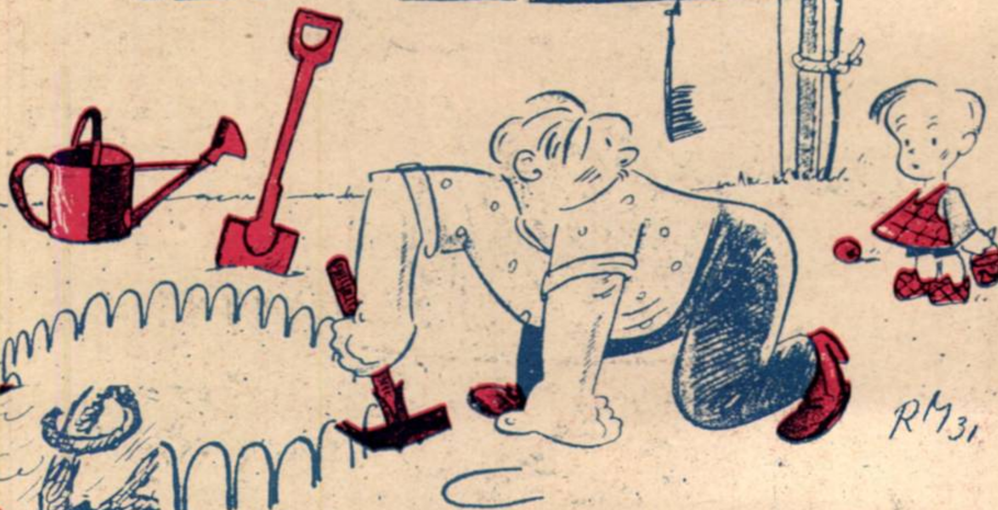
— *„Ce 'nseamnă? Nu știu! Eu sunt chelneriță, nu prezicătoare și nu știu să tălmăcesc semnele".*

— *„Domnule doctor, de câte ori muncesc mai mult la birou, capăt niște dureri de șale".*

— *„Așa? Și cât de des ți se întâmplă aceasta?"*

— *„Nu tocmai des, domnule doctor. De două ori pe an!"*

BUNICUL: „Petrică, povestește ceva vesel bunicului tău, uite ce bolnav e săracu..."

— „Bunicule, ai vrea matale muzică militară la înmormântare?"

LA SEMĂNAT.

— „Așa, Ionel, spune-i mămiţichi, să vie cu sâmburele de cireașă, că eu am isprăvit gardul".

„Dar stimată doamnă Cangur, — purtați o pungă cu totul demodată — astăzi se poartă pungi din piele de șarpe, cu fermoar automat".

INTRE COLEGI.

— „Joc astăseară rolul principal din noua comedie".

— „Iți mulțumesc călduros că m'ai prevenit".

Sgârcitul cu 30 testamente (continuare din pag. 30)

luându-mă drept om sărac a plătit pentru mine vama de cinci centime pentru a putea trece pe „Pont des Arts".

Las 100.000 franci rentă anuală pentru a se constitui zestrea a 50 de fete tinere de pe moșiile mele. Dacă primarul din Nanterre, pe care il insărcinez cu indeplinirea acestei obligații, nu va găsi cincizeci de fete, atunci va lua și dintre fetele de balet dela teatrul „Gymanse".

Las o rentă de 200.000 de franci acelor nebuni cari vor să realizeze utopicul stat viitor conceput de Fourier, sumă pe care n'o vor putea primi decât în cazul când vor preface Oceanul intr'o oranjadă și când vor înzestra pe oameni cu acea coadă care le lipsește, pentru a semăna cu o maimuță.

Și după alte indicații cam de acelaș gen, testamentul se termină astfel :

„Las moștenire tuturor rudelor mele uitarea, prietenilor mei mulțumirea, lui Dumnezeu, sufletul meu.

Iar corpul meu aparține cavoului familiei.

La o săptămână după deschiderea casetei se prezentă un alt notar cu un registru de 350 de pagini, scris dela început și până la sfârșit de marchiz. Aici el dispunea de toate lucrurile sale și până la cel mai neînsemnat ac de gămălie. Multe din răutățile celor douăzeci și nouă de testamente precedente fură anulate, dar mai rămaseră destule.

Totul în acest testament era ordonat și exact. Era fără îndoială cel din urmă testament al său. S'a stabilit să marchizul lucrase la el timp de douăzeci de ani. V. F.

REALITATEA ilustrată

CEI DOI MARINARI ȘTRENGARI. — (Artistele Frances Dee și Mitzi Green

Atelierele „Adeverul" S. A.

ANUL V. — Nr. 237. SUPLIMENT GRATUIT „REPORTAJ" 13 AUGUST 1931.

REALITATEA ilustrată

SUPLIMENT: FOTOGRAFIA DE ANSAMBLU A CONCURSULUI DE FRUMUSEȚE

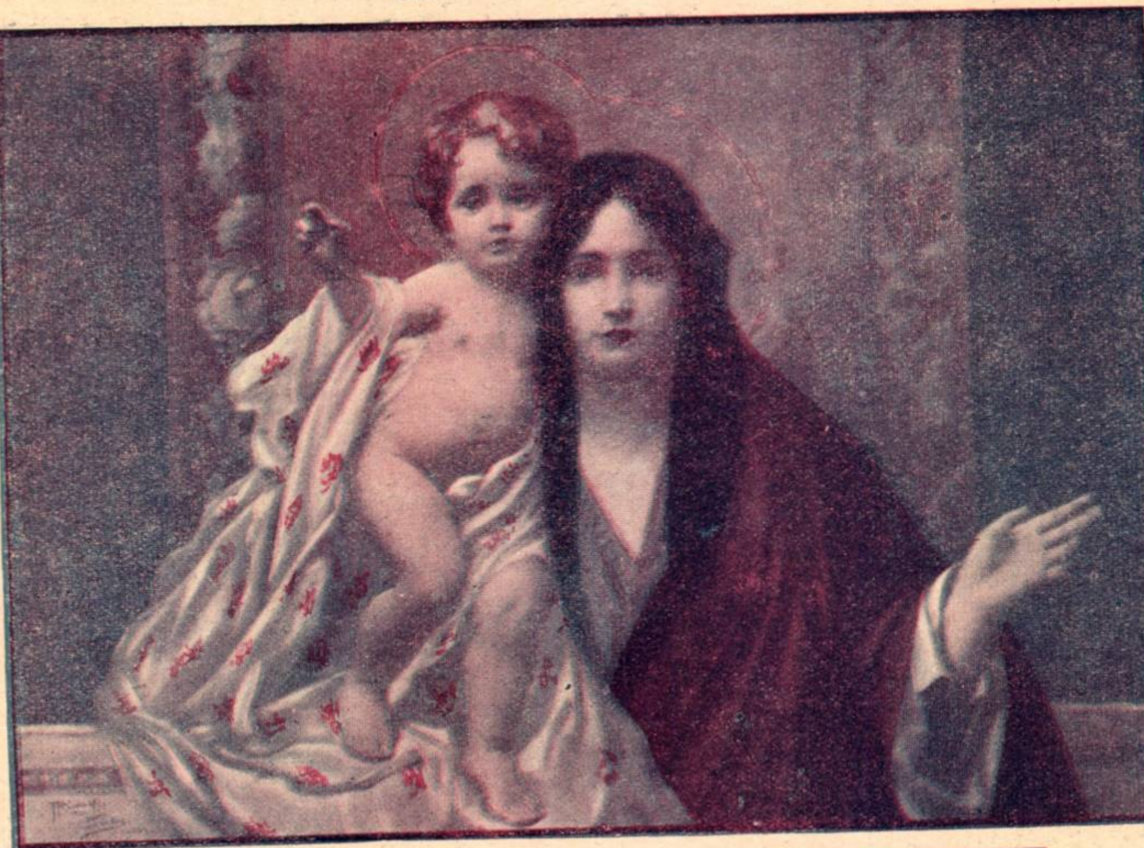

SURÂSUL VALURILOR VĂ IMBIE SĂ PLECAȚI LA MARE

Foto Bermann-Realitatea

PREȚUL 10 LEI

Maria Santissima din catedrala dela Montenero

Patroana Marinarilor

Santa Maria

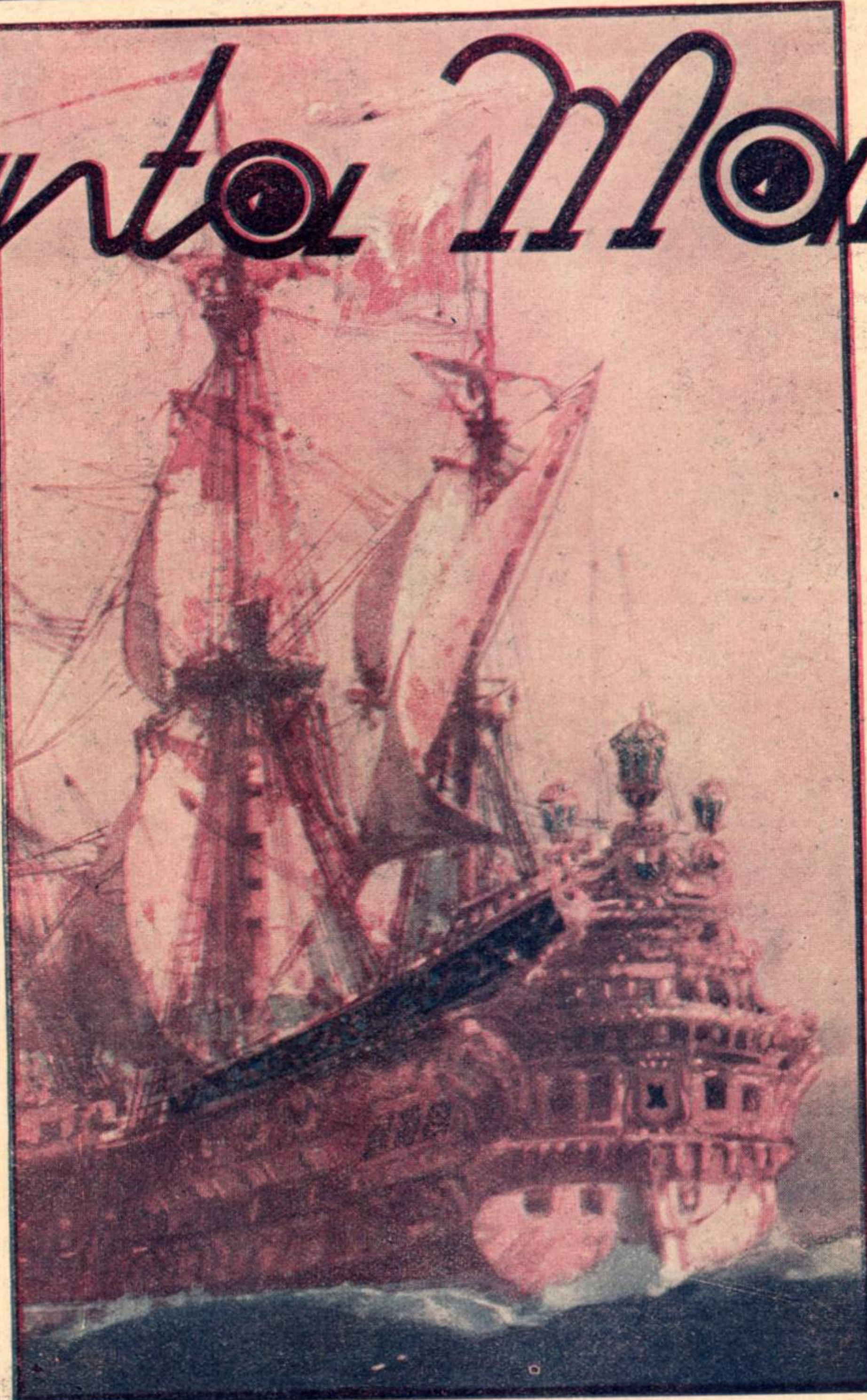
Ramificaţia munţilor Alpi ce se prelungeşte dealungul coastei tireene şi care înconjoară câmpia Toscanei, în formă de punct de întrebare, se termină tocmai la Antignano, printr'un colos diform, pe care italienii l-au botezat Montenero.

Acolo, pe acest vârf negru, în timpuri îndepărtate, piraţii cari se adăposteau la poalele lui, au găsit într'o peşteră, icoana Fecioarei Maria, pe care au luat-o cu dânşii. A doua seară însă, icoana le-a dispărut. Reîntorcându-se la Montenero au găsit-o tot în aceiaş peşteră şi înmărmuriţi, în faţa minunei, au dus-o de data aceasta la catedrala din Livorno, vechea cetate medievală. Peste noapte icoana iar a dispărut. Această minune repetându-se făcu pe adoratorii ei s'o lase la Montenero, transformând peştera unde a fost găsită într'o capelă. Piraţii şi marinarii de prin împrejurimi s'au pus sub ocrotirea icoanei miraculoase, ducând în toată lumea faima minunilor ce făcea.

Galerele şi navicele viaregiene, genoveze şi acelea din Camogli înainte de-a lua largul, ţineau coasta până la Montenero la transvers cu peştera, se aşezau în pană, şi prin lovituri de tun salutau icoana Fecioarei Maria, în puterea căreia îşi încredinţau soarta călătoriei.

Pe atunci doar câteva bordeie erau presărate pe poalele muntelui şi o potecuţă dărîmată pe la cotituri de torentele de ploaie, ducea la peşteră.

Un secol după găsirea icoanei fraţii pustnici dela Sambuca strămutându-se la Montenero au zidit o biserică, pe care-au pus-o sub protectoratul episcopatului din Pisa. Când însă

jesuiţii au fost scoşi din mânăstiri, paza icoanei miraculoase s'a încredinţat călugărilor Teatini şi mai târziu Valombrosianilor.

Astăzi, în locul colibelor de piraţi se ridică două mici orăşele, Ardenza şi Antignano, coasta muntelui e ornată cu palate şi vile frumoase, iar în locul potecuţei, un funicular rapid ridică şi coboară miile de pelerini, cari vin să se roage la *Maria Santissima*, patroana marinarilor, din catedrala dela Montenero.

In faţă e o terasă, de unde se desfăşoară cât bate ochiul, toată valea Toscanei cu Livorno, Pisa, Calambrone şi Viareggio, până dincolo de Spezia. O adiere plăcută face să tremure firişoarele pinilor marini cari umbresc băncile de arţar de pe terasa unde dorm somnul de veci, oamenii de seamă ai Toscanei.

Pe dreapta, deasupra unui mare sarcofag se află bustul lui Francesco Domenico Guerazii supranumit regele teribilei proze.

In aceeaş capelă se odihnesc corpurile lui Enrico Pollastrini, mare artist, Paul Emilio Demi şi Carlo Bini, bărbaţi iluştri ai Toscanei.

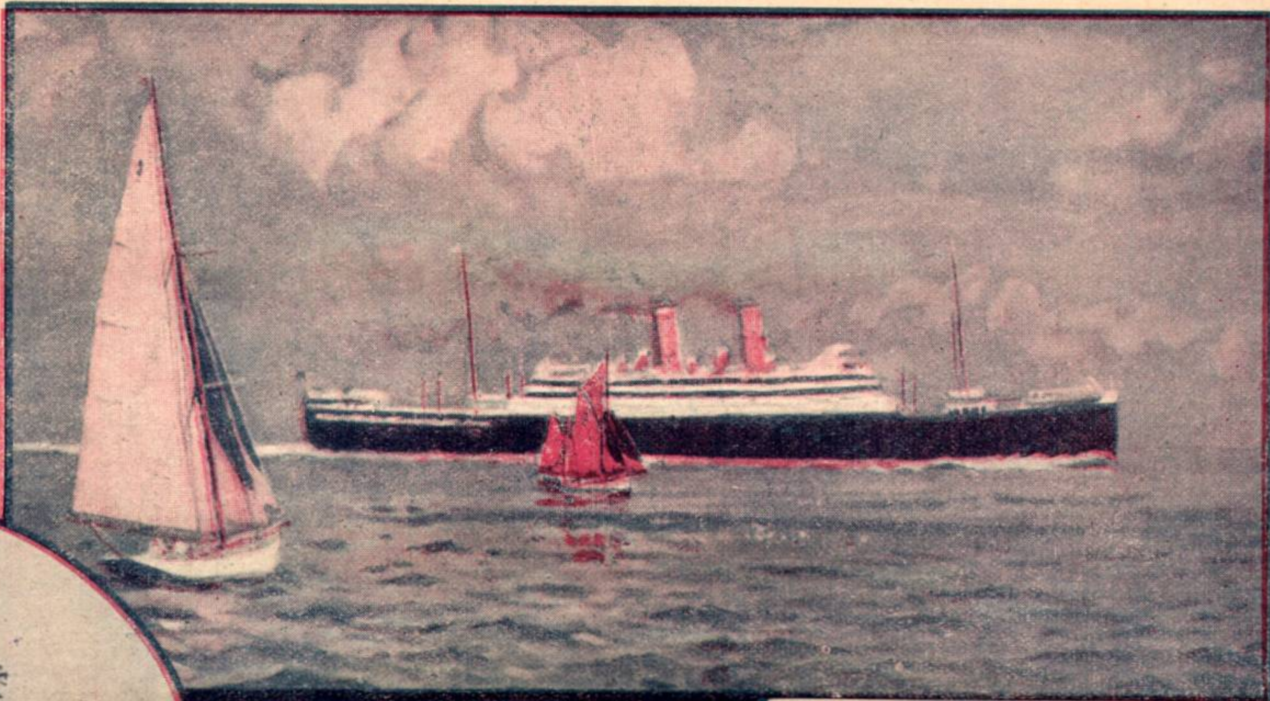
Interiorul spaţios al catedralei cu picturile-i vechi, şterse şi roase de unghia neiertătoare a timpului, păstrează aceeaş monotonie şi seriozitate religioasă ce se impune prin istoria ei seculară.

In atrium, de o parte şi de alta, cinci statuete alegorice reprezintă divinităţile credinţei, speranţei, carităţii şi umilinţei. Pereţii sunt frumos împodobiţi cu şapte episoade

din viața Sfintei Maria, toate opera lui Filipo Galleti.

Tribuna de unde se țin predicele e ornată cu diferite arabescuri, iar pe bolta ce o acoperă, susținută de opt stâlpi de marmoră de Seravezza, pictorul Giuliano Traballesi a zugrăvit paradisul. Altarul sau sacristia face parte comună cu stânca din vechea peșteră, unde s'a găsit și se păstrează icoana m'raculoasă, acum împodobită cu draperii de purpură, pe care atârnă fel de fel de bijuterii dăruite de bunii credincioși.

Galeriile și aripele catedralei sunt împodobite cu zeci de tablouri în ulei, aquarele desemnuri în peniță și cărbune, aproape toate cu subiect

marinăresc, din care nu lipsește cel mai mic amănunt spre ex. o corabie cu vergile superioare mâinate în grabă, velele inferioare întrețaruolă, trinchentinul bombat de un vânt tare, gata să-i plesnească scota și valuri mari amenințătoare, iar dedesubt dedicația respectivă cu literile ornate așa de abondent, încât deabia se pot citi :

„Noi echipagiul brigantinului Dandolo, înscris în compartimentul Viareggio, sub comanda căpitanului Agostino Casteleri, — A te Santa Maria ! — în dar, pentrucă în noaptea de 28 Decembrie 1900 fiind în apele Chinei, surprinși de o groaznică furtună cu zăpadă, invocând ajutorul tău, am fost salvați. A te Santa Maria !

Și așa mai departe, altele. Din ușa cea mare a catedralei se vede toată marea.

La capătul terasei de unde se desfășoară întreaga priveliște, pe o bancă, două doamne îmbrăcate în negru privesc spre largul calm și par'că fără de sfârșit al mărei.

E domnișoara Lucia cu mama ei doamna Mengozzi, soția căpitanului Enrico Mengozzi comandantul vaporului *Giovanni Nenciolli* pe care am fost îmbarcat în primii mei ani de navigație.

Acum vin aproape în fiecare zi la Montenero, pentruca împreună cu celelalte femei și copii în negru, să se roage Sfintei Maria, pentru cei pierduți pe Mare.

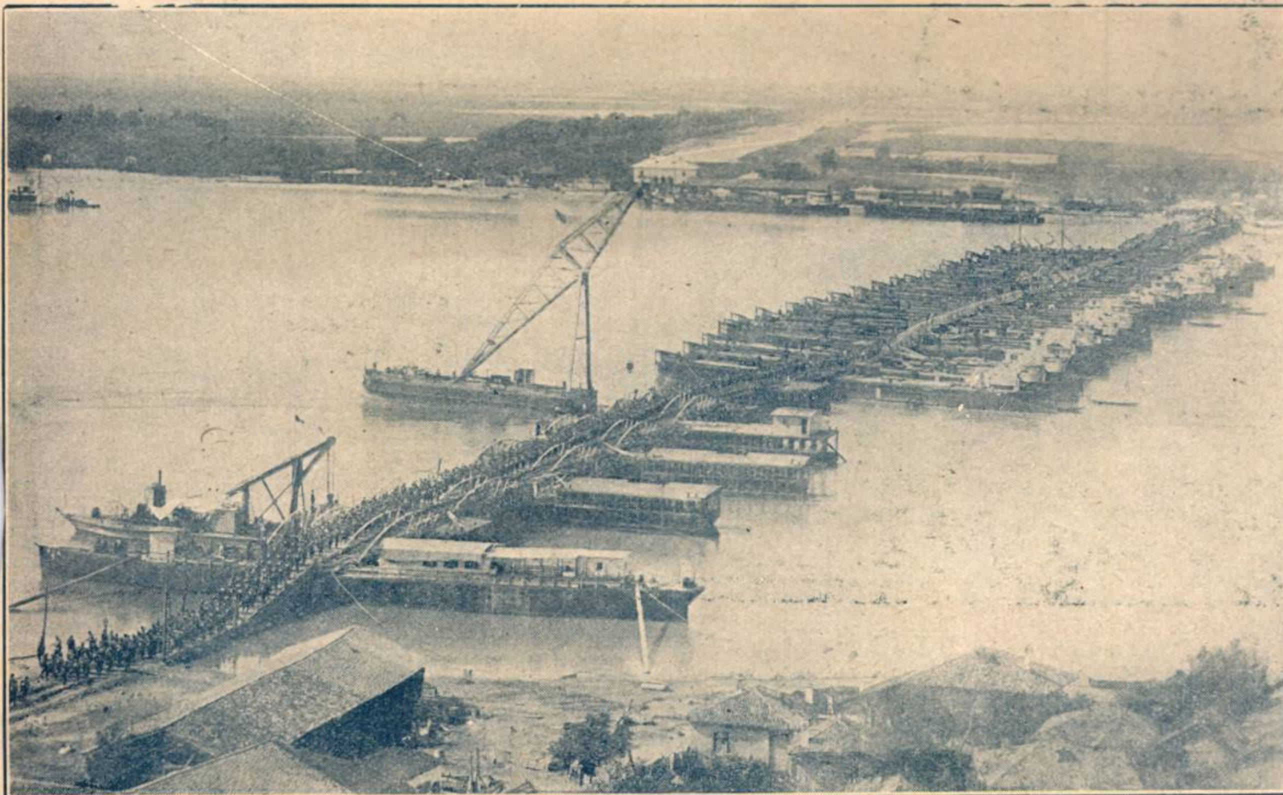
După două luni de întârziere vaporul Giovanni Nenciolli, din compartimentul Livorno, a fost declarat de autoritățile competinte cu formula — al-litteram — a legei : dispărut complect, cu întregul echipagiu, fără de nici o știre.

Departe, departe, de după colțul cenușiu al insulei Elba, pe unde se trage drumul vapoarelor ce vin spre Livorno, de abia se zărește un fum resfirat de briză. Cele două doamne în negru, cu ochii umezi, privesc într'acolo. Ultimele raze ale soarelui au colorat vârfurile estompate ale Corsicei cu un carmin diafan, dându-i înfățișarea unui văl aruncat pe mare.

Cu pasul rar, cu fruntea sus, nepăsătoare, învăluiți în mantilele lor cu glugă, trec frații Capucini, pe când clopotele ne chiamă la *Maria Santissima*, patroana marinarilor, să ne rugăm pentru cei cari au eșit în larg, și cari nu se vor mai reîntoarce niciodată.

CONST. TONEGARU

O FOTOGRAFIE ISTORICA

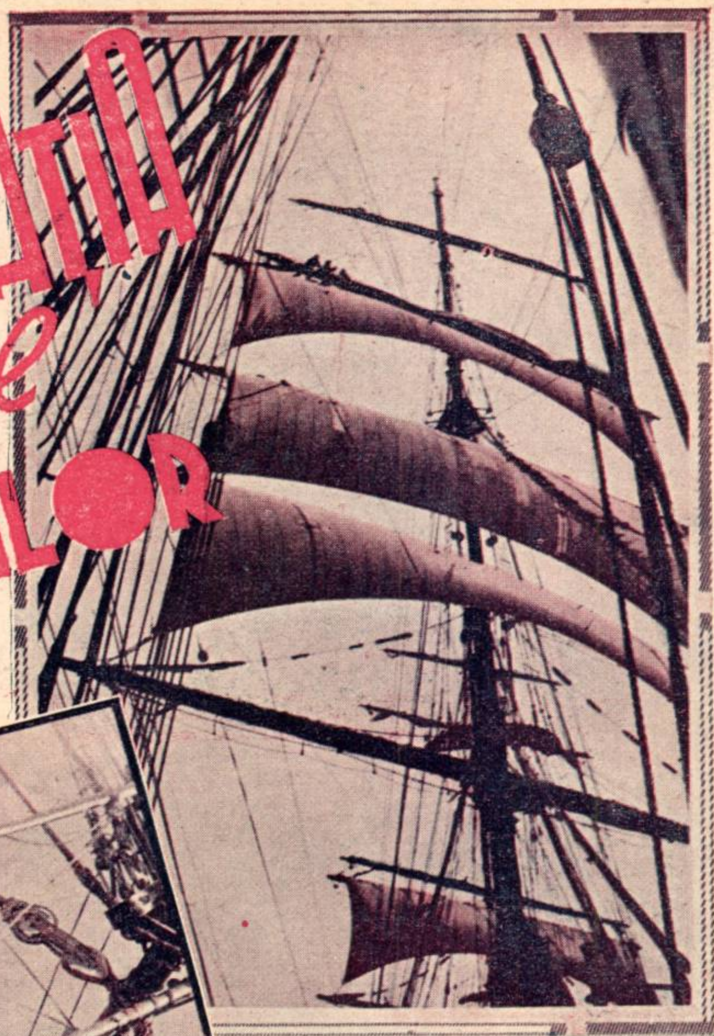

Prezentăm cititorilor noștri o fotografie rară și inedită: podul plutitor construit pe Dunăre, în campania din 1913 după proectul d-lui contra amiral I. SPIROPOL

Coafură originală în timpul lui Ludovic al XVI introdusă de coaforul Leonard. Ea reprezintă o corabie cu pânze.

NAVIGAŢIA dealungul VEACURILOR

DUPĂ teoriile cele mai apropiate de adevăr, reiese că sistemul solar s'a format dintr'o primordială nebuloasă. Pământul, o părticică incandescentă desprinsă din soare, începând a se răci la suprafaţă, şi-a format după diverse transformaţiuni gazoase o coajă solidă, — în timp ce căldura s'a concentrat spre centrul său.

Datorită primelor isbucniri vulcanice avem terenurile primitive numite ignee sau plutonice, compuse din roce cristaline, granit şi profir, roce absolut lipsite de urmele vitalităţii. Datorită apelor avem terenurile sedimentare, suprapuse ca foile unei cărţi şi stratificate rânduri-rânduri, aşa ca şi când ar fi paginate după vârsta lor. In aceste roce s'au găsit urmele precursorului omului, antropopitecul, iar în terenul quaternar, pe scena superbului teatru al naturei, omul îşi face apariţia în cel mai important rol.

Omul din epoca Madelaine, numit astfel după localitatea în care s'a găsit fosila lui, sub impulsiunea instinctelor şi a necesităţilor, se pregăteşte să înceapă lunga cale spre perfecţiune. Din această epocă s'au găsit încrustate pe omoplatele de mamut, pe coarne de ren, pe madreperle şi pe plăci de silex, diferite desenuri, care reprezentau scene din viaţa primitivă.

Din desenurile rămase pe coarne de ren, omoplate de mamut, etc., unele reprezintă instrumente de pescuit cât şi oameni în rudimentara barcă construită din trunchiul arborului scobit cu foc. Or, cum omul primitiv îşi lua subiectele artistice din lumea reală, fără să recurgă la abstracţiuni, aceste documente ne servesc la însemnarea celui mai îndepărtat punct, de unde să se desfăşoare istoria artei nautice.

IN VREMEA POTOPULUI

In epoca quaternară, fiind o variaţiune în intensitatea radierei solare şi în excentricitatea orbitei pământului, din lipsa de curenţi marini şi din cauza altor fenomene, a avut loc deluviul. Nici un document nu ne poate arăta cu preciziune dezastrul cauzat de ploile torenţiale, provenite din condensarea vaporilor, ce stagnau deasupra regiunilor înalte. Singură Biblia ne descrie creaţiunea lumei. Cu toate că deluviul, aşa dupăcum este descris de sfinţii noştri părinţi, inspiră pe cât de multă admiraţie, pe atât de puţină încredere, totuş am putea să reţinem câteva din descrierea vasului plutitor, aşa dupăcum se construia în acea epocă, de oarece cu siguranţă că s'a luat ca model nava contimporană.

Iată ce spune Biblia:

„Şi D-zeu zise lui Noe: Fă-ţi un chivot din lemn de gofer şi cămăruţe vei face chivotului şi-l vei lipi pre din năuntru şi pre din afară cu bitume. Şi-l vei face aşa: lungimea chivotului va fi de trei sute de coţi. Ferestrele luminoase vei face chivotului, de un cot, şi îl vei sfârşi deasupra, iar uşa chivotului o vei pune în coaste şi îl vei face cu trei rânduri de despărţăminte, unul jos, altul la mijloc şi al treilea sus. Că iată Eu voi aduce deluviul pre pământ”... etc...

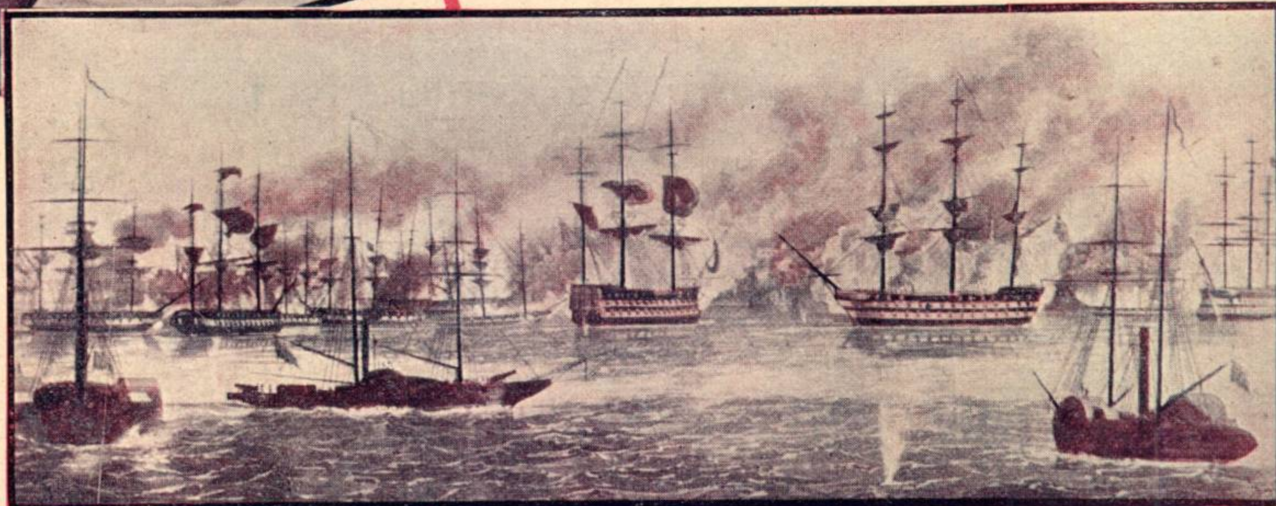
Intorcându-ne la partea ştiinţifică, vom vedea că în timpul cataclismelor geologice, dela reconsolidarea coajei terestre, omul, martor ocular, refugiat pe ridicăturile solului primeşte cele dintâi noţiuni de fizică cu privire la corpurile plutitoare.

Trunchiul arborelui gros târât de torente, fiind subiectul lui de admiraţie, i-a sugerat ideia de-a construi vasul plutitor.

In epoca de tranziţie dela quaternar, la epoca pe care geologia o numeşte hiatus, omul ţărmurean se nutreşte din pescuit şi aduce frumoase modificări trunchiului de copac scobit cu foc.

In epoca neolitică însă, omul face un pas mare. Găsim barca cu prora ascuţită şi pupa rotunjită, scobită mai adânc, prevăzută cu mici aparate auxiliare.

Cel dintâi instrument nautic şi cel mai însemnat, a fost *prăjina* sau *cangea*, care sprijinită de fund, sau de maluri, dădea vasului direcţiunea voită. Mersul cu ajutorul cângei se făcea pe un fund mic şi acela la edec, aproape de ţărmuri, însă ce era de făcut pe o apă adâncă, cu malurile îndepărtate?

Aceasta a fost cea dintâi problemă nautică, primul cuvânt din prologul treptelor de înălţime, în faţa cărora creerul limpede al omului primitiv a trebuit mult timp să se trudească, până când împins de spiritul de observaţie şi raţionament a născocit ramele şi cârma, iar mai târziu, ridicând catargul, a desfăşurat vela de papyrus.

LA ADĂPOST DE FIARE

Omul din epoca neolitică, strâmtorat de pericolele ce-l înconjurau se ambiționează, începe să lupte și odată pornit pe această cale, îl putem urmări pas cu pas.

La ideia că fiind izolat pe apă, va fi mai adăpost de fiarele sălbatice sau de triburile dușmane, omul primitiv s'a hotărât să-și clădească locuința de pari bătuți în sânuri de golfuri, pe fluvii sau lacuri.

Aceste locuințe, cunoscute sub denumirea de sate lacustre, corespunzând așteptărilor, s'au mărit și s'au înmulțit. Aceias idei și în acelaș timp îi vine în minte atât locuitorului din continentul nostru, cât și acelora din celelalte. Avem urme de sate lacustre, atât în Europa cât și în Australia și din aceiași epocă.

La noi s'au găsit urme de asemenea așezări, în Dobrogea, pe malurile Dunărei de Jos.

Dela această epocă arta nautică intră în a doua fază de perfecțiune primitivă.

Având un vas mai ușor, precum și mijloacele de a-l transporta după voe, omul, dela sfârșitul erei neolitice, începe a se aventura atât pe fluvii cât și pe coastele mării, în scop de a face schimburi comerciale. In terenurile sedimentare din Franța și Anglia s'a găsit chilimbarul originar din ținuturile de pe țărmurile mărei Baltice, iar în acele din nordul Europei s'a găsit mărgeanul, particular Mărei Mediterane.

Aurul a fost cel dintâi metal, care prin culoarea lui strălucitoare a atras atenția omului preistoric, doritor și pasionat după podoabe. Arama și cositorul serviau cu un folos real trebuințelor omului, înaintea întrebuințărei fierului, care n'a fost cunoscut decât în stare de minereu.

Hesiode, care trăise, se crede, cam 900 ani înainte de era creștină, afirmă că fierul a fost descoperit după aramă și cositor și că strămoșii epocei lui, întrebuințau bronzul, iar nu fierul.

După era neolitică, omul primitiv a încercat să înlocuiască instrumentele grosolane de lemn cu acelea de metal fasonat, sub formă de daltă și ciocan. Intreaga epocă în care fabricațiunea metalelor a luat o desvoltare uriașă e cunoscută sub denumirea de vârsta bronzului și a ferului, împărțită în două mari epoci.

Câteva descoperiri interesante, aparținând vârstei fierului, au fost făcute în turbăriile dela Slesvig, studiate de Enghelhardt, custodele muzeului din Flensburg.

Una dintre aceste descoperiri e de o mare importanță în ceeace privește evoluția construcției vasului plutitor.

In 1862 s'a găsit o corabie mare de 70 picioare lungime, 9 picioare lățime și de 3 picioare adâncime la mijloc.

Scaful a fost construit din scânduri de stejar, îmbucate una în alta și legate între ele prin cue de sârmă de aramă, având posturi pentru 16 rame. Printre alte multe instrumente și materiale de atrețatură s'au găsit topoare de fier și diferite cârlige.

Omul preistoric, începând a cunoaște proprietățile metalelor și meșteșugul de a le fasona după voie, treptat le-a introdus acolo, unde siguranța construcțiunilor din lemn i se părea dubioasă.

PERFECȚIONAREA MIJLOACELOR DE PLUTIRE

Perfecțiunea vasului plutitor s'a făcut încet, dar progresiv. După succesiunea cronologică a propulsorului, istoria artei nautice se poate împărți în trei mari capitole :

I. Mersul cu ajutorul ramelor.
II. Navigația cu vele.
III. Navigația cu aburi.
IV. Navigația cu motoare.

Herodot istorisește că: Asirienii coborau din Armenia la cetatea mare a Babilonului pe Eufrat. Din cauza curentului puternic nu mai puteau să se întoarcă în susul apei cu ajutorul ramelor și nici trase de pe mal. Vasele Asirienilor erau construite în formă circulară și din piele groasă având coastele din crăci de răchită care sub elasticitatea lor, întindeau pielea ce le acoperia. Nu se distingea nici prora nici pupa. După ce așezau pe fund paie, încărcau marfa, care consta mai ales din oale pline cu vin, făcut din curmale, și astfel încărcate, curentul le ducea la vale, fiind cârmuite de doi oameni, cari stăteau în picioare: Când unul trăgea înăuntru parul, celălalt îl împingea în afară. Se construiau diferite vase și mai mici și mai mari și cele mai mari erau de 5000 de talanți iar în fiecare vas luau câte un măgar viu, iar pe cele mai mari mai mulți măgari. Apoi, când ajungeau in Babilonia, după ce descărcau toată marfa, demontau bărcile, așezând coastele (crevaceele) în legături, iar pieile le întocmiau unele peste altele, le încărcau pe măgari și porniau pe uscat la munte, iar de acolo, după ce reconstruiau vasele, coborau cu ele încărcate din nou.

Din epoca mersului cu rame au rămas, de la Arieni și Egipteni multe documente. Pe monumentele lor sunt săpate diferite tipuri de bărci, cu prora subțire și pupa curbată, ceeace probează că construcția vasului plutitor nu era câtuși de puțin aproape de starea lui primitivă și că a trebuit să se fi scurs mult timp de la primul vas rudimentar, lucrat din scorburi de copaci, sau din piei întinse cu arcuri de răchită.

Un important document egiptean e acela care reprezintă cele cinci vase, pe care principesa Hait-sho-pon, fiica lui Tatmes I-iu, le-a trimes pe la anul 1800 în golful Persic, ca să caute parfumuri. De aceiaș însemnătate mai sunt basoreliefurile, care reprezintă nouă vase lungi, patru egiptene și cinci indiene, pe care Ramses IV le-a sculptat, în amintirea unei victorii repurtată în Marea Indiană, la 2450 a. C.

Basoreliefurile de pe mormântul lui Merab, fiul regelui Kefu, din a IV-a dinastie, care a domnit prin secolul XV a. C. reprezintă bărci plutind pe Nil, înzestrate cu tot armamentul lor.

In timpul lui Ptolomeu Filopatar (222-204 a. C.) s'a construit o galeră lungă de 130 metri cu cinci etaje, fiecare având câte 40 bancuri. Calixene povestește, că o navă de 40 bancuri era lungă de 120 metri și largă de 19, iar lungimea ramelor mari era de 10 metri și ca să contrabalanseze cu laba, la extremitatea mânerului se punea plumb, sau altă greutate.

Vasele egiptiene erau construite cu o deosebită îngrijire și la ele vedem pentru prima oară multe din instrumentele auxiliare, ce s'au perindat secole întregi, în uzul navigației.

Punerea în mișcare a vaselor cu ajutorul ramelor a ținut mult timp până când observându-se influența vântului asupra suprafaței corpurilor, străbunicii noștri au întins pânza la catarg, iar nevoia i-a învățat să sprijine catargul cu sarturi.

VASELE CU PÂNZE

Avându-se ajutorul pânzelor, spre manevrarea cărora nu se cerea atâta încordare în muncă, cât pentru mersul cu ramele, se putea străbate distanțe mult mai mari. Dela această dată, de când vasele încep a se aventura în larg, cu ajutorul pânzelor putem recunoaște începutul navigației propriu zise. Neavând alt mijloc de orientare, singur între cer și mare, supus perturbațiilor atmosferice și fără nici un punct de reper, creerul omenesc, sub impulsiunea grijei de a se pune în siguranță, a căutat să pătrundă în misterul fenomenelor terestre cât și în fermecătoarele taine ale cerului.

Primele vase egiptene cu pânze au fost fără covertă, cu un singur rând de bancuri și cu un singur catarg la mijloc. Parâmele se confecționau din fire de cânepă sau papyrus, iar velele din lână. Vasele pentru transportul materialului greu, de clădiri, se construiau după anumit model cu crevaceele dese, iar după serviciul la care era întrebințate, avea numiri speciale; așa de exemplu se numiau *baris* acelea, cu care se transportau morții din familia domnitoare, *olka* se numiau acelea care serviau la transportul materialelor grele, iar acelea care aveau mai multe rânduri de bancuri se numiau trireme, bireme, polireme, etc. Vasele de luptă erau ușoare și lungi astfel că puteau să fie manevrate cu agerime. La început aveau acoperite numai prora și pupa, iar cu timpul s'a acoperit și restul, înălțându-se două și chiar trei punți. Dacă egiptienii deveniseră buni constructori navali, să nu se creadă că ei au fost și cei mai buni marinari ai antichității. Această distinsă onoare se cuvine fenicienilor, acel faimos popor care pe la 1300 a. C. a venit din golful Persic și s'a stabilit pe limba de pământ ce se întinde dinspre N.E. spre S.W., între Liban și Mare. Dupăce au ocupat tot locul dimprejurul muntelui Carmel și Oronte, se aventurau în întreprinderi comerciale și cu timpul au ajuns stăpânii Mărei Mediterane. Unii cercetători susțin că fenicienii au ajuns până la Marea Baltică, — cât despre numeroasele colonii comerciale ce-au înființat pe coasta de Nord a Africei, avem date precise. Tyrul și Sydonul erau centrele lor comerciale, iar Cartagena și Tripoli sucursalele respective.

PRIMUL RASBOI NAVAL

Fenicienii având o flotă destul de mare și fiind marinari întreprinzători, au fost chemați în ajutorul popoarelor cu un început marinăresc. Așa Neko II la suirea lui pe tronul Egiptului (611 a. C.) își construi o flotă, înarmând-o cu marinari fenicieni. Cu mult mai înainte însă de suirea sa pe tron, o flotă de pirați căutând să atace coastele Egiptului, a fost distrusă de navele feniciene din serviciul lui Ramses III-lea. Basoreliefurile dela Mediant-Albu păstrează amintirea acestei lupte care, după unii autori, e considerată ca primul războí naval.

In călătoriile întreprinse în scop comercial, egiptenii au descoperit insulele Canare, iar în răsărit au dat de Indii. După ce-au studiat prin repețite observații suflarea musonților, făceau călătorii periodice în Oceanul Indian.

La una din lungile lor expediții au luat parte 100 nave, care în solstițiul de vară au plecat dela Misohrones, port la Marea Roșie, spre Toprobana din Ceylan, de unde s'au întors aproape de solstițiul de iarnă, cu o încărcătură de parfumuri și pietre prețioase.

In timpul lui Nekao din a XVI-a dinastie, au plecat din Marea Roșie și după trei ani s'au întors în patrie, pe la coloanele lui Hercul (Gibraltar).

Când începea sezonul semănăturilor, trăgeau vasele pe uscat și după ce culegeau recolta reluau iar largul mărei.

Gloria comercială a fenicienilor și caricul bogat al navelor au ațâțat la pradă, navele piraterești.

Inșiși fenicienii, la rândul lor, erau pirați și corsari dibaci.

Herodot istoricește, că odată fenicienii ajunși (în Argo) la uscat, s'au așezat să vânză mărfurile lor și că după cinci șase zile dela sosirea lor au vândut aproape tot, că și un mare număr de femei au venit la țărm și că printre ele se afla și fata regelui, care se numea Jo, nume pe care i l-au dat și Grecii. In timpul când aceste femei alegeau din ce mai rămăsese după gustul lor, aproape de pupă, marinarii fenicieni înțelegându-se pe șoptite, se aruncă la un moment dat asupra lor.

Cea mai mare parte din ele scăpară fugind, însă Jo, fiica regelui, fu răpită împreună cu altele și după ce le îmbarcară, desfășurară pânzele și se îndreptară spre Egipt.

CUM SE NAVIGA ?

Fenicienii navigau ziua după soare și noaptea după steaua polară, al cărui secret îl aflaseră.

Intr'o călătorie întreprinsă împrejurul Africei, au navigat având soarele la prânz în partea dreaptă. Orientându-se după mersul aparent al soarelui și după întretăierea liniei drepte care unește cele două equinoxuri, cu direcțiunea dreptei ce trece prin steaua polară, au trasat cele patru puncte cardinale, determinând direcția vânturilor.

Socotiau pământul a fi plan și se temeau de furtunile din apus, unde credeau că e sfârșitul lumei.

Vasele feniciene erau echipate cu mateloți, puși sub conducerea unui șef, care avea dreptul de moarte și de viață asupra lor, iar secundul dirija ma-

nevrarea pânzelor, de care, de multe ori, depindea soarta luptei. In general toate corăbiile feniciene se cunoşteau între dânsele după capul de cal sculptat în lemn, prin care se termina extremitatea prorei.

O sculptură asiriană din palatul lui Schancherile din Kugunjik (700 a. C.) reprezintă un asemenea vas de luptă.

In marina trecutului, vedem că navigaţia cu pânze s'a desvoltat treptat, iar popoarele îndepărtate, despărţite de puternicul stăvilar al ignoranţei, comunicând prin trăsura de unire a comerţului fenician, s'au pus în legături amicale sau în desacorduri şi răsboaie.

EXPEDIŢIA ARGONAUŢILOR

Cam în acelaş timp, când fenicienii explorau coastele Africei şi Egiptenii străbăteau Nilul în lung şi lat, în Arhipelag a început să încolţească embrionul marinei elene.

Pliniu istoriseşte că Danao a fost cel dintâi care trecuse din Elada în Egipt, cu o navă lungă de 100 metri ,în anul 1500.

Lăsând la oparte bogata imaginaţie din expediţia Argonauţilor, putem să reţinem din această frumoasă epopee multe date interesante.

Bătrânul rege Pelia ordonă nepotului său Giasone de a lua lâna de aur, pe care Friso o sacrificase lui Zeus, protectorul fugarilor, atârnând-o în pădurea sacră din Clochida, pe malul răsăritean al pontului Euxin, sub paza unui balaur veşnic deştept.

Giasone construi în portul Ilcos o navă de pini, al cărui catarg de stejar era adus din pădurea Dodona, apoi o lăsă în apă, botezând-o după numele constructorului Argus. Cincizeci de luptători, floarea sângelui Aheu s'au îmbarcat pe această navă sfântă, a cărui cârmă o ţinea Tifi, o pilota Linceu, iar Orfeu cu lira şi cântecul său, împrospăta curajul întreprinzătorilor săi amici.

Plecară din Ilcos şi după ce-au ajuns la insula Lemnos, unde au locuit mai de mult Lemniesele, care toate şi-au omorât necredincioşii lor bărbaţi, prin Helespont, au ajuns la Cizico regele Dolinilor, cu care vorbiră. Plecând mai departe, furtuna îi întoarse la Dolini, şi aceştia ne mai recunoscându-i îi atacară, dar fură învinşi şi însuşi regele Cizico căzu mort. De durere se sinucise soţia sa Cleite, pe care nimfele de pădure au plâns-o.

Din lacrămile lor au isvorât o fântână. Apoi, au plecat la Salmideseu din Tracia, unde locuia ghicitorul Fineo, care le dete instrucţii asupra drumului ce mai aveau de urmat şi în special asupra trecătoarei Simplegadei, unde erau nişte stânci care se închideau alternativ cu aşa repezeală, încât ar fi putut tăia în două orice corabie, astfel că o parte să rămână afară iar cealaltă înăuntru.

Afară de expediţia Argonauţilor, istoria ne povesteşte despre Eneea dela Troia (cetatea atacată şi incendiată la 3080 a. C.). Scăpat de foc cu puţinii lui tovarăşi Eneea fugi şi după o lungă călătorie pe mare ajunse la gurile Tybrului, iar regele acestei ţări, ce se numea Laţiu, primi bine pe noul sosit, îi dete de soţie pe fiica sa Lavinia şi apoi îl lăsă moştenitor peste tot regatul.

La asediul Troiei au luat parte peste 200 vase, dintre care 50 puteau îmbarca 120 de luptători. Beoţii aveau de căpitan pe Argesilao, Scionii pe Agamemnone, Lacedemonienii pe Menelau şi Cefalonii pe Ulise.

După ce se mai liniştiră răsboaiele interne, grecii vechi au fondat numeroase colonii pe coastele vecine; aşa în peninsula Italică oraşele Taranto, Eracleia şi Brindizi erau dorice; Reggio, Cuma şi Partenoppe erau ionice iar în Sicilia, Siracuza era Corintiniană. Focezii, cei mai bravi marinari ai Eladei, navigau cu corăbii rotunde, de câte 50 de rame şi atât căzură cu drag regelui din Tartesso, că îi chemă să locuiască acolo.

Unii se îndreptară spre Occident şi fondară oraşul Marsilia, care a devenit inamicul neîmpăcat al Etruscilor şi Cartaginezilor.

După marina Eladei s'a ridicat marina romană, care s'a ilustrat în cele trei războaie punice.

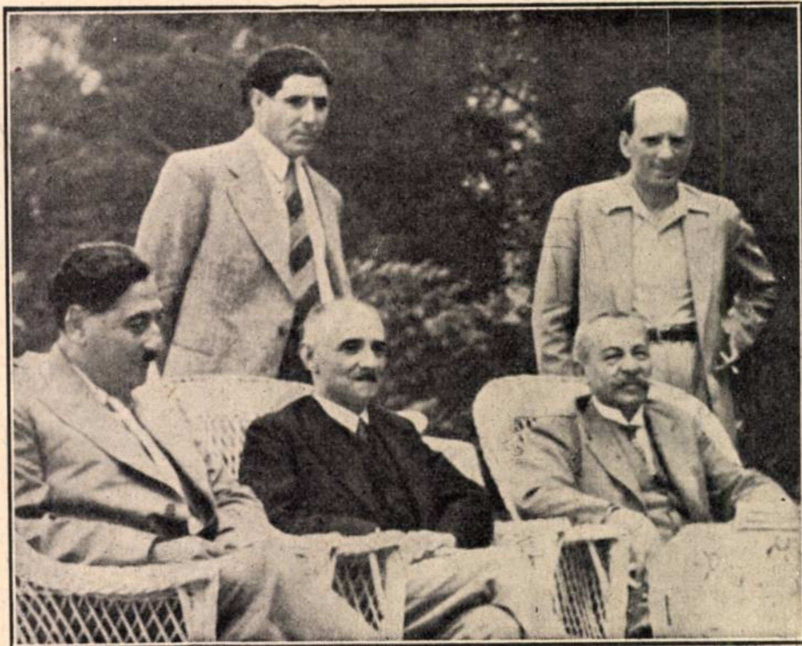
In golfurile pline de poezie ale peninsulei Italice s'a început şcoala de modelaj a scafului şi a armamentului velaturei.

Prin calculele matematice determinându-se coeficientul suprafaţei pânzelor, în raport cu forţa vântului şi greutatea navei, prin exerciţii îndelungate câştigându-se practica manevrelor, şi prin observaţii dese aflându-se secretul mecanicei universului, marina trecutului intră într'o nouă fază.

Descoperirea proprietăţii acului magnetic, invenţia lacului şi amenajarea unui ceasornic de preciziune, portolanii, astrobalul şi apoi sextantului, farurile, semafoarele, hărţile cu desfăşurări plane şi regulamentele de drum înlesnind mersul pe mare, au accelerat desvoltarea artei nautice.

Corăbiile, care au croit drumurile, pe care noi le străbatem azi cu aşa mare siguranţă şi uşurinţă, dispar una câte una, fie înghiţite de valuri, fie scoase din serviciu, pe când în locul lor se ridică giganticele bastimente cu elice, din ce în ce mai mari şi mai frumoase.

Marele scriitor Schalom Asch în mijlocul unui cerc de intelectuali

SPRE POLUL NORD

Berlin-Tempelhof, ora 11 noaptea.

Câmpia imensă a aerodromului e acoperită de zeci de mii de curioşi: în lumina electrică abundentă se vede o mare de capete. In jurul unui hangar uriaş, cordonul abia mai poate să reţie avalanşa umană. Iar în faţa hangarului, reporteri înarmaţi cu creioane, microfoane postate pe tripiede: participanţii expediţiei îşi dau interviewuri, cu o oră înaintea plecării.

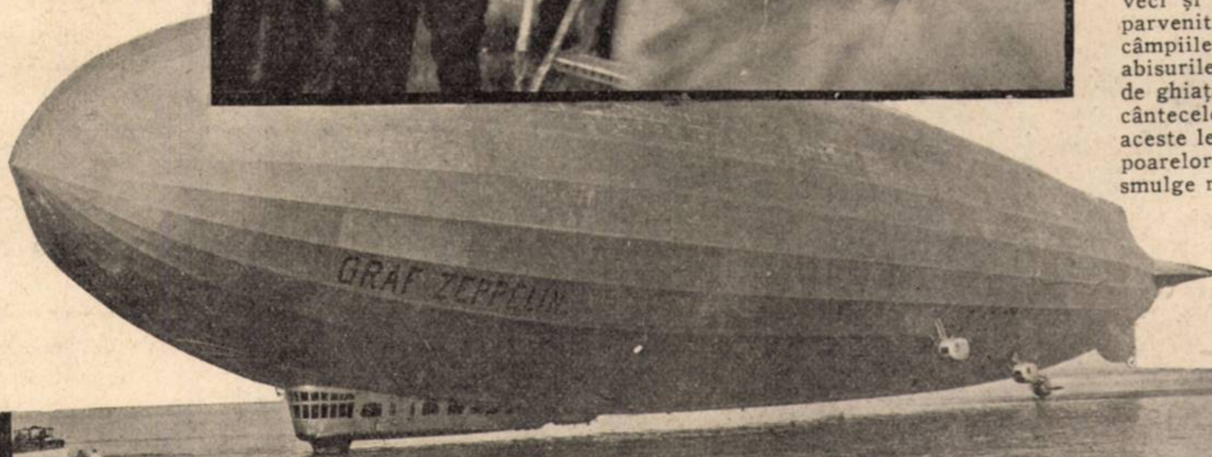
Comandantul dirijabilului „Zeppelin", Dr. Eckener este primul, apoi participanţii: Profesorul rus Samoilovici, vechi cunoscător al regiunilor polare, cunoscut în toată Europa de când a pornit cu spărgătorul de ghiaţă „Krassin" în ajutorul expediţiei naufragiate a lui Nobile. Apoi rusul Moltsanov, directorul institutului aeronautic din Leningrad şi inventator, însoţiţi de colegii lor germani, ruşi şi scandinavi. Fiecare e o somitate în meteorologie şi geo-fotografie. Cuvintele reporterilor şi răspunsurile savanţilor sunt înghiţite de freamătul mulţimii. Ora pornirei se apropie.

La ora douăsprezece fără cinci minute, participanţii expediţiei îşi iau ultimul adio de la cunoscuţi şi se urcă în gondolă. Trupe vin în pas gimnastic, un motor remorchează dirijabilul din hangar. Trupele se agaţă de sute de funii şi motoarele aeronavei pornesc.

Mulţimea e agitată, din zeci de mii de piepturi isbucneşte un ura.

Prind ultimul cuvânt al reporterului-speaker: „Noroc şi succes la drum". Aeronava s'a înălţat, în câteva clipe a şi ajuns departe. Un minut mai vedem ferestrele iluminate ale gondolei — şi apoi nu mai putem distinge nimic. Câmpia imensă se goleşte încet.

Sus: *D-rul Eckener, după un sbor de încercare.* Jos: *Dirijabilul amerizează lângă insula Hoocker.*

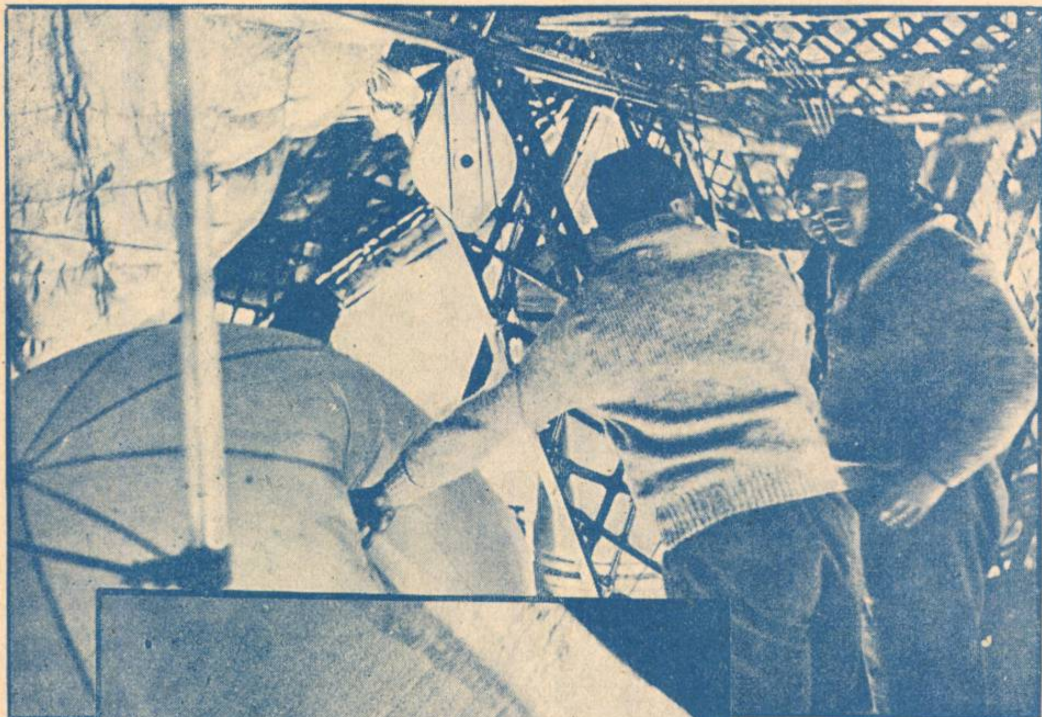
SCOPUL EXPEDIŢIEI

Un scop pur ştiinţific? Cel puţin aşa rezultă din informaţiunile oficiale şi din declaraţiile participanţilor. Intre Siberia şi polul nord sunt ţinuturi imense, necălcate de picior de om. Inspre nord de Alaska, deasemeni. Influenţa curenţilor de aer a regiunilor polare asupra climei noastre este covârşitoare, deci până ce nu vom cunoaşte toate fenomenele meteorologice al arcticului, nu putem să ştim ce ne aşteaptă: Secetă sau ploi? Frig sau călduri?

Staţiunile meteorologice din Groenlanda, Spitzberg, Alaska, etc., au furnizat date preţioase: observaţiunile lor însă nu puteau să fie complecte şi satisfăcătoare. Doctorul Eckener intenţionează să mai facă anul viitor, alte expediţiuni în regiunile polare şi să instaleze douăzeci de posturi de observaţie, echipate cu aparate automate de înregistrare, cu emiţători de telegrafie fără fir — deci se fac toate eforturile, pentru a cunoaşte mai bine meteorologia arcticului.

Intr'adevăr un scop foarte nobil şi indiscutabil ştiinţific. Dar numai atât?

Drumul făcut de uriaşa aeronavă într'o zi, nu poate fi parcurs nici în doi ani de o expediţie, care îşi transportă proviziile şi instrumentele pe sănii trase de câini. Iarna polară e monotonă: o noapte, care durează şase luni. Greutăţile sunt de neînvins: multe ţinuturi n'au putut să fie explorate, căci orice om, care s'a avântat până în împărăţia morţii albe, a dispărut pentru veci şi nici o ştire nu a mai parvenit. Frigul şi ghiaţa învălue câmpiile albe ale arcticului, prin abisurile şi crăpăturile munţilor de ghiaţă, un vânt ucigător cântă cântecele pustietăţii. Acordurile aceste le regăsim în melodiile popoarelor scandinave. Cine va smulge regiunilor morţii, secretul

lor? Căci nici atât nu ştim, dacă sub ghiaţa eternă se ascunde sau nu o suprafaţă de pământ, dacă miezul munţilor de ghiaţă este sau nu o stâncă, sau dacă totul este numai un ocean îngheţat şi stăpânit de frigul polar?

Noi, popoarele Mediteranei, am scormonit fiecare bucată de pământ, căutând comori. Epuizându-se acestea, ne-am aventurat în continentele exotice. Se pare că acum a venit rândul regiunilor polare.

Dacă câmpiile şi munţii acoperiţi de ghiaţă vor fi exploraţi, dacă cetele de profesori savanţi vor scormoni şi acolo scoarţa pământului, atunci cui vor aparţine toate bogăţiile unui sol neexploatat încă? Raţiunea-mi dictează răspunsul: aceluia, care va avea cea mai mare nevoe de ele.

DRUMUL CĂUTĂTORILOR DE... FENOMENE METEOROLOGICE

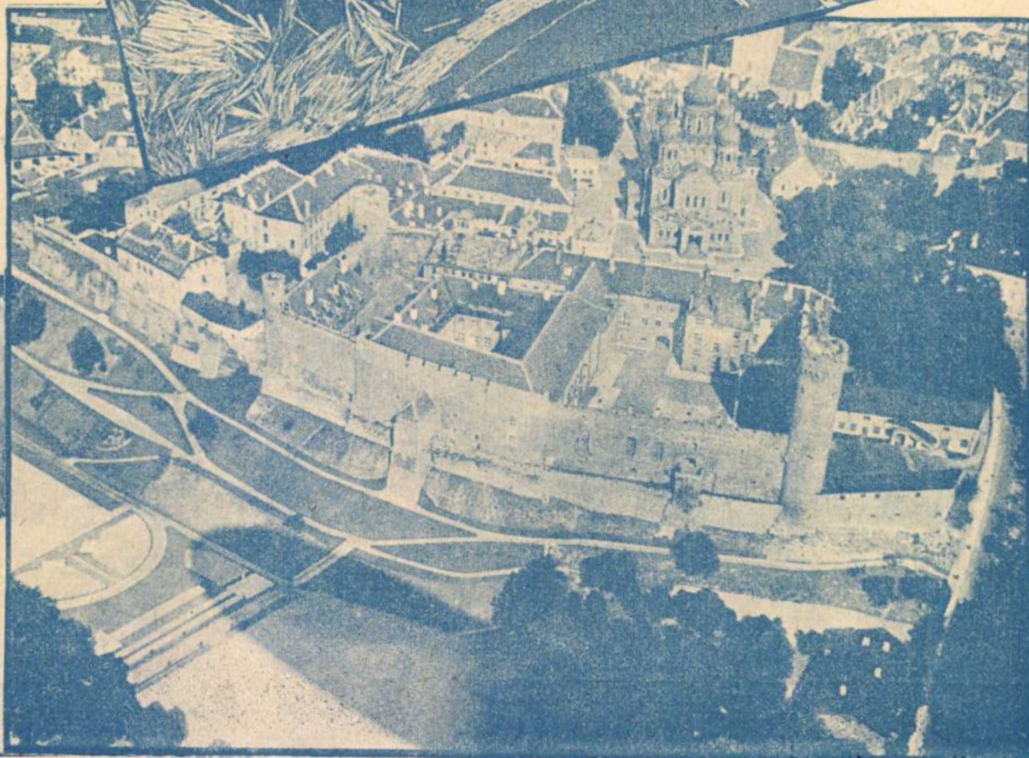
Mândra navă s'a îndreptat înspre Leningrad. Acum douăzeci de ani, toţi „mujicii" s'ar fi închinat, la vederea dirijabilului uriaş. Acum, poporul rus a uitat să-şi facă cruce. Evoluarea e însoţită de însufleţirea şi mirarea ruşilor, cari discută cu aprindere. Un scurt popas la Leningrad — entuziasm indescriptibil. Sute de mii de oameni se adună şi pare-se, fiecare înţelege rostul călătoriei îndrăsneţe.

Odată cu plecarea aeronavei de la Berlin, înspre insula Hocker, a pornit şi spărgătorul rus „Malygin" având pe bord pe generalul Nobile. Aeronava pornită din Berlin în ziua de 24 Iulie, ajunge în seara zilei de 27 la locul rendez-vous-ului. Dăm cuvântul participanţilor:

Sus: *Inspectarea scheletului.* Stânga: *Lansarea unui balonaş.* Stânga jos: *Generalul Nobile zăreşte dirijabilul.* Jos: *Peisagii văzute din Zeppelin.*

„Ziua de 27 Iulie am petrecut-o în aşteptarea evenimentului pricipal, şi anume întâlnirea cu „Graf Zeppelin". La ora 8.30 seara aeronava a apărut la orizont. O oră mai târziu uriaşul aerului se lăsa încet pe suprafaţa apei.

De pe Zeppelin, fu cerută numaidecât o barcă. Schimbul de poştă se efectuă cu repeziciune după care aeronava se ridică din nou şi părăsi golful îndreptându-se spre Sewarnaja Semlja".

Un al doilea raport radiofonic de pe „Malygin" spune asupra întâlnirei:

„Intre stâncile ţinutului Franz Iosif apăru un punct mişcător. Nu trecu nici o jumătate de oră şi Zeppelinul zbură deasupra lui ‚Malygin" ocoli în cercuri golful şi se lăsă încet pe suprafaţa mărei. Prin megafon se strigă către noi: „Predaţi poşta".

O şalupă cu saci poştali ajunge la gondola „Zeppelinului". Cei de pe aeronavă sunt foarte grăbiţi. Eckener ne transmite prin radio „Mai repede, plecăm spre *Sewarnaja Semlja*".

Profesorul Samoilovici deabia mai are timp să ne strige din gondola Zeppelinului:

„Dela Leningrad până aci 37 de ore".

Se aude o lovitură de gong.

Zeppelinul se ridică, şi la ora 9.50 dispare privirilor noastre".

Nu aveţi impresia unei manevre? Totul a decurs cu promptitudine şi repeziciune. Soliditatea dirijabilului învinge şi pericolul polar. Deci călătoria aceasta e numai un preludiu.

La miezul nopţii, în aceeaş zi, Zepelinul ajunge deasupra insulelor Franz Iosef, la 81 grade latitudine nordică.

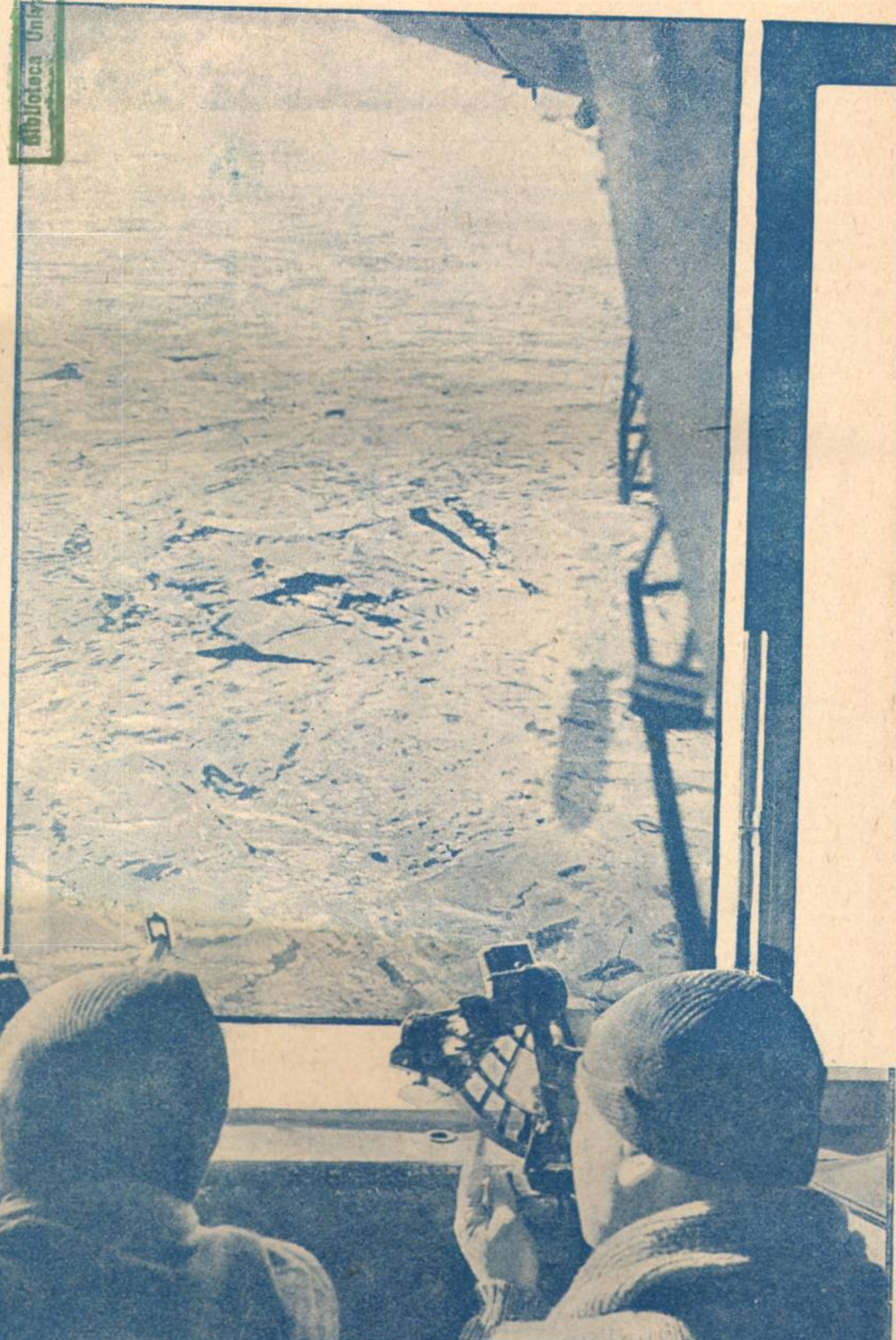
CE S'A FACUT ?

Expediţia ridică în aceste ţinuturi, o serie de hărţi foto-geodezice, descoperind munţi şi configuraţii de teren solid, necunoscute încă geografilor.

Postul de T. F. F. nu poate comunica timp de 40 de ore: nu se făcea noapte. In regiunea aceasta ziua ţine şase luni. Şase luni soarele nu apune. Exploratorii se zăpăcesc: nu mai ştie nimeni, când să doarmă, când să se scoale. O încordare, un suflu de entuziasm şi bucurie, nu lasă pe nimeni să se odihnească. Peisagii neverosimil de frumoase se perindă: dirijabilul înaintează mai repede ca un tren expres.

El sboară peste o ţară albă şi peste mări verzi. Ursoaica albă îşi alăptează puiul şi se uită speriată la o minune zburătoare. Pe marginile ghieţei, cârduri de foce sar speriate în valuri reci. Ochii călătorilor sunt orbiţi de strălucirea zăpezii; cele câteva fire de păr ale savanţilor tremură de emoţie.

Ultima etapă: peninsula Taymir. Aci survine o schimbare în ruta prevăzută: încercarea de a înainta mai departe spre pol, în aşa numita „regiune Nicolae al II-lea", este abandonată. Condiţiunile atmosferice s'au înrăutăţit. Zeppelinul prudent se reîntoarce la aerodromul Tempelhof lângă Berlin.

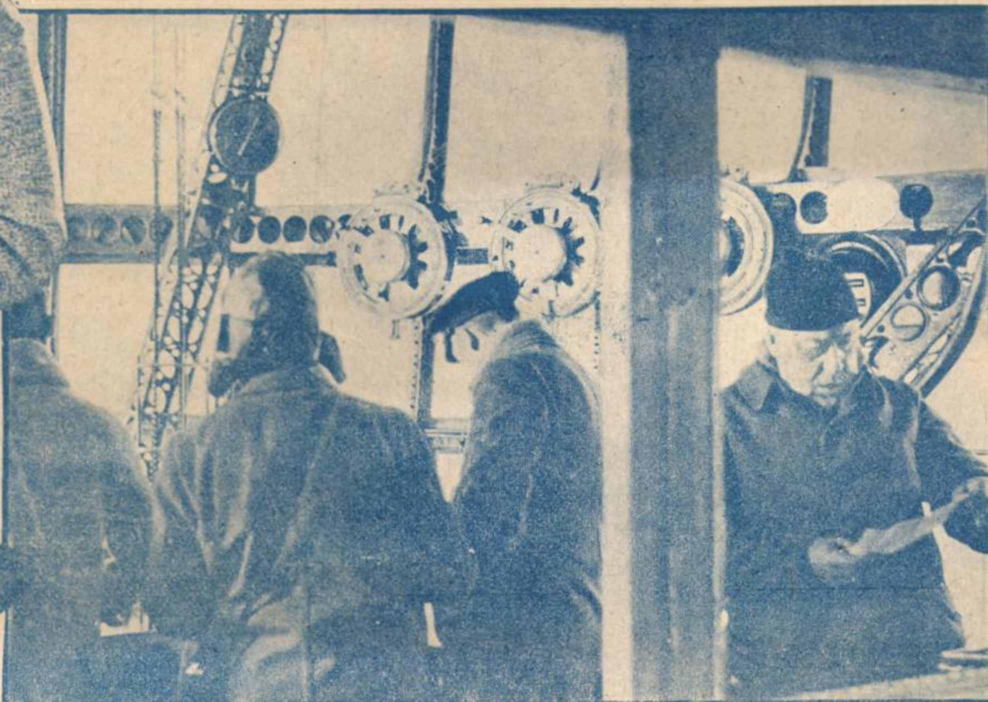

REZULTATELE EXPEDIŢIEI

Expediţia nu a depăşit latitudinea de 82 de grade — regiunea, unde exploratorii dirijabilului Italia şi-au găsit tragicul lor sfârşit. Doctorul Eckener e prudent.

In cursul celor patru zile de drum, s'au lansat numeroase balonaşe cu posturi emiţătoare automate, care comunicau din înălţimi mari observaţiunile meteorologice făcute tot de aparate automate. Un singur balonaş astfel echipat, costă jumătate milion de lei.

Sus: *Marea polară.* Mijloc: *Măsurarea înălţimei.* Stânga: *Poşta aeriană.* Jos: *In faţa hărţilor.*

In momentul când balonaşul stratosferic a fost introdus în tubul de lansare, plasat în mijlocul aeronavei, a fost ataşat şi pachetul cu instrumentele verificate în prealabil, iar în partea de sus a navei s'au deschis două clape automate. Toate baloanele au atins o înălţime de 10-12.000 de metri.

Viaţa călătorilor, în cabinele gondolei, nu a fost nicidecum neplăcută. La postul de comandă şedeau cu schimbul D-rul Eckener, fiul său Knud Eckener şi căpitanul Lehmann. Frigul nu s'a simţit, decât „noaptea": adică în cursul celor câteva ore de somn, petrecute într'un fotoliu. Bucătăria navei servia numai alimente calde, însă prezentate pe farfurii şi în pahare de hârtie. Cantitatea redusă a apei potabile nu a permis o spălare a vaselor: după întrebuinţare, ele au fost aruncate peste bord.

Terenurile descoperite nu poartă nici o urmă de vegetaţie: fâşii de pământ complect arid, sfâşiat de presiunea imenşilor munţi de ghiaţă, cari se formează în cursul nopţii de iarnă. Numai acele animale cari trăiesc din vânătoare de peşti pot să existe aci. Prin urmare, staţiunile meteorologice, cari se vor înfiinţa anul viitor, vor trebui să fie echipate foarte bine şi prevăzute cu provizii pentru cel puţin doi ani.

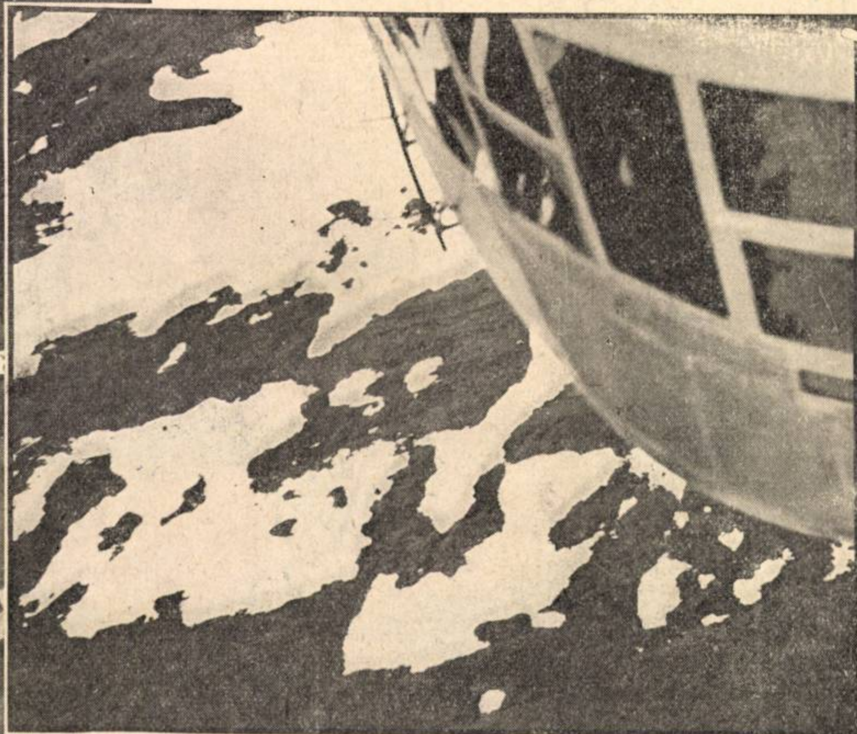

Echipajul stabilind itinerariul navei.

Ofiţerul de serviciu primeşte ordinele prin megafon. Jos: Dr. Eckener şi fiul său Knut, luând masa.

Dirijabilul şi-a dovedit superioritatea. Inainta repede şi sigur spre locul întâlnirei cu Malygin, dar nici atunci nu a staţionat, decât cele zece minute, cât a durat schimbul de poştă. In barca spărgătorului Malygin, care aducea poşta până la dirijabilul amerizat, stătea generalul Nobile. Ajungând lângă dirijabil, şi-a întins mâna către aviatorul Ellsworth — o strângere de mână de o clipă — apoi d-rul Eckener a dat

Zeppelinul deasupra Nouei Zemlia.

semnalul de pornire. Nobile se uita mişcat după uriaşa navă: Ellsworth a fost acum trei ani însoţitorul dispărutului Amundsen.

Savanţii lucrau febril şi aproape nici nu se odihneau. Aparatele lor au funcţionat neîntrerupt timp de 50 de ore.

Prin foto-geodezie, sau realizat lucrări topografice, care altfel numai în doi sau trei ani puteau să fie terminate.

Anul viitor, expediţiunile vor trebui să părăsească gondola — şi să exploreze solul. Căutătorii de aur şi platină la polul nord — sosiţi cu dirijabilul!

A. MUNTEANU

MISTICISMUL în zilele noastre

CA o febră ce întunecă mintea şi tortureaza trupul, un val de misticism năpădeşte astăzi lumea, forţând porţile civilizaţiei moderne.

Un noian de secte religioase, în inima Statelor Unite, cultivă nudismul, vrăjitoria, magia neagră şi alte practici medievale.

Aşa bunăoară, în mai toată California şi chiar în multe părţi ale Europei, cultul nudului a achiziţionat numeroşi adepţi.

Alte secte pretind că sunt în comunicaţie cu Dumnezeu, prin intermediul fecioarelor, sau consideră pe diavol şi pe Dumnezeu deopotrivă de demni spre a fi adoraţi; alte secte practică dragostea liberă, păgânismul, tauticrismul, diableria medievală şi eugenismul, dând omului de mentalitate normală, viziunea unui caleidoscop fantastic, ca halucinaţiile unui fumător de opiu.

Toate aceste culte, sunt isvorâte din nesăbuita dorinţă a unora, de a scăpa de moarte şi suferinţele inerente vieţii. Este o dovadă hotărâtoare, că în ciuda multiplelor posibilităţi de luminare a minţii, lumea modernă cu civilizaţia ei înaintată, cuprinde încă exemplare omeneşti la nivelul intelectual al strămoşilor de acum câteva secole.

Cum aceşti fanatici nu se fac vinovaţi de crime sau delicte, intervenţia autorităţilor nu este posibilă, astfel că acest val sinistru de misticism, este o ameninţare continuă a familiilor şi a tineretului, nutrit din frageda copilărie de idei absurde şi periculoase.

Pericolul moral apare mai evident, dacă considerăm cifrele statistice, care ne arată că există astăzi numai în California 300 de secte retrograde, cu peste 100.000 de adepţi; ceeace ne duce la concluzia că numai în America de Nord sunt peste 2 milioane de sectari mistici.

Dintre aceste culturi, cel mai inofensiv ca manifestare, însă cel mai periculos din punct de vedere social, este acela, unde grupuri de femei şi bărbaţi, formând adevărate colonii, işi cresc copiii „ştiinţificeşte", în afara legilor, considerând căsătoria o instituţie perimată, pledând pentru dragostea liberă.

Deşi teoriile lor par a fi emanate dintr'o tendinţă de a deschide orizonturi mai largi vieţii, abolind anumite restricţiuni şi inconveniente ale căsătoriei aşa cum este în uz astăzi, s'a constatat totuş, că ele servesc interesele personale ale şefului coloniei, care abuzează de condescendenţa pe care i-o acordă acoliţii săi, speculându-i sub toate raporturile, în modul cel mai neruşinat posibil.

O altă categorie de secte mistice — dintre cele mai periculoase — îmbrăţişează toate superstiţiile şi bestialităţile întunecatei epoci medievale, ca adoraţia diavolului, canibalismul etc. Liturghia neagră este oficiată în sânul acestor secte, de un preot renegat, isgonit de biserică şi de o fecioară „curată la suflet şi la trup", — cum spun aceşti obscurantişti — ce apare goală în timpul slujbei.

Aceşti medievalişti mai susţin că se poate ajunge la o supremă exaltare spirituală, prin mortificarea cărnii, şi asemenea preoţilor cari purtau sub vestmintele lor, un lanţ de metal în jurul mijlocului, pentru a-şi chinui trupul, ei poartă cingători, cari le taie carnea.

Mai toate cultele cunoscute în Europa şi-au găsit acoliţi şi în America. Astfel nudismul, practicat în ţările de nord ale vechiului continent, îşi are colonia sa în America la Plainfield în Munţii Watchung, — la o oră depărtare de New-York.

Tablouri impresionante, găsite la adepţii sectei Donkhobor or

In Canada, se află deasemenea curioasa sectă a Donkhobor lor cari au avut bizara inspiraţie de a se declara contra şcolilor publice şi a impozitelor.

Voodoismul îşi are şi el reprezentanţii săi. In aparenţă redus la un comerţ de amulete şi talismane s'a dovedit a fi un prilej de satisfacere a instinctelor canibalice.

Credincioşii sunt de o superstiţie nelimitată, purtând în jurul gâtului oase de pasăre şi flanele colorate pentru a se feri de spirite, risipin-

Scena din crezul psihopatului Aleister Crowley, ale cărui precepte fundamentale sunt: „Fă ce vrei" şi „Iubirea e totul".

du-şi avutul pe elixiruri de dragoste, farmece şi amulete.

In Haiti, marinarii au descoperit că adoraţia şarpelui sacru „Woodo", comportă sacrificii omeneşti, întrucât la oficierea ritualelor, credincioşii beau un elixir, dintr'un amestec de alcool şi sânge de copil.

In împrejurimile New-Yorkului, o altă sectă curioasă, numită, colonia „Omului omnipotent", îşi bazează cultul pe fachirism. Şeful acestei secte este considerat drept un supra-om. Printre adepţii săi se numără multe doamne din elita New-Yorkului.

Un scandal enorm s'a stârnit însă în jurul ciudatei secte înfiinţate de un psihopat, Aleister Crowley, care şi-a dat singur denumirea de „bestia apocalipsului" propovăduind crezul său, redus la maximele: „Fă ce vrei, asta să-ţi fie legea!" şi „Iubirea e totul!"

Adepţii, recrutaţi majoritate din pătura intelectualilor, luau parte la „liturghii negre" unde printr'un exces de desfătare şi beţie de alcooluri şi stupefiante, pretindeau că ating o supremă exaltare spirituală, capabilă de a le da iluzia fericirei eterne. In urma unui formidabil scandal ce s'a iscat la Ryerson, „bestia apocalipsului", a fugit însă la Paris, iar sectanţii s'au risipit.

Crowley şi-a propăvăduit crezul prin numeroase volume, deslănţuind o adevărată epidemie în cercurile aristocraţiei americane.

Cităm în această categorie printre alţii pe „Regele Benjamin" din dinastia lui David, care înfiinţase o colonie pe malurile lacului Michigan, ordonând acoliţilor săi să-i dăruiască bunurile şi femeile, pe John Al. Dowie supranumit „Mesagerul Domnului", pe „Elijah restauratorul", care a fundat oraşul Zion, guvernat acum de fostul său secretar Wilbur Glen Voliva şi însfârşit pe Aimée Mc. Pherson, un original interpretator al bibliei.

Un alt gen de mistici, cu practici barbare, au fost descoperiţi de curând la Santa Suzana, de către poliţia Californiană.

Slujbele se oficiau noaptea, pe colinele învecinate ale oraşului şi constau din ceremonii cât se poate de bizare: femei goale dansau în jurul a doi cotări înjunghiaţi. Dansul dura până la complecta extenuare a dansatoarelor.

Tot în acelaş timp, poliţia a descoperit că fiica unui anume domn William Rhodes, decedată cu patru ani înainte, se afla îngropată sub podeaua dormitorului tatălui său, împreună cu şeapte câini înjunghiaţi.

Cultul acesta aminteşte de un rit al antichităţii, practicat printre alte popoare şi de Canaaniţi, cari sacrificau câini în credinţă că acest procedeu, este secretul învierii morţilor. Prin anul 400 înainte de Christos, grecii deasemenea obişnuiau să jertfească câini zeiţei Hecate şi să le îngroape cadavrele în jurul altarului. Cam în acelaş fel au fost găsit îngropate şi leşurile câinilor, în jurul cadavrului Willei Rhodes.

Mahomedanii păstrează şi ei o sumă de superstiţii legate de uciderea câinilor, în special a celor negri. Astfel după o veche tradiţie, câinele negru este încarnaţia unui spirit rău, care devine liber prin moartea animalului, rătăcind prin lume şi deslănţuind nenorocirile cari se abat asupra oamenilor.

După o tradiţie japoneză, sacrificiul unui câine negru aduce ploaie, iar un câine alb, însenineazǎ cerul. Se pare că acest animal domestic, a exercitat o curioasă fascinaţie asupra omului primitiv, întrucât tradiţii relative la îngroparea şi sacrificarea câinilor, datează încă din cele mai îndepărtate timpuri ale istoriei.

In cursul investigaţiilor întreprinse în sudul Californiei, relative la practicele diverselor secte mistice, poliţia a descoperit într'o bună zi, că şapte membri ai unei secte intitulate „Great Eleven", dispăruseră fără urmă. Cercetându-se cazul în amănunte, s'a putut dovedi că unul din cei dispăruţi şi anume o femee, fusese incinerată într'un cuptor de cărămizi, pentru a goni din trupul ei, demonul paraliziei, care o chinuia.

Afacerea luă proporţii fabuloase, în urma procesului intentat de milionarul Clifford R. Dabney, D-nei May Otis Blackburn, marea preoteasă a sectei, care primise 50.000 de dolari din partea reclamantului, pentru a termina cartea rituală a cultului, intitulată „Pecetea şasea". Marea evanghelie, trebuia să reveleze misterele vieţii, ale morţii, a cerului şi pământului, iar drept verificare a aserţiunilor afirmate în ea, să producă o minune : aceea de a învia trupul decedatei Willi Rhodes.

Surprinzător însă este faptul, că la scoaterea cadavrului de sub podele, se constată că trupul se conservase în mod surprinzător, graţie unui lichid de îmbălsămare, preparat după o reţetă indicată de Miss Blackburn.

Vrăjitoria, deasemeni şi-a găsit numeroşi adepţi în zilele noastre.

Asasinatul din Troy, (Pensylvania) stăruie încă în spiritul publicului, prin scenele de groază desvăluite cu ocazia procesului, unde trei tineri — dintre cari unul de 14 ani, — au fost condamnaţi pentru a fi măcelărit pe un anume Rehmayer.

Măsurile luate contra vrăjitoriei, într'o oarecare măsură în vigoare şi prin legile de astăzi, datează încă din timpul regelui James, care fiind cuprins de rău de mare în timpul unei călătorii, fu convins de curteni, că valurile fuseseră turburate de vrăjitori. Acest fapt îl determină să-i extirpe, prin măsurile cele mai drastice, care-i stăteau la dispoziţie.

Drept încheiere, amintim de secta denumită „Ordinul sacru al fraţilor albi" din San Francisco, întemeiată pe credinţa apariţiei unui supra om, care va proceia un nou „mesia", răspândind fericirea pe globul pământesc.

Intr'o serie de viitoare articole, vom desvolta pe larg practicile şi ideile diverselor secte enunţate în articolul de faţă, demonstrând bizareria şi pericolul social pe care-l prezintă aceste aberaţiuni mistice.

DE VORBA CU CITITORII

Ratol. — Dumneata mai lipseai aci în rubrică, să-mi omori „șoricelii"! Nu cred că filmul a alunecat pe o panta greșită prin sonorizare, ci că sonorizarea nu-i încă la înălțime costituind de multe ori un impediment în manifestarea artistică. N'am ajuns încă la o perfectă armonizare a fotogeniei, cu fonogenia.

Schița grafologică: Faci parte din categoria oamenilor la care predomină sentimentalismul. Senzualitate puternică. Orgoliu, multă încredere în sine. Logică. Spirit analitic. Ceva prea precipitat în hotăriri. Sociabil. Tendința de progres, de perfecționare. Aspirațiile dumitale sunt realiste, de imediată utilitate. O intimă preocupare, de a te conduce numai după rațiune.

Costi. — Scrisul dumitale denotă un caracter încă neformat. Tendințele sunt totuș vizibile. Natural subsceptibile încă de transformări. Spirit științific, deductiv. Sentimental. Răutate. Spirit de economie care merge până la sgârcenie. Căutați să înlocuiți imaginația, prin cultură. Modestie. In general intelectul are calități susceptibile de o frumoasă perfecționare, sufletul propriu zis, deși în esență sunteți un sentimental cum v'am spus, e inegal, umbrit încă, de atribute nu tocmai simpatice. Crud, dar adevărat!

Mimy Florescu. — Eu sunt omul, care nu refuz nimănui nici un serviciu, așa că mă execut. Ești o fire cam răutăcioasă, duduiță și egoistă. Persoana dumitale te preocupă ceva prea mult. Știi să-ți urmărești cu multă perseverență dorințele. Senzualitatea e înfrânată, dar nu înseamnă prin aceasta că ai distrus-o. Neîncredere în oameni. Tendințe de pesimism. Ești încă nesigură de dumneata, nu știi cum să-ți întrebuințezi calitățile, și atributele femenine.

Nr. 13. — Deși scrisul dumitale e susceptibil de o bogată interpretare, voiu reduce schița grafologică la câteva trăsături dominante, fiindcă nu am timpul material, de a face portrete ample. Dacă ați vedea corespondența, mi-ați înțelege martiriul. Duduie d-ta te masculinizezi. (Honni soit!) Egocentrismul conștient de care dai dovadă, voința echilibrată, vederea realistă a vieței, sunt atribute rare pentru o femee. Fire expansivă, senzuală. Rafinament femenin. O tendință nestăpânită de a lega relații. (Nu comerciale! S. O. S.) Preocupări estetice. Dorința de cultură. Dece-ți place să te lauzi atât duduie? Vezi No. 13, ți-a adus de data aceasta și puțină desamăgire. Te-aș ruga să-mi scrii o scrisoare mai puțin tip „contabilitate" poate că mai am ceva de spus.

Teddy. — Pe cât ești de amabil și de „perios" cu mine, pe atât ești de artăgos în realitate. Iți spun adevărul acesta brutal, findcă te poți corija și cred că-ți fac un real serviciu. Ești de asemeni un om încăpățânat și impulsiv. Nerăbdător. Destul de inteligent însă, ca să poți armoniza calitățile intelectuale cu cele morale. Capricios în hotăriri. E o contradicție flagrantă între ceeace gândești și faci. Ai să-mi ierți expresia, dar la dumneata s'ar potrivi vorba aceea românească: „Brânză bună în burduf de câine". Atitudinea morală, ca și progresul efectiv intelectual, nu va lua un caracter pozitiv, atâta timp cât nu vei încerca să reprimi superficialitatea și neglijența de care suferi acut.

Rudy E. — Inainte de a-ți da un sfat țiu să-mi destăinuești: 1) Care este atitudinea dumitale față de simpatiile pe care le ai. 2) Dacă te preocupă ideea erotică. Dacă cumva nu ești dispus să fi sincer, în răspuns, toată opera de asanare, se distruge și pierdem timpul în van.

„1-3" Brăila. — Dumneata suferi de mania presupunerilor. Excepțional, ai nimerit-o. Aprecierile cu cari te gratifici singur că ai un stil sec, banal, că nu poți scrie de cât astfel, nu ți sunt suficiente? Și apoi dumneata crezi că sunt ambigen, că mă intitulezi și domn și domnișoară și grafolog și grafologă, apreciezi că sunt experimentat și experimentată. Inainte de a-ți răspunde decide-te: vrei să corespondezi cu masculinul sau cu femeninul?

Lydya. — Prin intuiție precisă în a interpreta afecțiunile altora, am vrut să înțeleg că aveți un simț foarte desvoltat, de a pricepe prin lucruri mărunte, prin gesturi, ce se întâmplă sufletele altora. E clar? Cât privește francarea, plicul a venit francat, simpatia a sosit însă nefrancată.

Lèvres sauglantes. — Imi pare rău că te-am făcut să aștepți, dar trebue să răspund în ordinea vechimei. Primesc cu multă plăcere confidențele d-tale și sunt sigur că în curând va sosi și pentru d-ta, mult așteptatul „pacha blanc", care să te tiranizeze și să te scoată din apatie. Dar ar fi un non sens, tocmai pentru că îți place libertatea. Dragostea și libertatea sunt noțiuni cari se exclud, în afară de... căsătorie.

Lămuriri asupra persoanei mele? Sunt un semn de întrebare. Fiecare, cu cochetăria lui.

Aștept paginile d-tale (4) cu cel mai viu interes.

Manzi. — Se poate mărita o fată cu'n bărbat pe care nu-l iubește și pe care-l vor părinții pentru că au bani și situație? Dacă acel bărbat nu e desgustător, da. Și iată de ce duduie. Viața se consumă între două tragedii; aceea de a nu-ți ajunge idealul, și aceea de a-ți-l ajunge. Faliment în ambele cazuri... dacă dorești și o analiza grafologică mai riscă puțină inspirație și transcrie-o pe hârtie velină, dar nu cu stiloul.

Soledad. — Toate scuzele pentru interpretarea pseudonimului, care deși e spaniol, nu e revoluționar. Sunt mulțumit de confirmarea ce-mi dai în privința expertizei mele grafologice.

Nu-ți zic Adios... muchachos... ci tocmai contrar.

Prințul geniilor. — Pseudonimul e foarte modest, dar are un păcat. Iți amintește de pensionarii balamucului. Analiza grafologică: Caracter instabil, violent. Oarecare depresiune sufletească. Bănutor. Un sensualism brutal, care merge până la trivialitate. Idei încâlcite. Preocupare de a fi „bine" în societate. Incredere în sine, vanitate.

Ești mai mult prințul geniilor... obscurantiste.

Ateiram Namreb. — N'am înțeles nimic, ești foarte misterioasă așa... întoarsă pe dos. Pentru un portret la „Cabinetul psihografologic", e nevoie de câteva scrisori mai lungi, din diferite date, scrise cu penița sau creionul și trei psiho-poli. Atât.

Mica Victoria. — Când eu știu perfect, de bine că deabia am răspuns la această chestiune... Ce pot să vă mai spun, nou? E frumos, însurat, și are un copil pe care-l adoră. Scriți în limba teutonă. Cum se face că ați pierdut ocazia, când a fost aci în București?

Ana-Ciang-Fui. — Părerea mea este că nu trebuie să intri în conflict cu autoritatea maternelor. Convinge-o cu binișorul, vorbește-i mult de avantajele ...materiale (Matroanele cele mai severe, se înduplecă în fața argumentelor pecuniare). Cât privește a doua chestiune, a deveni artistă, poate ai norocul cu noul concurs organizat de revista noastră. Ca să fi descoperită (honni soit!) de vreun regizor celebru, cam greu. Pentru moment „Geben sie mir bitte"... răgaz, până săptămâna viitoare, ca să vă pot face analiza grafologică.

Masque bleu. — Modestia dumitale, logica scrisorii, mă îndeamnă la un gest îndrăzneț. Să-i ridic masca. Pe măsură ce pătrund mai mult scrisul, găsesc ceva enigmatic în ființa dumitale. Imi face impresia unor tăciuni ascunși în cenușă. O fire care clocotește în sine, cu o aparență de calm imperturbabil. O preocupare estetică care pătrunde fibrele intime ale sensualităței, face din dumneata o ființă rafinată, știu eu, poate un vamp?! Scrisul dumitale mă intrigă atât, încât te-aș ruga să-mi trimiți o fotografie, să vedem dacă fizionomistica confirmă grafologia. Restitui prompt orice fotografie, așa că poți avea toată încrederea. Despre discreție nu mai vorbesc. Am ajuns... proverbial!

Șoimul negru. — Te-a supărat faptul că am interpretat cugetarea dumitale, în mai multe feluri? Era însă natural. Cugetarea în timpuri de criză, urmează soarta hainelor. E întoarsă pe toate fețele.

Pescăruș de mare. — Ideile dumitale, duduie nu mă supără, dar mă miră. Ce Dumnezeu, la 16 ani, ai început să te gândești la probleme psihologice?

Analiza grafologică, ți-o rezum într'o frază: descopăr multe vicii, pentru a nu putea admite decât puține virtuți. E mai convenabil astfel, crede-mă!

Don X. — Corespondentul „revistei jocurilor", e rugat să-și rezume răspunsurile la inspirații proprii. Suntem convinși că posedă suficient spirit, pentru a se dispensa de incursii în reviste străine. De altfel pentru un om inteligent, spiritele proprii, sunt acelea carei pot da o reală mulțumire; cele străine ajung totdeauna să plictisească. Ii recomandăm deci aceste rânduri spre meditare, pentru a-l priva de neplăceri.

A business man. — Nu știu întrucât exploatarea unui suflet, poate deveni o operație atât de... rău mirositoare cum dai să se înțeleagă, afară de cazul în specie, dacă nu cumva ești în cauză. Cât privește comparația cu zgârâie norii, se pare că-i privești într'adevăr de afară, dintr'un coteț insalubru. Dar trec cu vederea eroarea, fiindcă este câteodată eclipsa spiritului vanitos, dacă nu-i pur și simplu inocență.

Maiana. — Duduie, matale ești prea nerăbdătoare. Dacă ai vedea piramida de scrisori care așteaptă răspunsuri, ai fi mai indulgentă. Nu omit nici o scrisoare și nu fac nici o excepțiune, deși crede-mă aș fi tentat s'o fac câte odată. Și acum fiindcă ne-am împăcat să-ți fac analiza grafologică, bine înțeles absolut „gratuit". Scrisul denotă melancolic, nemulțumire de sine, neîncredere în oameni; un senzualism stăpânit deocamdată, dar care ar putea să-ți aducă multe neplăceri, fiindcă lipsesc celelalte elemente care să-l stăvilească la timp. Spirit de contrazicere, (mai bine zis cicăleală). Posezi viclenia specifică femeii. (Ași trebui să scriu cu F.). Deocamdată atât; se supără vecinul de mai jos.

Căpitanul clubului sportiv „Șoimii", dă dovadă de puțină imaginație, însă de multă senzibilitate. E un scris cu atribute femenine; Vanitos, visătorr, destul de bun la suflet, dar inconstant. Șoimul se pare a se fi transformat în găină de data aceasta.

Sir John. — Numai un englez, poate fi atât de comod ca dumneata. De data aceasta, mă voi folosi de... calitatea dumitale. Scrisul se tălmăcește astfel: Sentimentalism morbid. Superficialitate. Incontestantă, lipsă de voință. Spirit de contrazcere (nu crezi că risipești prea multă energie?). Ai însă o calitate. Iți place să gândești, să filozofezi (înainte de te culci). Altruism, cauți să-ți simplifici viața.

Good bye Sir!

Teoddy. — Te primesc și pe d-ta, armat, cu pana. E singura cu care îmi permit să înțep. Să n'ai grije de infecție, fiindcă penița-i de 14 karate, ca și inteligența dumitale.

LOTHAR

PIK ŞI PUFF

corespondează :

OAMENII...

Dragă Puff,
tu ştii prea bine
Că din fire sunt retras:
Unde simt că nu-i de mine
— Chiar prin cercuri strict... canine,
Nu mă bag, şi nu prind glas!

Strecurându-mă prin viaţă
Ca un biet căţel modest,
N'am ieşit cu plebea 'n piaţă
Şi n'am fost nicicând de faţă
La vre-un meeting de protest!

Insă eri, trecând pe stradă, —
Ce-am văzut, nu-ţi dă prin gând:
Slab, bolnav, mai-mai să cadă
Desnădejdii grele pradă,
Am văzut un om flămând...

Fără ca să-l bage 'n seamă,
Domni şi doamne fel de fel,
Neştiind că omu-i chiamă
— Unii chiar c'un soiu de teamă, —
Au trecut pe lângă el!

M'am oprit... Avea 'n privire
Umbre de pe alt tărîm...
I-am lătrat. Dar, cu uimire,
L-am văzut cum, fără fire,
A căzut pe caldarâm!!...

Un gardist, chemat de lume,
Peste trupu-i s'a plecat
Şi, — l-a întrebat de nume...
Unuia-i ardea de glume:
„Lasă-l naibii, că e beat!..."

O, — dacă printr'un miracol
— Cât mă ştii şi tu de mic —
N'aveam vocea drept obstacol!!
Mi-era scârbă de spectacol!...
Tu, ce spui?!
Răspunde-mi!

PIK

Pik,
Primii abia aseară
Rândurile tale dragi —
Şi, cum stam torcând sub scară,
Mă gândiam că-i o ocară
Intre oameni să te bagi!

Prea eşti tragic în scrisoare!
Cum, adică, — ai fi vrut
Lumea înţelegătoare?!
Dar tu, până astăzi oare
Incă nu i-ai cunoscut?!

Nu te prăpădi cu firea
Cu-ale altora nevoi!
Să lăsăm ca omenirea
Să-şi cultive, ea, iubirea, —
Şi... să mai vorbim de noi!

Cum o duci? Şi pe la tine
E căldură şi zăduf?!
Hrană ai cum se cuvine?
Eu mă simt destul de bine.
Multă sănătate

PUFF

Mult stimata mea amică,
Nimănui nu i-am ascuns
Bucuria-mi, c'o pisică
La misiva mea cea mică
S'a grăbit de mi-a răspuns!

Bănuiam, — şi-aveam dreptate:
Tu, pe oameni nu-i iubeşti!
De vre-o lună jumătate
Iţi duci viaţa în palate,
Intre lucruri boereşti.

Şi, desigur, crezi anume
Că şi firea le-o cunoşti!

Dar adevărata lume
E'n mulţimea fără nume,
De săraci, de mici, de proşti...

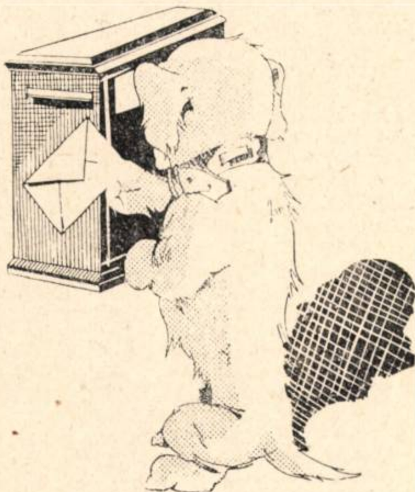
Sunt convins că-ţi spui: „Sărmanul!
„A rămas sentimental!"
Ai dreptate: mie, — banul,
Bună-starea şi ciolanul
Nu-mi ţin loc de ideal!

Ba, — cu capul meu de câine
Care mă induioşez
Pentr'un om ce n'are pâine, —
Mă gândesc cu drag că mâine
Va fi altfel! — şi visez!!

Termin, dragă Puf, — urjndu-ţi
Tot ce 'n sufletu-ţi doreşti, —
Ca să vezi şi tu, la rându-ţi,
Visurile numărându-ţi,
Că-i mai bine să iubeşti!!

P. S. *Scuză-mă că nu am plic*
Iţi sărut lăbuţa

PIK
p. conf. CIUFULICI

UN DANSATOR CELEBRU

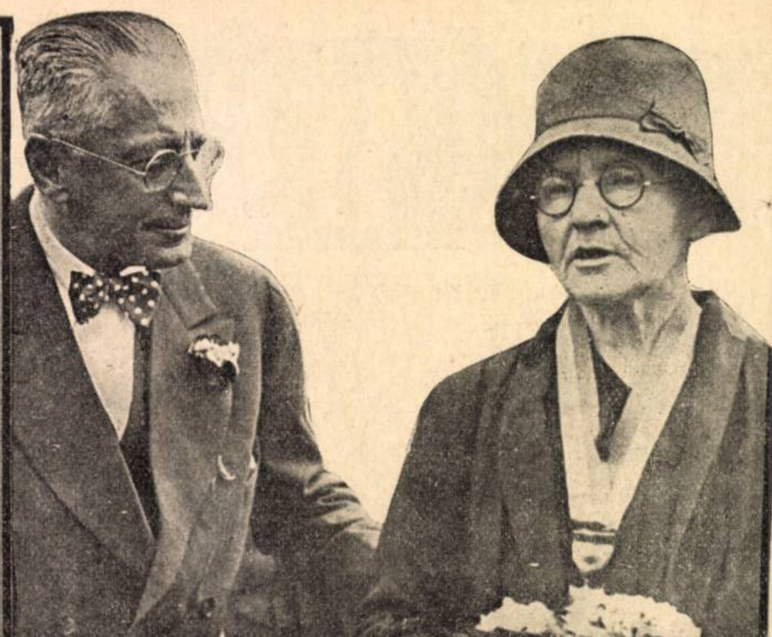

Herald Keruzberg este unul dintre cei mai mari dansatori ai lumei.
Dânsul se va stabili în anul acesta, în mod definitiv, la Opera de stat din Berlin, care i-a oferit un angajament cu o sumă fabuloasă.
Inainte de a rămânea în capitala Germaniei, în mod stabil, Herald Kreuzberg intreprinde un ultim turneu în America şi Europa.
El dansează împreună cu celebra sa parteneră Yvonne Georgi.

REALITATEA ILUSTRATĂ
30 Iulie 1931
CUPON
pentru participarea la concursul de perspicacitate.

1) Un basso-relief a lui Matteoti, desvelit cu ocazia serbărilor socialiste din Viena.

2) La congresul internațional al radiologilor, la Paris, d-na Curie a fost decorată cu medalia de aur de către americani.

3) Lupita Tovar din Mexico iscălește invitația la a 150-a aniversare a orașului Los Angeles, presentată ei de către primar.

4) Delegația armatei române, în frunte cu d. General Ionescu, depune o coroană pe mormântul eroului necunoscut, la Praga.

Fotografii Wide World & Keystone

1) La Praga s'a ţinut un congres internaţional al invalizilor de răsboi orbi (Ciamac). Fotografia noastră înfăţişează pe delegaţii cehi, austriaci şi polonezi.

2) G. B. Shaw la reîntoarcerea sa din Rusia, se întâlneşte la Berlin cu Lady Astor. Cochet, el nu se lasă a fi fotografiat decât din profil.

3) Fostul President Coolidge a împlinit 59 de ani şi după datina americană a primit în dar tradiţionalul pudding.

4) Când scoţianul pleacă într'o excursie.

5) La o serbare de copii din Anglia, cel mai frumos costum a fost acela purtat de prinţul perlelor, care a căpătat în dar doi ponney de Shettlanda.

Foto Keystone şi Wide World

UNDE E AVIONUL ROMÂNESC CARE SĂ TREACĂ ATLANTICUL?

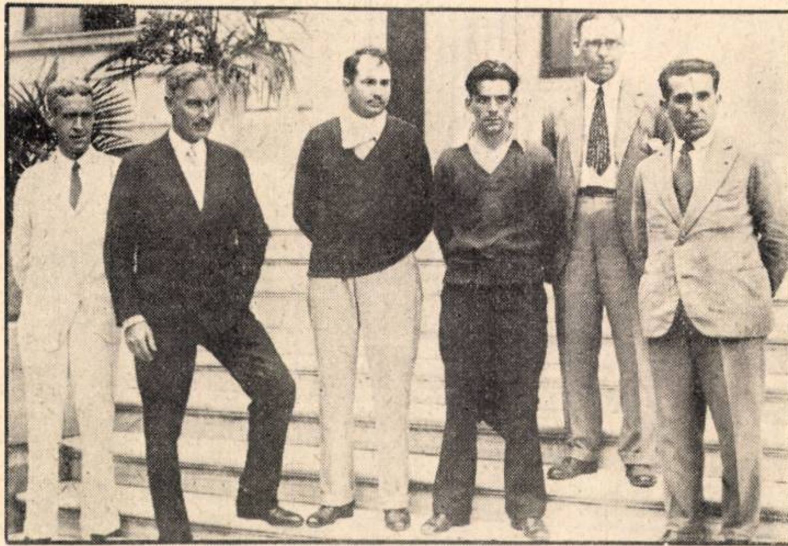
REALITATEA ILUSTRATĂ a deschis o anchetă asupra posibilităţilor de cari am dispune noi, Românii, pentru efectuarea unui sbor transatlantic de către un echipaj românesc. Inainte de-a da răspunsul la ce mi-a fost solicitat asupra acestei chestiuni, ţin să exprim sentimentele mele de gratitudine — pe cari, dealtfel, le datorează acestei reviste toţi cei cari au muncit pe tărâmul propagandei aeronautice — pentru marele interes şi fumoasa înţelegere arătată de *„Realitatea Ilustrată"* şi de ziarele *„Adevĕrul"* şi *„Dimineaţa"* faţă de toate chestiunile însemnate de aviaţie.

Este, poate, prilejul să împărtăşesc cititorilor revistei un fapt care e bine să fie însemnat aci: acum un an a pornit, dela conducerea acestor ziare, frumoasa iniţiativă a instituirii unei cupe de aviaţie, sub numele de „Cupa Dimineaţa", menită să stimuleze înjghebarea unei liste de recorduri naţionale. S'a întocmit chiar regulamentul respectiv, s'a înaintat proectul autorităţilor competente şi... s'a înmormântat în cartoanele acestor autorităţi.

Aşadar, prima manifestare de acest ordin, pornită din rândurile presei, aparţine grupului de ziare din cari face parte „Realitatea Ilustrată".

Să intrăm acum în însuşi subiectul anchetei lansate de această revistă: un raid românesc transatlantic.

Să mai spun că, din punct de vedere pur aviatic, acest sbor este perfect posibil? Ar însemna să spun o banalitate, după ce s'a executat un atât de mare număr de treceri din America de Nord în Europa şi câteva în sensul invers.

Doi americani, Russel Boardman şi John Polando, (in mijloc pe fotografie), au străbătut 8900 km. fără escală, parcurgând drumul dela New-York până la Stambul, in 49 ore şi 8 minute, bătând astfel recordul mondial de distanţă.

ŞEFUL ECHIPAJULUI

Avem noi sburători cari *să poată* şi *să vrea* să se devoteze unui asemenea sbor? Răspund categoric: DA. Mai mult, afirm că organizarea unui astfel de sbor constitue de multă vreme, o *preocupare* şi un *ţel* pentru unii dintre sburătorii noştri de mare clasă.

Şi, fiindcă, pe de o parte, nu văd de ce nu mi-aş spune gândul întreg şi, pe de altă parte, cred că ancheta revistei „Realitatea Ilustrată" urmăreşte tocmai să capete rspunsuri precise, voiu da şi numele pilotului român care, după părerea mea, este cel mai indicat pentru un astfel de sbor: căpitanul-aviator ROMEO POPESCU, de trei ori recordman de înălţime, de două ori recordman de durată şi odată recordman de distanţă în circuit închis.

Nu vreau să fac nici un fel de aprecieri comparative asupra piloţilor noştri, despre cari mă mulţumesc să afirm, în general, că sunt de o excelentă calitate. Dar m'am oprit la numele de mai sus pentrucă, până în momentul de faţă, d. căpitan-aviator Romeo Popescu este cel care A DOVEDIT, *mai mult decât oricare altul*, că poate duce la bun sfârşit o astfel de întreprindere.

Intr'adevăr, un sbor transoceanic presupune următoarele trei însuşiri principale: fineţe în pilotaj — pentru a putea smulge dela pământ o considerabilă greutate, apreciată *nu în mod absolut*, ci repartizată pe metru pătrat de suprafaţă şi pe cal putere; rezistenţă în durată — pentru a putea rămâne în aer un timp de *mimimum* 36 de ore, în cazul când ne fixăm chiar la un sbor *foarte puţin interesant;* şi abilitate în naviaţie — pentru a menţine, în tot cursul raidului, drumul cel mai indicat, astfel încât fiecare clipă de sbor să fie folosită la maximum.

D-l căp. Romeo Popescu, cu ocazia celui de-al doilea *record de durată* bătut de d-sa, a deslipit dela pământ o *formiabilă* încărcătură pe *cal putere — aproape DUBLĂ decât aceea ridicată de echipajul unguresc transoceanic Enders—Magyar* — fără să dispună de nici unul din mijloacele perfecţionate, care facilitează decolarea în sarcină a unui avion prea încărcat. D-sa a stat în aer, cu un avion obişnuit de transport pasageri, odată 21 de ore şi altădată 29 de ore; şi pot afirma — am luat parte la ambele sboruri — că a suportat admirabil aceste durate de sbor; şi că dacă *oprirea* motorului, din lipsă de combustibil, nu l-ar fi obligat să ateriseze, ar mai fi putut continua sborul, deşi tot timpul a pilotat fără odihnă, fiind *singurul pilot* dela bordul avionului. Sub latura însuşirilor de navigator, numeroasele d-sale raiduri internaţionale, aproape toate făcute *fără navigator* la bord, sunt o mărturie vie din acest punct de vedere.

In rezumat, părerea mea, întemeiată pe *fapte*, este că d. căp.-aviator Romeo Popescu este, în ziua de azi, pilotul *cel mai îndreptăţit* la onoarea de-a i se încredinţa greaua misiune de a purta cocarda românească între cele două continente.

AVIONUL

In domeniul construcţiunilor aeronautice de această natură — avioane de mare autonomie de sbor — România nu a făcut nici o sforţare şi nu are absolut nici o realizare. Ea nu s'a manifestat decât în domeniul aviaţiei de vânătoare — în care a produs avionul I. A. R. — şi acela al învăţământului de perfecţionare — în care a produs avionul S. E. T.

Aşadar, avionul necesar unei traversări a Atlanticului trebue căutat *exclusiv* în străinătate. Şi anume — după trista experienţă pe care am făcut-o cu avionul „Emsco", care ne-a costat circa *cinci milioane*, fără să poată face faţă scopului urmărit, — nu ne putem gândi decât la un *avion confirmat*, la unul din avioanele care-au stabilit impozantele recorduri mondiale de *distanţă* de azi.

MIJLOACE FINANCIARE

Aci este punctul cel mai delicat — *dar perfect solubil* — al proectului revistei „Realitatea Ilustrată". Un raid transatlantic, care să ofere cele mai mari garanţii de isbândă, este *un raid scump.*

Dealtfel, toate sborurile lungi costă scump. Dau un exemplu: dacă informaţiunile, pe cari le deţin eu asupra raidului românesc, ce s'a sfârşit atât de tragic în India, sunt exacte, atunci acest raid — care nu era menit să stabilească nici o performanţă şi care se executa pe deasupra pământului, deci cu permanente posibilităţi de aterisare — dispunea de o sumă de circa 26—27 de milioane. In orice caz, oricât de eronate s'ar putea bănui că sunt aceste cifre, este cert că raidul românesc Paris—Saïgon a avut un buget care depăşea cu mult suma de *20 de milioane.*

După evaluările mele, un raid peste Atlantic nu ne-ar costa decât aproximativ jumătate din ceeace s'a cheltuit anul trecut cu încercările noastre de raiduri intercontinentale, adică circa 15 milioane de lei. Această sumă reprezintă *un plafon*, peste care nu s'ar trece în nici un caz; dimpotrivă, poate că ea nici nu ar fi cheltuită în întregime.

Fondul, din care s'ar putea dobândi aceşti bani, este acel rezultat din timbrul aviaţiei, întrucât timbrul aviaţiei va produce anual un venit de circa o jumătate de miliard; iar legea, prin care el a fost înfiinţat, prevede, chiar în articolul întâiu, că o astfel de întrebuinţare a sumelor rezultate din vânzarea timbrului este perfect posibilă şi absolut legală.

Evident, mai există şi o altă soluţiune, cu un colorit naţional înălţător: *o subscripţie publică* pentru organizarea raidului românesc transatlantic.

Avem 18 milioane de locuitori. Cu un leu de cap de locuitor se poate realiza un total de circa 18 milioane de lei, adică mai mult decât suficient.

Bineînţeles că, în fapt nu toţi Românii vor contribui. In schimb sunt mulţi aceia cari pot da sume cu mult mai mari decât modestul leu propus de mine; încât evaluarea făcută rămâne în picioare.

Dacă s'ar adopta o astfel de soluţiune, ea ar trebui completată cu o măsură de absolută necesitate: avansarea banilor trebuincioşi din „fondul naţional al aviaţiei", cu titlul de *împrumut*, pentruca pregătirile de sbor să înceapă *imediat*, astfel că ele să fie gata până în sezonul viitor. Ulterior, aceşti bani s'ar restitui din colecta realizată.

PROECTUL DE RAID

Trecerile în sbor ale Atlanticului au devenit din ce în ce mai numeroase. Importanţa lor se reduce, prin urmare, din ce în ce mai mult. Azi nu mai este deajuns să trecem oceanul, fiindcă aceasta *nu mai constitue o performanţă mondială;* şi, deci, nu se mai resfrânge, cu aceeaşi eficacitate, asupra României, în ce priveşte efectul de propagandă naţională în străinătate.

(urmare în pag. 20)

ANUL I Nr. 19. 13 AUGUST 1931

reportaj

ROUGE ET NOIR

— Faites vos jeux messieurs!...
— Les jeux sont faits ?
— Rien ne va plus!...

Şi roata imensă se învârteşte din nou, pentru ca la oprirea ei glasul de stentor al crupierului, să răsune strident în liniştea emoţionată a momentului :

— Huit !
— Rouge !

Câteva feţe se îmbujorează de plăcere, iar altele pălesc de emoţie şi disperare. Nimeni nu se ridică, nimeni nu pleacă. Hârtiile albastre foşnesc până la cea din urmă, gulerul se înmoae mereu, colacii de fum devin tot mai deşi şi caruselul continuă să se învârtească.

Halucinanta pasiune a jocului, eterna speranţă a norocului care va veni, aiurarea momentelor de inconştienţă haotică, umezesc ochii, şifonează toaletele cele mai distinse, palifică rougeul de pe obrajii femeilor prea mult fardate, femei cari uită de frumuseţe, de farmec, de cucerire şi de „sex-appeal", fiind prinse în vârtejul roţii care se învârteşte mereu, căzând ba pe roşu, ba pe negru şi făcând să alterneze grandios şi înspăimântător îmbogăţirea şi ruina.

Cazinouri falnice, se înnalţă pe ţărm de mare sau în piept de munte şi peste tot, în ritmul talazurilor cari se lovesc de stânci, în simfonia verdelui alpin se perpetuiază acelaş rouge et noir...

De multe ori, roşul, o eşit afară din cazino pictând o alee sau un boschet în mijlocul căruia un halucinat, un ruinat îşi zburase creerii.

Şi detunătura revolverului primeşte răspuns ecoul munţilor sau al nemărginitei mări, în vreme ce în sala cea mare cu oameni eleganţi şi transpiraţi bila destinului se oprise la numărul treisprezece.

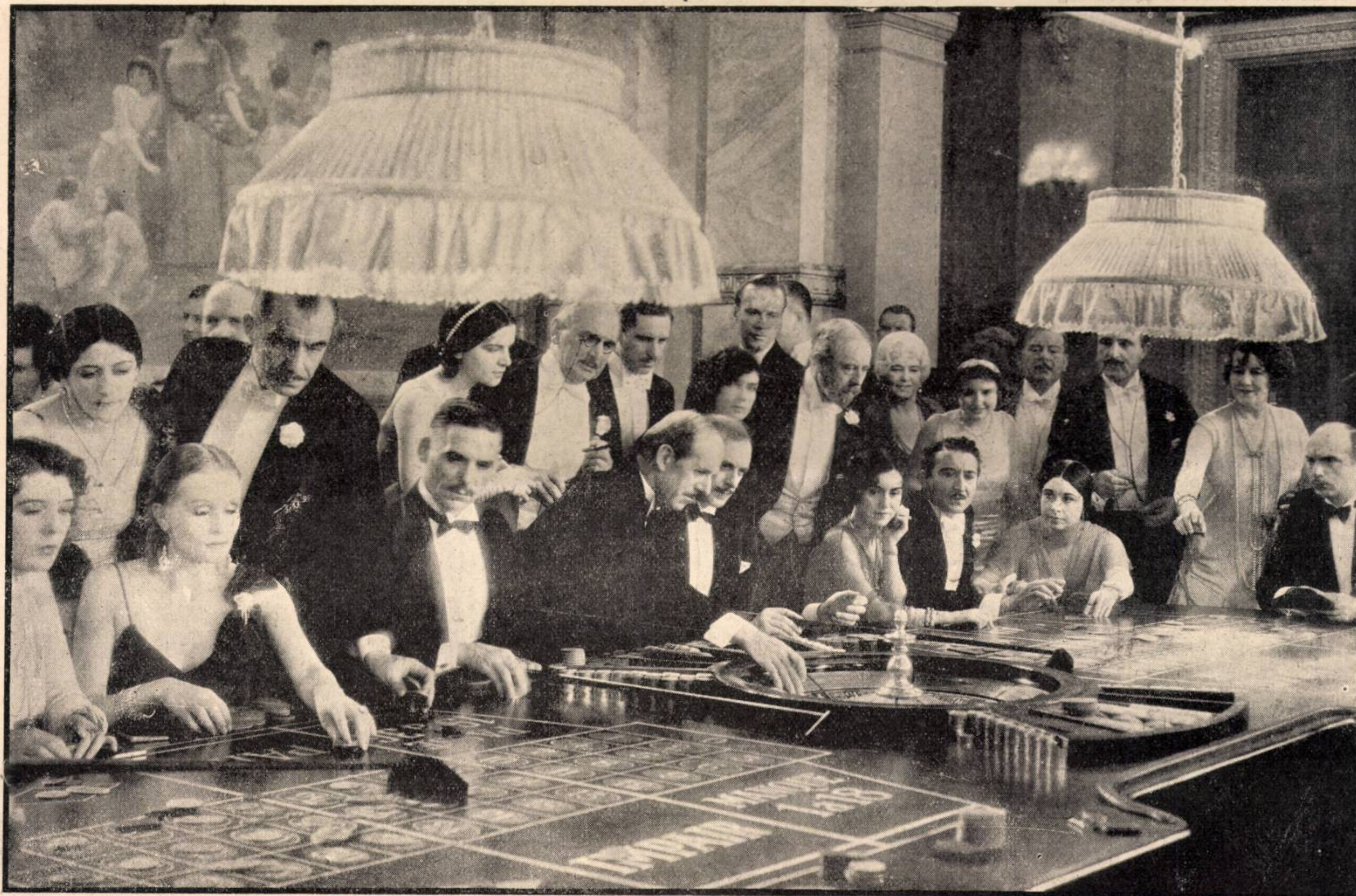
Dintre cazinourile lumei întregi, acela care şi-a creiat un renume aparte prin senzaţionalul şi fantasticul de care este înconjurat, este cazinoul din Monte Carlo.

Aventurile cele mai fantastice şi aventurierii cei mai ingenioşi trăesc în jurul acestui cazino, furnizând material literar extrem de interesant.

Villemessant, era numele unui mare gazetar care venea deseori pe acolo. Avea o vilă, pe care i-o dăruise întemeetorul cazinoului, pentru a-l convinge să nu descrie anumite intimităţi din viaţa lui particulară şi unele amănunte asupra modului în care funcţionează jocurile la Monte-Carlo.

După ce a primit vila, care era foarte agreabilă, Villemessant începu să joace. Zile întregi şi le petrecea la masa verde. De câte ori pierdea, îşi amintea tot ce ştia despre sistemul de lucru al crupierilor şi începea să strige în plină sală:

— Pungaşi! Mi s'au furat treizeci de mii de franci! Canalii!

La masa de joc din cazinoul dela Monte-Carlo.

Vă voi trimite la puşcărie!... Veţi vedea ce va apare peste două zile în gazeta mea!...

Directorul venea atunci şi încerca să ia toate în glumă.

— Maestre... dragă maestre... n'aţi avut noroc astăzi?

Dar Villemessant nu dezarma şi continua să strige din ce în ce mai tare, proferând tot felul de insulte. Aceasta până în clipa în care directorul îl lua de braţ, conducându-l la casă şi restituindu-i tot ce a pierdut.

OMUL CU OGLINDA SPARTĂ

Un bărbat, un vagabond zdrenţăros îşi luase obiceiul să se plimbe prin faţa cazinoului cu o beretă, care avea brodată în faţă un imens număr 13. Altădată purta în mână, o oglindă spartă; altădată un baston în jurul căruia se încolăcea un şarpe; altădată un cap de mort. Pe scurt, toate obiectele de prost augur, obiecte dintre acelea cari constitue o adevărată oroare pentru jucători. Când se afla la intrarea cazinoului, nimeni nu îndrăznea să intre, iar cei cari intrau, nu jucau.

Societatea a încercat să-l închidă; apoi să-l expulzeze. Dar n'a reuşit însă. Insfârşit, un inspector al jocurilor se duse să-i vorbească şi îl întrebă:

— In ce scop, bagi spaima în jucători ?

— Pentru ca să mi se dea bani, — răspunse acesta fără ezitare.

Şi i s'au dat bani.

A dispărut.

TYPHUS LA MONTE-CARLO

Câtva timp după război, o agenţie pe care Cazinoul refuzase să o subvenţioneze, lansă în plin Decembrie — adică tocmai la începutul sezonului — ştirea, că o teribilă epidemie de typhus s'a răspândit la Monaco. Vă imaginaţi panica! Jucătorii au nervii slabi, sunt temători. Cazinoul se goli în patruzeci şi opt de ore.

Cazinoul, a încercat să dezmintă ştirea, care era desigur falsă: Agenţiile şi ziarele prietene nu încetau să spună: „Agenţia a minţit, totul nu este decât invenţie".

Au publicat o serie de buletine cari asigurau că Monaco este foarte salubru şi că se găsesc acolo o mulţime de turişti.

S'a născut o adevărată polemică. Chestiunea a ţinut câteva săptămâni. Până în cele din urmă, Cazinoul s'a declarat învins, acordând agenţiei subvenţia pe care o cerea.

SFARŞITUL CAZINOULUI

Cel mai abil şantaj făcut cazinoului din Monte-Carlo a fost acela al unui pretins vas de război.

Acum câţiva ani, într'o seară, apăru la ţărm un vas de război cu drapel brazilian. Era la 500 metri depărtare de cazino.

Comandantul, veni la cazino şi se prezintă directorului.

— Domnul meu, spuse el, sunt căpitanul vasului pe care-l vezi dinaintea dumitale. Ofiţerii şi cu mine au comis nebunia de a juca aci şi în alte cazinouri franţuzeşti şi spaniole, un milion de franci aparţinând guvernului nostru; suma era destinată armamentului pe care trebuia să-l comandăm în Europa. Suntem decişi să ne sinucidem cu toţii, căci nu vrem să intrăm la puşcărie. Inainte de a ne omorî însă, am decis să distrugem cel puţin unul dintre tripourile unde ne-am dezonorat. In cincisprezece minute, bombardamentul stabilimentului dv. va fi început.

Directorul murmură:

— Cum aţi spus?

— Afară de cazul când sunteţi dispuşi să ne restituiţi milionul pierdut... Altminteri, totul e pregătit.

Şi îi arătă prin ferestrele deschise spre mare, vasul de război, care fumega din greu, având tunurile îndreptate spre cazino.

Directorul încercă să discute, să ceară o amânare. Dar marinarul rămânea inflexibil. Nu răspundea nimic.

— Mai lipsesc 14 minute şi bombardamentul va începe spuse el arătând ceasul.

Directorul îşi pierdu capul.

El chemă în grabă casierul şi îi spuse să dea comandantului suma de un milion.

Câteva ore mai târziu, când au fost chemate autorităţile, vasul dispăruse.

Se află apoi, că vasul era al unor escroci cari i-au montat tunuri de carton, pornind la Monte-Carlo în vederea „loviturei".

Această aventură, a inspirat chiar un roman... Un roman intitulat *La fin de Monte-Carlo...*

* * *

— Faites vos jeux!...

— Rien ne va plus!...

Şi roata imensă continuă să se învârtească, roşul alternând cu negrul, ruina cu bogăţia, revolverul cu disperarea, scrâşnetul cu fericirea...

ION GOLEA

Trecerea Atlanticului în avion

(Continuare din pag. 18)

Dacă urmărim evoluţia sborurilor transoceanice, constatăm că aceste sboruri tind să se transforme în *sboruri de record de distanţă.* Faptul este natural, dat fiind numărul prea mare al acestor sboruri; şi, mai cu seamă, dat fiind împrejurarea că marile continente nu sunt, totuşi, destul de întinse pentru a permite baterea, numai în interiorul lor, a recordurilor mondiale de distanţă de azi.

Aşadar, eu cred că noi ar trebui să ne gândim nu la un raid Bucureşti—New-York, ci la unul în sensul invers, din America în Europa; dar prelungit adânc în Asia, în orice caz mai adânc decât până la Constantinopole, unde au ajuns zilele trecute sburătorii americani Boardman şi Pollando, câştigând recordul mondial de distanţă al lui Costes.

CONCLUZIUNI.

In rezumat, un sbor transoceanic, făcut de Români, este ŞI POSIBIL, ŞI FOLOSITOR, cu condiţiunea ca:

a) pregătirea lui să se încredinţeze unui pilot cu calităţi reale şi dovedite — nu numai presupuse;

b) acestui pilot să i se acorde, *fără precupeţire,* toate sumele de care are nevoe în vederea unui maxim de securitate şi succes; şi

c) sborul să fie nu numai un raid transoceanic, ci să tindă, în plus, la stabilirea unui record mondial.

Sacrificiile, pe cari acest raid le cere ţării şi echipajului, fac, din această ultimă propunere, o imperioasă cerinţă.

GEORGE ŢINTĂ

1001 de divorţuri

Anchetă de actualitate

N'am găsit o statistică românească a divorţurilor. Şi totuş ar fi interesant de ştiut, pe lângă numărul celor cari se satură de căsnicie, cam la ce vârstă divorţează românul şi mai ales de ce. Ar fi tot atât de interesant şi util din punct de vedere social o astfel de statistică cât este numărătoarea populaţiei, a ştiutorilor de carte, a comuniştilor, a burlacilor din principiu, a fetelor sărace, a cetăţenilor care-şi plătesc birul, sau a negustorilor faliţi.

Toate numărătorile şi cele mai ridicule în aparenţă, ajută la rezolvirea unei probleme, la aflarea unei „necunoscute" sociale. Credeţi, spre exemplu, că o statistică a sinuciderilor cu tinctură de iod, ar fi cu totul inutilă, astăzi când tinctura de iod tinde sistematic să nu se mai întrebuinţeze decât de bonele sinucigaşe ?

Dar să revenim la divorţuri.

La tribunalul nostru şedinţele de divorţ sunt secrete. Nu pot asista decât avocaţii şi părţile, fapt care înlesneşte soţilor să-şi prelungească până în instanţă ceva din atitudinea şi arţagul contractat în intimitate.

In medie sunt pe rol, cam douăzeci de procese zilnic, numai la Bucureşti. Ce se petrece înăuntru nu se poate afla decât dela avocaţi.

Adevăratele motive pentru care soţia sau bărbatul a cerut divorţul nu se află însă decât dela prietenele soţiei, sau nu se află niciodată. In faţa judecătorilor, după cum îmi explică un avocat specialist, 90% dintre soţi se despart pentru clasica nepotrivire de caracter, nepotrivire care în toate cazurile se tălmăceşte, ştiţi după lămurirea ţiganului din anecdotă, printr'o prea mare potrivire de apucături: *ea* bea, *eu* beau, ea e bătăioasă eu sunt bătăios, ea are un ibovnic, eu am o ibovnică şi mai ales ea nu câştigă un crăiţar, eu nu câştig un crăiţar".

Unul la sută dintre bărbaţi divorţează pentrucă soţia nu vrea să aibă copii. Incă unul la sută, fiindcă soiţa suferă de o infirmitate ascunsă. Femeile nu divorţează aproape niciodată pentru motive de acest soi. Şase la sută dintre căsnicii se desfac pentru părăsire de domiciliu. Trei bărbaţi la mie cer divorţul pentru adulterul soţiei, dintre care unul revine asupra cererii în cursul procesului, al doilea se împacă cu nevasta după pronunţare şi trăeşte cu ea în concubinaj şi numai al treilae persistă în despărţire.

Douăzeci la sută dintre soţii cer despărţirea din gelozie, zece sau douăsprezece la sută pentrucă nu-şi mai iubesc bărbaţii şi alte zece-cincisprezece pentrucă au soţi viţioşi. Bătrânul avocat îmi precizează că în toată cariera sa n'a avut şi n'a auzit decât de un caz în care soţia a intentat acţiune de divorţ pentrucă bărbatul avea un „defect". Acest defect nu era nici viţiu, nici o infirmitate.

E vorba de un brutar bogat, însurat cu fiica unui fost fabricant de bere.

Căsnicia s'a făcut din dragoste. N'a durat însă decât opt luni. Fata era frumuşică, crescută în belşug şi cu oarecare instrucţie. S'au căsătorit în vară. Luna de miere au făcut-o la Constanţa.

A fost singura lor epocă fericită. La întoarcere bărbatul şi-a reluat ocupaţia.

Nu făcea el însuşi pâine.

Trebuia însă să stea în ateliere, să supravegheze şi cum omul îşi începuse meseria dela ucenic nu se putea reţine să nu-şi vâre, din când în când, mâinile în aluat. Asta a fost fatal căsniciei. In prima seară când s'a întors acasă, nevastă-sa a început să dea semne îngrijorătoare.

S'a simţit rău, sau a pretextat o indispoziţie şi chipurile ca să nu-şi deranjeze bărbatul s'a culcat pe o canapea, în sufragerie... A doua seară la întoarcerea soţului indispoziţia s'a arătat a fi reală: ameţeli, greţuri, vărsături.. Semne, care la o tânără soţie, prevestesc fericitul eveniment.

Aşa a crezut şi brutarul, la început. Ciudat era însă faptul că femeea nu manifesta simptomele sarcinei decât la întoarcerea soţului. In cele din urmă s'a produs o destăinuire.

Soţia a mărturisit că în condiţiunile în care trăesc ei, căsnicia nu e posibilă:

Ea nu poate suporta mirosul de aluat şi drojdie pe care bărbatul îl aducea acasă, şi-l păstra în haine, în rufe, în păr, până şi'n patul conjugal.

De aci a pornit cearta. Omul s'a simţit ofensat. N'a vrut să creadă că mirosul în care trăise de copil, care lui îi era agreabil, ca parfumul cu care Coty şi-a făcut averea, aşa cum îşi făcuse el însuşi, putea fi cuiva insuportabil, şi mai ales propriei sale soţii.

Ameţelile, greţurile şi vărsăturile nevesti-si i-s'au părut simulate. O vreme soţia a încercat să-şi domine răul şi după cum îmi povestea ea, poate că în cele din urmă, ar fi reuşit, dacă bărbatul ar fi fost mai înţelegător. Din nenorocire el avea principii şi metode proprii, pentru tratarea idiosincraziei nevesti-si. La început n'a vrut s'o creadă. Apoi, când i-s'a părut că totuş ar fi posibil ca nevasta să nu simuleze, ca s'o vindece, de bună seamă, — fiindcă om rău nu era — a obligat-o să stea cu el, zile întregi în brutărie, cu nasul în mirosul de aluat şi drojdie. Femeea s'a revoltat, au început scandalurile şi după şapte luni de mizerii a urmat acţiunea de divorţ, intentată de soţie. Motivul invocat

Al 4-lea concurs de perspicacitate pentru cititorii „REALITĂŢII ILUSTRATE"

Natura nu se repetă — spune un proverb, rezultat din observaţia oamenilor de ştiinţă. Oricât de perfect asemănători ne-ar apărea doi indivizi, există totuş o mică deosebire între ei, care se trădează la o observaţie atentă.

Omul însă poate reproduce cu cea mai perfectă exactitate trăsăturile dintr'un desemn şi aşa s'a întâmplat că desenatorul, care a voit să redea o cursă de care romane într'o arenă, — în tabloul pe care-l reproducem aci — lipsit de inspiraţie, a repetat de câteva ori mişcările şi atitudinile cailor înhămaţi.

Cu toate acestea la o observaţie mai atentă, se poate constata că numai doi dintre toţi aceşti cai sunt perfect identici între ei.

Concursul de astăzi constă în a găsi cei doi cai a căror asemănare — din toate punctele de vedere — este perfectă.

Cititorii ne vor indica numerele de ordine ale celor doi cai identici.

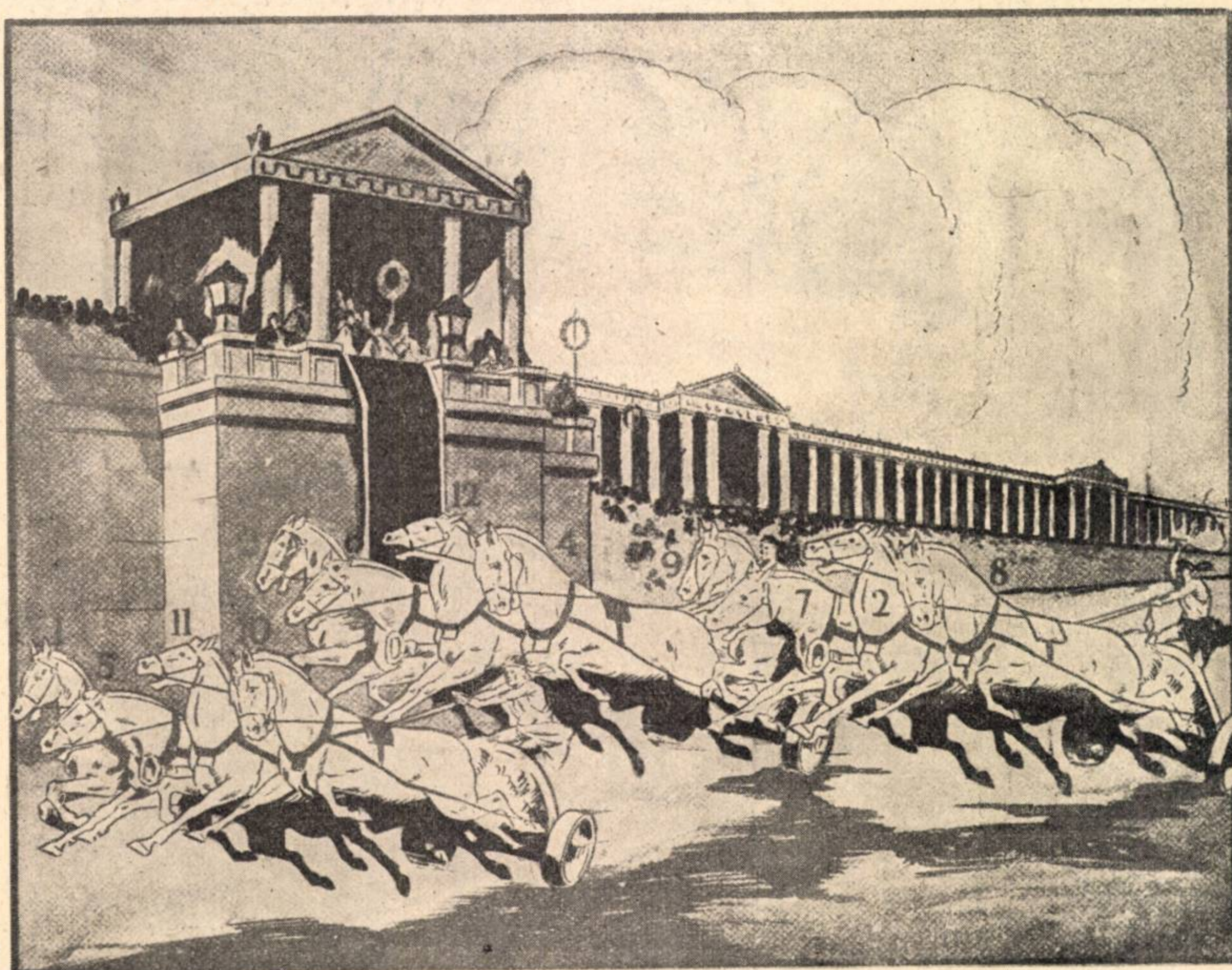
Deslegările însoţite de cuponul publicat în pagina 15, rugăm să fie trimise cel mai târziu până în ziua de 26 August a. c. pe adresa revistei noastre: „Realitatea Ilustrată", str. C. Mile No. 7, împreună cu menţiunea: „Pentru concursul de perspicacitate, 4.

Soluţiile bune vor fi premiate :

Premiul I 2.000 lei
Premiul II 1.000 lei
Premiul III 500 lei

Premiul IV până la X, câte un volum de literatură din editura „Adevărul" S. A.

Repartizarea premiilor între soluţiuni egale, se face prin tragere la sorţi.

1001 de Divorţuri (continuare din pag. 21)

în faţa instanţei judecătoreşti a fost brutalitatea soţului.

— Dar cine divorţează în cele mai multe cazuri, femeea sau bărbatul ?

— N'aş putea spune cu precizie, mi-a răspuns specialistul. Inainte de războiu divorţa femeea. Acum, după observaţiile mele, mi se pare că bărbatul.

Să ştii însă că şi bărbaţii au curiozităţile lor, destul de stranii. Cunosc un medic, care a divorţat pentrucă nevesti-si îi plăceau prea mult pisicile. Dar aici nu gelozia pe animale a produs divorţul, ci sgârcenia. Intreţinerea pisicilor i-se părea medicului prea costisitoare, nevastăsa din încăpăţânare, nu voia să renunţe la ele şi de aci separaţia.

Dar un caz de divorţ provocat de sgârcenia soţului s'a produs chiar zilele trecute.

Soţia unui director de bancă a cerut divorţul, arătând între altele că bărbatul ei intra în fiecare dimineaţă în bucătărie şi cerceta cu lingura, în oala cu ciorbă, să vadă dacă nu s'au pus cumva mai mult de patru bucăţi de carne: una pentru el, una pentru soţie, una pentru servitoare şi una, *mai mică*, pentru copil.

Dupăcum vezi, sgârcenia bărbaţilor duce adesea la divorţ. Luxul soţiilor însă foarte rar. Eu cel puţin n'am avut nici un caz în care bărbatul să ceară separarea fiindcă nevasta cheltueşte prea mult cu toaletele.

Evident când are şi alte motive, pe lângă ele, adaugă şi pe acesta. Luxul singur nu decide.

Beţia bărbaţilor deasemeni nu formează obiectul divorţurilor, afară de cazul când e însoţită de dispoziţiuni bătăioase şi brutale, ceeace nu e întotdeauna cazul.

— Dar care este categoria de profesionişti la care divorţul este mai frecvent?

— Avocăţimea. Avocaţii divorţează mai des, din cauza profesiunii lor prea... libere şi actorii bine înţeles. Ofiţerii divorţează din motive contrarii: sunt prea puţin liberi.

— Alte motive care justifică divorţul intentat de femei ?.. .

— A, mai e unul...

Interlocutorul meu se apleacă şi-mi şopteşte la ureche ca să n'audă d-şoara dactilografă.

— A !...

— Da, dar e rar !.. Femeile în general după un an, doi de căsnicie se mulţumesc numai cu faptul că au un soţ.. Dacă nu le convine sub toate raporturile, îi găsesc bărbatului un prieten.

I. BAL.

Rezultatul primului concurs de perspicacitate

Concursul de perspicacitate, publicat de noi în R. I. No. 234 a avut un succes extraordinar.

Au răspuns aproape zece mii de cititori şi a fost nevoie de-o întreagă armată de funcţionari pentru clasarea răspunsurilor.

Vâslaşul cu No. 12 era stingher, n'avea pereche.

Prin tragere la sorţi s'a repartizat premiul de 2000 lei d-lui M. Teodiniu student Bucureşti.

Premiul de 1000 lei d-şoarei Florica Smărăndescu, Constanţa.

Premiul de 500 lei d-lui Ion Negoşanu, Loco.

Au obţinut câte un volum următorii: d-ra Wartonovici Eugenia, Constanţa; d. Tyna Neagu, Botoşani; d. Sucius Titus, Turda; d-ra Marcella Ionescu, Câmpina; d-ra Seciu Maria, Piteşti; d. Stavilă Ioan Gropniţa (Iaşi); d. E. Dojan, Bucureşti.